

UCHWAŁA NR XXIX/214/2017
RADY MIEJSKIEJ W BIAŁYM BORZE
z dnia 21 kwietnia 2017 r.

w sprawie **przyjęcia programu postępowania naprawczego na lata 2017-2019**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2016.446 z późn. zm.) oraz art. 240 a ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U.2016.1870 z późn. zm.)

Rada Miejska w Białym Borze uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się do realizacji program postępowania naprawczego na lata 2017 -2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc Uchwała Nr XXII/167/2016 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia zmiany programu postępowania naprawczego na lata 2015-2017.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Białego Boru.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA MIEJSKA
w Białym Borze
mi. Zachodniopomorskie

Przewodnicząca Rady

Wanda Król

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/214/2017
Rady Miejskiej w Białym Borze
z dnia 21 kwietnia 2017 r.

PROGRAM POSTĘPOWANIA NAPRAWCZEGO

GMINY BIAŁY BÓR NA LATA 2017-2019

BIAŁY BÓR

BIAŁY BÓR, KWIECIEŃ 2017

Spis treści:

1. Wprowadzenie	str. 3
2. Podstawa prawna opracowania	str. 6
3. Dokumenty źródłowe poddane analizie	str. 7
4. Przyczyny trudnej sytuacji finansowej Gminy	str. 8
5. Ograniczenia związane z realizacją Programu	str. 9
6. Analiza stanu finansów gminy Biały Bór	str. 10
6.1. Analiza dochodów gminy w latach 2013-2016	str. 10
6.2. Analiza wydatków gminy w latach 2013-2016	str. 23
6.3. Przepływy środków pieniężnych gminy w latach 2013-2016	str. 40
6.4. Zobowiązania gminy Biały Bór na dzień 31.03.2017 r.	str. 43
7. Plan przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich wdrożenia	str. 46
8. Przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych	str. 61
9. Przyczyny zagrożenia realizacji zadań publicznych	str. 68
10. Pożyczka z budżetu państwa	str. 74
11. Podsumowanie	str. 78

1. WPROWADZENIE

Gmina opracowując projekt wieloletniej prognozy finansowej oraz projekt budżetu na 2015 rok nie spełniła relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych, co oznacza, że przekroczyła dopuszczalne wskaźniki zadłużenia, a tym samym nie mogła uchwalić budżetu.

Pismem Nr K.0712.34.EW.2014 z dnia 19 grudnia 2014 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie (zwana dalej „RIO”) wezwała Gminę Biały Bór (zwaną dalej „Gminą”) do opracowania programu postępowania naprawczego (zwanego dalej „Programem”). Potrzeba przygotowania Programu wynikała głównie z wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. nowych obostrzeń w zakresie dyscypliny finansów publicznych, które wynikają z przepisów ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Rada Miejska w Białym Borze Uchwałą Nr IV/18/2015 z dnia 4 lutego 2015 roku przyjęła do realizacji program postępowania naprawczego na lata 2015-2017. Program uzyskał pozytywną opinię RIO.

Przystąpienie do programu oznaczało dla gminy konieczność wprowadzenia działań naprawczych, które spowodują poprawę sytuacji finansowej gminy m.in. poprzez:

- racjonalizację wydatków i zadłużenia jednostki,
- poprawę dyscypliny finansów publicznych,
- identyfikację ryzyka finansowego grożącego jednostce,
- przedstawienie skutków działań długofalowych (oszczędności lub kosztów),
- stabilizację polityki finansowej jednostki.

Skala problemów, z jakimi boryka się obecnie Gmina (zwłaszcza w obszarze zadłużenia) powoduje, że przedsięwzięcia jakie zaproponowano w Programie są niewystarczające do poprawienia sytuacji finansowej w wystarczającym stopniu, dlatego Gmina w ramach Programu, zmuszona jest do ubiegania się o pożyczkę z budżetu państwa (zwanej dalej „pożyczką”).

W celu uzyskania pożyczki, 31 marca 2015 roku Rada Miejska przyjęła Uchwałę Nr VI/24/2015 w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na restrukturyzację zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i emisji obligacji w wysokości 16.211.549 zł, następnie Uchwałą Nr LXXIV.270Z.2015 z dnia 6 lipca 2015 r. Regionalna Izba Obrachunkowa wydała pozytywną opinię co do możliwości spłaty pożyczki z budżetu państwa. Uchwałą nr XIX/142/2016 z 10 października 2016 r. zwiększono kwotę pożyczki do wysokości 17.340.000 zł, na której zaciągnięcie również uzyskano pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W lipcu 2015 roku gmina złożyła pierwszy wniosek do Ministerstwa Finansów (MF) o udzielenie pożyczki. MF wezwało Gminę do złożenia wyjaśnień i przedłożenia dodatkowych dokumentów. W efekcie konieczności poprawy złożonego wniosku, kompletny dokument został ostatecznie przełożony do rozpatrzenia w 2016 roku.

W związku ze zmianami przepisów prawa m.in. pozbawiających Gminę wpływów z mandatów za przekroczenie prędkości przez kierowców, wpływów z podatku od budowl w wyniku zmiany tzw. „ustawy wiatrakowej”, która zablokowała budowę farmy siłowni wiatrowych w Gminie, czy zmiana prawa oświatowego, którego skutki są nieustannie odczuwalne, a także przesunięciem w realizacji niektórych przedsięwzięć przyjętych w pierwotnym Programie oraz wyeliminowaniem wątpliwości sygnalizowanych przez MF, Gmina wprowadziła zmiany do programu naprawczego, które Rada Miejska przyjęła następującymi uchwałami:

- Uchwałą Nr XIX/141/2016 z dnia 10 października 2016 r.,
- Uchwałą Nr XX/151/2016 z dnia 7 listopada 2016 r.,
- Uchwałą Nr XXII/167/2016 z dnia 12 grudnia 2016 r.

Wszystkie zmiany programu uzyskały pozytywne opinie RIO oraz Wojewody Zachodniopomorskiego.

MF pismem z dnia 02 lutego 2017 roku, poinformowało Gminę iż brak jest możliwości udzielenia wnioskowanej pożyczki ponieważ z analizy przedłożonego programu postępowania naprawczego nie wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym:

- a) nastąpi poprawa sytuacji finansowej jednostki oraz skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań,
- b) zachowane zostaną zasady określone w art. 242-244, na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki,
- c) zapewniona zostanie spłata pożyczki wraz z odsetkami.

Przyjęta ocena, nie wyklucza możliwości ubiegania się o udzielenie pożyczki z budżetu państwa, pod warunkiem opracowania Programu, uwzględniającego w szczególności następujące kwestie:

- 1) uporządkowanie oraz ewentualne rozszerzenie zakresu proponowanych działań naprawczych z uwzględnieniem rzeczywistych możliwości osiągnięcia zakładanych efektów finansowych,
- 2) podjęcia próby poszukiwania działań naprawczych, będących odpowiedzią na występujące w gminie problemy o charakterze strukturalnym, nie zaś ograniczenie się jedynie do doraźnych cięć głównie w sferze socjalnej, których realizacja może okazać się niewykonalna,
- 3) rzetelne ujęcie w programie naprawczym planowanych efektów finansowych wszystkich działań naprawczych wraz ze wskazaniem sposobu ich oszacowania,
- 4) skoncentrowanie się na działaniach, na których realizację gmina ma realny wpływ,
- 5) rzetelne ujęcie w WPF prognozowanych wielkości budżetowych lub przedstawienie wyczerpujących i przekonujących informacji stanowiących podstawę przyjętych założeń,
- 6) wykazanie należytej determinacji w dążeniu do naprawy sytuacji finansowej jednostki poprzez konsekwentną realizację przyjętych założeń.

Z uwagi na krótki okres obowiązywania pierwotnego Programu (do 31 grudnia br.), a co za tym idzie ograniczony termin na wprowadzenie dodatkowych działań poprawiających sytuację finansową jednostki, Gmina pismem z dnia 20 lutego 2017 r., zawnioskowała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie o wezwanie do opracowania nowego programu postępowania naprawczego na lata 2017-2019 (zwanego dalej „PROGRAMEM”). Pozostały okres realizacji przyjętego Programu pozostawiał bardzo mało czasu

na wprowadzenie i realizację nowych zadań, które poprawiłyby sytuację gminy na tyle, by móc pokryć m.in. zaplanowane rozchody.

Regionalna Izba Obrachunkowa Uchwałą Nr V.37.2017 z dnia 1 marca 2017 r. (data wpływu do Urzędu Miejskiego w Białym Borze 08 marca 2017 r.) wezwała Gminę do opracowania i uchwalenia nowego PROGRAMU.

Zgodnie z art. 240a ust. 3 ustawy o finansach publicznych program postępowania naprawczego winien zawierać w szczególności:

1. Analizę stanu finansów JST, w tym określenie przyczyn zagrożenia realizacji zadań publicznych.
2. Plan przedsięwzięć naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia zmierzających do zachowania wskaźników zadłużenia.
3. Przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych, wraz z określeniem sposobu ich obliczenia.

Ostatecznie PROGRAM ma na celu osiągnięcie długofalowych rezultatów, które pozwolą na wprowadzenie wystarczającej nadwyżki w budżecie operacyjnym samorządu. Docelowy układ struktury finansów umożliwi spłatę istniejących zobowiązań z zachowaniem marginesu bezpieczeństwa pozwalającego spełnić wymagania ustawy o finansach publicznych.

W programie zawarto kompleksową analizę dochodów, wydatków oraz zadłużenia Gminy, na podstawie której przygotowano plan przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich wprowadzania.

W trakcie realizacji PROGRAMU zaproponowane przedsięwzięcia przyniosą wymierne efekty finansowe zapobiegające ryzyku niemożności realizacji zadań publicznych.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.).

3. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902).
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.)
7. Akty wykonawcze do powyższych ustaw.

Niniejsza analiza uwzględnia stan prawny na dzień 21 kwietnia 2017 r.

3. DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE PODDANE ANALIZIE

W celu przeprowadzenia właściwej i kompleksowej analizy stanu finansów Gminy analizie poddano szereg dokumentów finansowych, w tym m.in:

- Sprawozdania roczne z wykonania planu dochodów budżetowych za lata 2013-2016 (Rb-27s);
- Sprawozdania roczne z wykonania planu dochodów budżetowych za lata 2013-2016 (Rb-28S);
- Sprawozdania o nadwyżce/deficycie Gminy w latach 2013-2016 (Rb-NDS);
- Sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń w latach 2013-2016 (Rb-Z);
- Sprawozdania opisowe z wykonania budżetu za lata 2013-2016;
- Wieloletnia prognoza finansowa gminy Biały Bór na lata 2013-2040;
- Umowy kredytowe i pożyczkowe na zaciągnięte przez Gminę zobowiązania i programy emisji obligacji;
- Bilanse skonsolidowane Gminy za lata 2013-2015;
- Opinie RIO o możliwości spłaty kredytów lub pożyczek;
- Opinie RIO z wykonania budżetów za lata 2013-2016;
- Opinie RIO do projektów WPF na lata 2013-2017
- Danych w zakresie zobowiązań finansowych gminy wraz z harmonogramem spłat według stanu na 31.12.2016 r.
- Uchwał w sprawie podatku od nieruchomości na lata 2013-2017.

4. PRZYCZYNY TRUDNEJ SYTUACJI FINANSOWEJ GMINY

Przyczyną trudnej sytuacji finansowej Gminy jest przede wszystkim przeinwestowanie zadań publicznych realizowanych przez ostatnie 10 lat funkcjonowania samorządu. **Ogółem na inwestycje w przedmiotowym okresie wydatkowano 48.662.883,96 zł, w tym: pozyskane środki zewnętrzne 15.470.449,13 zł, środki własne 33.192.434,83 zł.** Od 2006 roku gmina realizowała wiele inwestycji bazując na dochodach własnych, ale również na kredytach i pożyczkach związanych z ich realizacją. Kredyty, które dzisiaj spłaca Gmina były zaciągnięte w latach 2008-2014, czyli w okresie realizacji bardzo dużej ilości inwestycji - 251 przedsięwzięć, tyle różnych inwestycji zrobiono na przestrzeni ostatnich 10 lat. Szczegółowy wykaz zrealizowanych inwestycji w latach 2006-2016 stanowi załącznik nr 1 do niniejszego PROGRAMU.

Do 2015 roku funkcjonowanie gminy, w dużej mierze, było oparte na bieżących dochodach z tytułu grzywnien płaconych przez kierujących pojazdami mechanicznymi za przekroczenie dozwolonej prędkości. Zmiana ustawy o strażach gminnych, wyeliminowała z dochodów Gminy wpływ z grzywnien z tego tytułu. Zmieniony stan prawny zachwiał nie tylko płynnością finansową Gminy, ale również zaczął stanowić problem w zakresie bieżącego funkcjonowania, zbudowanego w latach wcześniejszych, systemu finansowego.

Wydatki ponoszone przez Gminę na dopłaty do cen wody i ścieków są także jedną z głównych przyczyn problemów finansowych Gminy. Niewystarczający poziom dochodów pozostających do dyspozycji rodziny (niespełniony wskaźnik JASPERSA), zmusza JST do dokonywania dopłat do wody i ścieków na poziomie 1-1,6 mln rocznie, na przestrzeni ostatnich kilku lat.

W Gminie planowano budowę dużej farmy wiatrowej, gdzie inwestor uzyskał już nawet pozwolenie na budowę. Zakładano, że z tego tytułu znacznie zwiększą się wpływy z podatku od nieruchomości tj. podatku od budowli. Wprowadzenie w 2016 r. ustawy odległościowej i zmiany ustawy o OZE spowodowało zaniechanie realizacji zadania przez inwestora. W wyniku zmiany przepisów Gmina począwszy do 2018 roku nie otrzymała zakładanej kwoty dochodów w wysokości 6 335 000 zł tytułem podatku i inwestycji kompensacyjnych oraz w dalszych latach ok. 90 000 000 zł w cyklu życia projektu.

Zwiększanie dochodów z tytułu podatku od nieruchomości oraz udziału w podatkach CIT i PIT okazało się niemożliwe również ze względu na protesty społeczne, które doprowadziły do likwidacji zakładu produkującego pelet, wycofania się zakładu SKANSKA z zakupu nieruchomości należących do Gminy i zaniechania inwestycji budowy wytwórni mas bitumicznych.

Długotrwałe bezrobocie, starzejące się społeczeństwo, migracja młodych ludzi stanowi o konieczności zwiększania się wydatków na opiekę społeczną.

Reasumując przyczyny złej kondycji finansowej można stwierdzić, że najważniejsze przyczyny to:

- 1) skala inwestycji i potrzeb przekroczyła możliwości finansowe ich spłaty,
- 2) system dochodów oparty w dużej mierze na źródle jakim były mandaty i grzywny,
- 3) niewystarczający poziom dochodów pozostających do dyspozycji rodziny (niespełniony wskaźnik JASPERSA), powodujący konieczność dokonywania dopłat do wody i ścieków,
- 4) brak wzrostu dochodów, wynikający m.in. z tytułu braku wpływów z inwestycji, które są społecznie nieakceptowane,
- 5) rozbudowany system niedochodowych instytucji publicznych (w tym oświatowo-opiekuńczych).

W zakresie wykonywania zadań na rzecz swoich mieszkańców, Gmina wykonała wiele zadań, które są społecznie uzasadnione, ale stanowią również obciążenie dla budżetu i nigdy nie będą opłacalne, ponieważ nie są to zadania generujące dochody.

5. OGRANICZENIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROGRAMU

Przy realizacji PROGRAMU należy pamiętać, że istnieje szereg regulacji ustawowych, zgodnie z którymi w okresie realizacji postępowania naprawczego jednostka samorządu terytorialnego:

- 1) nie może podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych,
- 2) nie można udzielać pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) nie można udzielać poręczeń, gwarancji i pożyczek,
- 4) nie można ponosić wydatków na promocje jednostki,
- 5) nie można tworzyć funduszu sołeckiego,
- 6) ogranicza realizację zadań innych niż obligatoryjne, finansowanych ze środków własnych,
- 7) zamraża wydatki na diety radnych oraz na wynagrodzenia zarządu.

6. ANALIZA STANU FINANSÓW GMINY BIAŁY BÓR

6.1 ANALIZA DOCHODÓW GMINY W LATACH 2013-2016

Gmina wykonując zadania publiczne musi zagwarantować środki finansowe na ich realizację. Źródła dochodów JST określono w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody Gminy można podzielić na następujące kategorie:

1. Dochody bieżące, w tym:

- a) podatki i opłaty lokalne;
- b) udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) i od osób prawnych (CIT),
- c) subwencje ogólne, w tym: oświatowa, wyrównawcza i równoważąca,
- d) dotacje, w tym: na zadania zlecone i powierzone oraz na zadania własne,
- e) dofinansowanie, w tym: dofinansowanie w ramach umów pomiędzy JST,
- f) pozostałe dochody, w tym: grzywny i kary pieniężne, dochody z najmu i dzierżawy, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych, jak również inne dochody;

2. Dochody majątkowe, w tym:

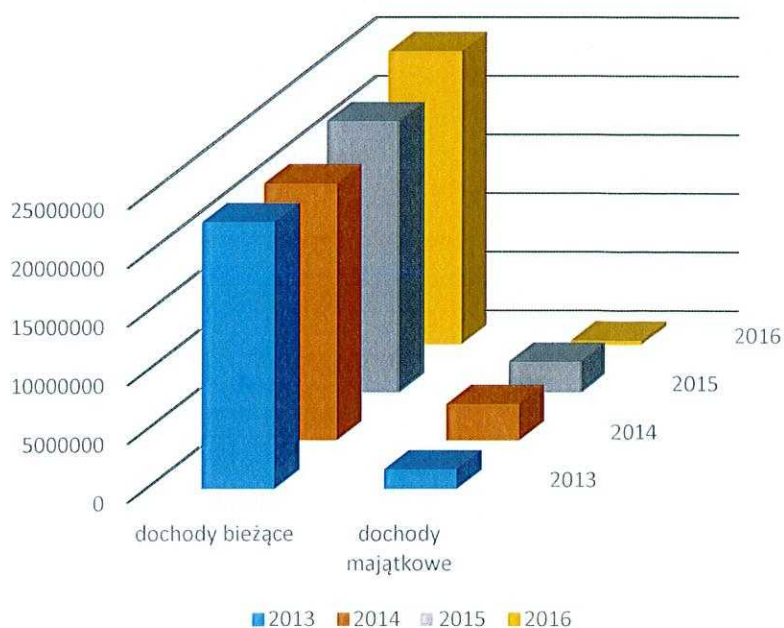
- a) dochody ze sprzedaży mienia, opłaty za wieczyste użytkowanie lub za przekształcenie prawa wieczystego w prawo własności;
- b) dotacje celowe na zadania inwestycyjne.

Tabela Nr 1. Dochody Gminy Biały Bór w latach 2013-2016

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
I.	DOCHODY OGÓŁEM	24 372 191,25	25 000 616,27	25 732 499,10	25 310 206,77
	w tym:				
1.	DOCHODY BIEŻĄCE:	22 722 480,64	21 912 078,02	23 122 805,18	24 985 308,30
	dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób				
a)	fizycznych	1 489 729,00	1 680 147,00	2 091 245,00	2 075 807,00
	dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób				
b)	prawnych	14 254,74	4 562,73	11 234,02	57 410,92
c)	podatki i opłaty lokalne	4 248 078,12	4 889 309,30	5 959 068,93	6 341 989,64
d)	subwencje ogólne	7 157 352,00	6 406 070,00	7 030 023,00	6 893 695,00
e)	dotacje	4 400 346,07	4 841 378,44	5 104 469,43	7 664 699,26
f)	pozostałe dochody	5 412 720,71	4 090 610,55	2 926 764,80	1 951 706,48
2.	DOCHODY MAJĄTKOWE:	1 649 710,61	3 088 538,25	2 609 693,92	324 898,47
a)	sprzedaż majątku	145 711,78	744 215,67	584 165,59	208 448,63
b)	dotacje celowe na inwestycje	1 503 998,83	2 344 322,58	2 025 528,33	116 449,84

Źródło: opracowanie własne.

Wykres Nr 1. Dochody Gminy Biały Bór w latach 2013-2016 z podziałem na dochody bieżące i majątkowe

Źródło: opracowanie własne.

Wykonanie dochodów zostało wykazane na podstawie rocznych sprawozdań Rb-27S.

Tabela nr 1. oraz Wykres nr 1. prezentuje wykonane w latach 2013-2016 dochody Gminy, z uwzględnieniem podziału dochodów zgodnie z przyjętą metodologią.

Szczegółową analizę poszczególnych pozycji dochodów przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Struktura głównych źródeł dochodów gminy w latach 2013-2016

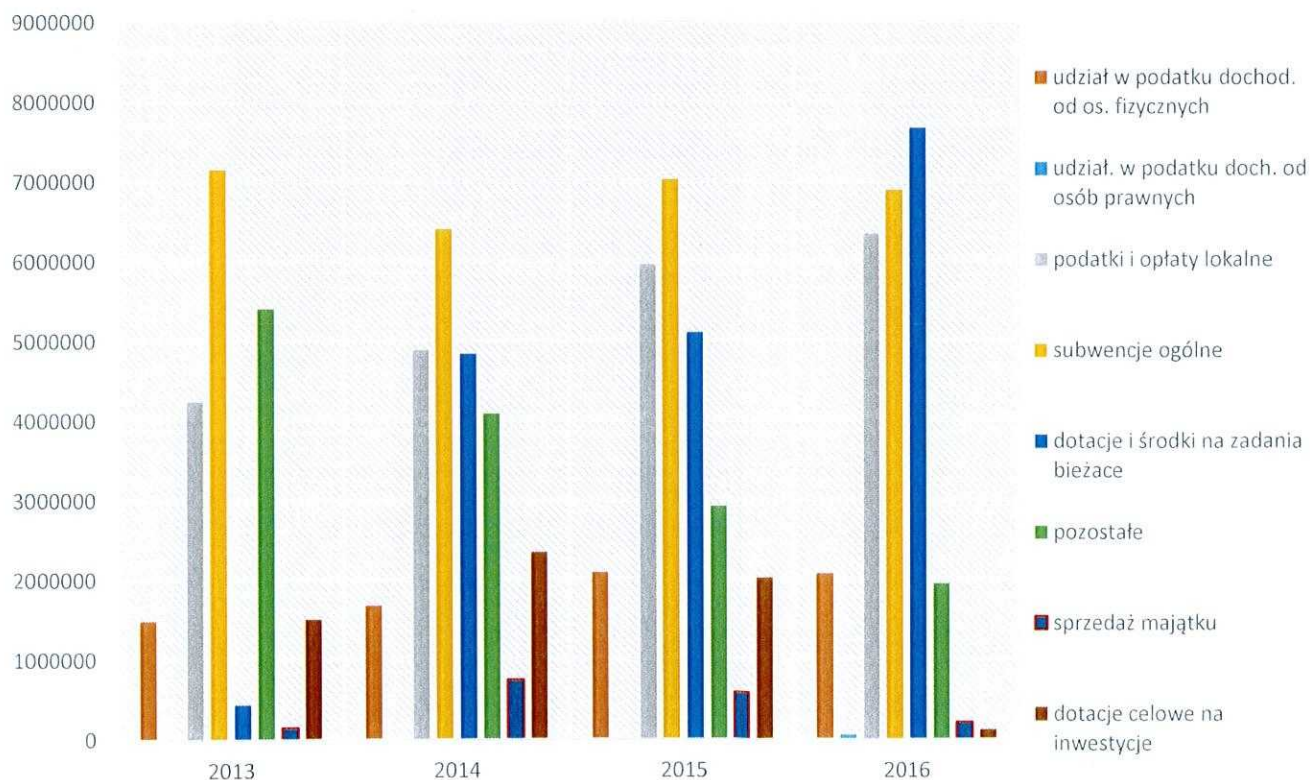
Lp.	§	Źródła dochodów gminy	2013	2014	2015	2016	Średnia	% udział w budżecie ogółem w 2016 r.
1	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	7 157 352,00	6 406 070,00	7 030 023,00	6 893 695,00	6 871 785,00	27,24%
2	201, 206	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami	2 730 329,93	2 889 073,99	2 874 687,44	6 073 642,43	3 641 933,45	24,00%
3	031	Podatek od nieruchomości	2 359 125,32	2 526 228,19	3 268 101,27	3 372 912,15	2 881 591,73	13,33%
4	001	Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	1 489 729,00	1 680 147,00	2 091 245,00	2 075 807,00	1 834 232,00	8,20%
5	203, 204, 271	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	1 694 579,39	1 695 760,92	1 625 732,81	1 500 367,18	1 629 110,08	5,93%
6	046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	676 202,76	859 654,74	1 042 131,80	1 087 790,10	916 444,85	4,30%
7	075	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	486 367,75	569 264,75	699 450,07	684 233,05	609 828,91	2,70%
8	049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jst na podstawie odrębnych ustaw par. 049 (m.in. zajęcie pasa drogowego, "opłata śmieciowa")	260 414,70	513 738,22	550 578,92	577 565,55	475 574,35	2,28%
9	057 i 058	Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne	3 586 745,66	2 693 128,74	1 864 106,85	561 187,31	2 176 292,14	2,22%

10	097	Wpływy z różnych dochodów	671 630,90	434 769,10	683 463,27	560 375,26	587 559,63	2,21%
11	076, 077, 087	Sprzedaż majątku	145 711,78	744 215,67	584 165,59	208 448,63	420 635,42	0,82%
12	620-661	Dotacje celowe na inwestycje	1 503 998,83	2 344 322,58	2 025 528,33	116 449,84	1 497 574,90	0,46%
13	200, 232, 244	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa i innych źródeł na zadania bieżące związane z realizacją projektów	280 899,25	256 543,53	113 082,38	90 689,65	185 303,70	0,36%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela Nr 2. przedstawia dochody, które stanowią największy udział w budżecie gminy, wyszczególnione w kolejności od najwyższego do najmniejszego udziału procentowego w 2016 roku.

Wykres Nr 2. Dochody Gminy Biały Bór w latach 2013-2016

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z Tabeli Nr 2. oraz Wykresu Nr 2. największy udział procentowy w dochodach Gminy w 2016 roku stanowiły przede wszystkim subwencje ogólne, dotacje celowe

na zadania zlecone, następnie podatek od nieruchomości, udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych, dotacje celowe na zadania własne, wpływy z opłaty eksploatacyjnej, dochody z najmu i dzierżawy, dochody z tytułu grzywny, mandatów i inny kar pieniężnych, które do niedawna zajmowały drugie lub trzecie miejsce w % układzie dochodów Gminy.

Uwzględniając zrealizowane wartości dochodów, ich średnia wartość w analizowanym okresie kształtowała się na poziomie 25,1 mln zł, w tym: średnia wartość dochodów bieżących 23,2 mln zł, średnia wartość dochodów majątkowych 1,9 mln zł.

Z przedstawionej analizy wynika, że dochody bieżące Gminy systematycznie rosną, natomiast dochody majątkowe maleją.

Tabela Nr 3. Dynamika dochodów dla gminy Biały Bór w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013 w porównaniu do 2012	2014 w porównaniu do 2013	2015 w porównaniu do 2014	2016 w porównaniu do 2015
Dynamika dochodów ogółem	94,01%	102,58%	102,93%	98,36%
Dynamika dochodów bieżących	95,19%	96,43%	105,53%	108,05%
Dynamika dochodów majątkowych	80,23%	187,22%	84,50%	12,45%
Dynamika dochodów ogółem na mieszkańca	4 529,31	4 677,38	4 814,31	4 865,48
Dynamika dochodów bieżących na mieszkańca	4 222,72	4 099,55	4 326,06	4 803,02

Źródło: opracowanie własne.

W strukturze dochodów ogółem Gminy, w analizowanym okresie, dominowały dochody bieżące, które z roku na rok ulegają zwiększeniu, w 2016 r. procentowy wzrost kwoty dochodów bieżących w porównaniu do roku 2015 wyniósł 108,05%.

Analizując dynamikę dochodów ogółem, czy też dochodów bieżących na mieszkańca, można zauważyć, że wskazane dochody wzrastają, dzieje się tak m.in. z powodu wzrostu dochodów bieżących, ale także z powodu spadku liczby mieszkańców w Gminie.

Dochody bieżące od 2014 roku wzrastają, począwszy od kwoty 21,9 tys. zł do 24,9 tys. zł w 2016 roku. Na przestrzeni lat 2013-2016 udziały w podatku od osób fizycznych wzrosły o ok. 586 tys. zł, natomiast udziały w CIT choć nadal są niskie, to jednak ważna jest tendencja

wzrostowa tego źródła dochodu. Wzrastają także dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych od kwoty 4,2 tys. zł do kwoty 6,3 tys. zł w 2016 roku, w tym głównie z tytułu podatku od nieruchomości ok. 1.013.000 zł, z tytułu opłaty eksploatacyjnej o 411.000 zł, z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o 310.000 zł, z najmu i dzierżawy mienia komunalnego o 198.000 zł, podatku leśnego o 52.000 zł, podatek od środków transportowych o 67.000 zł.

Podatek od nieruchomości wzrósł głównie z powodu nie zwolnienia w całości z podatku spółkę PWIK, ale także dlatego, że zwiększyła się powierzchnia do opodatkowania u kilku przedsiębiorców. Natomiast wzrost w 2016 roku w stosunku do 2015, wynika głównie z powodu przyjęcia maksymalnych stawek podatku, co było założeniem pierwotnego programu naprawczego, ale także w związku z prowadzoną przez Starostwo Powiatowe aktualizacją gruntów i budynków na terenie gminy.

Wysokość stawek podatku od nieruchomości na 2017 rok określa uchwała XX/153/2016 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Tabela 4. Porównanie wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2017 r. w porównaniu do maksymalnych stawek Ministerstwa Finansów

Rodzaj podatku	Stawka obowiązująca	Stawka z Obwieszczenia MF na 2017	Udział w stawce
Podatek od gruntów			
Grunty związane z prowadzeniem działalności od 1m ²	0,89 zł	0,89 zł	100%
Grunty pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego od 1m ²	0,47 zł	0,47 zł	100%
pod jeziorami	4,54 zł	4,54 zł	100%
Podatek od budynków			
od budynków mieszkalnych	0,75 zł	0,75 zł	100%
Od budynków związanych z działalnością gospodarczą od 1m ²	22,66 zł	22,66 zł	100%
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym od 1 m ²	10,59 zł	10,59 zł	100%
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ²	4,61 zł	4,61 zł	100%
Od budynków pozostałych (garaże, budynki gospodarcze) od 1 m ²	4,71 zł	7,62 zł	62%
	4,18 zł	7,62 zł	55%
Od budynków letniskowych i budynków wykorzystywanych do celów rekreacyjnych przez osoby fizyczne od 1m ²	7,62 zł	7,62 zł	100%

od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego od 1m ²	7,62 zł	7,62 zł	100%
Podatek od budowli			
Podatek od budowli	2,00%	2%	100%

Źródło: opracowanie własne.

Z tabeli wynika, że za wyjątkiem stawki od budynków pozostałych, wysokość stawek podatku od nieruchomości obowiązujących w 2017 roku w Gminie jest równa wartości stawek określonych w Obwieszczeniu Ministra Finansów. Z analizy wynika, że baza podatkowa Gminy Biały Bór jest w pełni wykorzystywana. Stosowanie górnych stawek podatkowych skutkuje pozbawieniem Gminy możliwości wdrażania działań naprawczych po stronie dochodowej budżetu. Zwiększenia dochodów z tytułu podatku od nieruchomości mogą wystąpić w wyniku działań kontrolnych przeprowadzanych przez pracowników Urzędu Miejskiego lub opodatkowania nowopowstałych nieruchomości.

Podatek od „budynków pozostałych” dotyczy w przeważającej części zabudowań należących do osób starszych. Podwyższenie stawek podatku w tym zakresie skutkować będzie większą ilością składanych wniosków o umorzenie naliczonych podatków, co przy często minimalnym dochodzie właścicieli nieruchomości, będzie ustawową przesłanką do uzyskania umorzenia. W związku z powyższym podnoszenie podatku w tym zakresie będzie miało się z zamierzonym celem.

Wzrost **podatku od środków transportowych** nastąpił dzięki wdrożonemu w 2016 r. działaniu tj. obniżeniu stawek do minimum, co zaskutkowało wzrostem ilości zarejestrowanych pojazdów w Gminie, a co za tym idzie wzrostem dochodów.

Niestety analizując **dochody z subwencji** należy stwierdzić, że wpływy z tego tytułu spadły o 264.000 zł w 2016 roku w porównaniu do 2013 roku. Na przedstawianą pozycję dochodów składają się: subwencja oświatowa, subwencja wyrównawcza i subwencja równoważąca. Spadek dochodów dotyczy przede wszystkim subwencji oświatowej, która jest należna gminie na każdego ucznia uczęszczającego do szkoły, po odjęciu środków otrzymanych z rezerwy subwencji oświatowej, otrzymana subwencja w poszczególnych latach wynosiła: 2013 r. - 7.118.645 zł, 2014 r. - 6.362.598 zł, 2015 r. - 6.977.023 zł, 2016 r. - 6.691.600 zł.

Subwencja oświatowa jest coraz niższa, za wyjątkiem 2015 roku, gdzie nieco wzrosła. Liczba uczniów z roku na rok maleje, co przekłada się na wysokość przyznawanej subwencji.

Pozycja **dotacje** każdego roku jest coraz wyższa. Pozycja budżetu dotyczy przede wszystkim dotacji wypłacanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) na pomoc materialną o charakterze socjalnym dla mieszkańców Gminy. Znaczny wzrost zauważamy w 2016 roku, z powodu uruchomienia programu „500+”, na realizację którego Gmina otrzymała 2.830.799,94 zł.

Pozycja **pozostałe dochody** stanowi m.in. dochody z fotoradarów których realizacja, zgodnie ze znowelizowaną ustawą o strażach gminnych, stanowi już tylko wpływy z zajęć komorniczych wynikających z wcześniej wystawionych tytułów wykonawczych za nieopłacone, prawomocne mandaty.

Duży spadek odnotowano w **dochodach majątkowych**. W 2016 roku wpłynęło mniej środków ze **sprzedaży mienia**, zrealizowane dochody wyniosły jedynie 208 tys. zł. Potencjalni nabywcy nieruchomości gminnych, wiedząc o trudnej sytuacji Gminy, oczekują na obniżenie cen nieruchomości oferowanych do zbycia, w związku z czym odkładają decyzję dotyczącą ewentualnego zakupu na późniejszy okres. Mając na uwadze interes Gminy, nie podjęto decyzji o obniżaniu cen nieruchomości przeznaczanych do zbycia, tym niemniej należy zintensyfikować działania w celu poprawy wielkości sprzedaży w gminie.

Niewielką kwotę w 2016 r. odnotowano w pozycji „**dotacje celowe na inwestycje**” - 116 tys. zł. zupełnie odmiennie miała się sytuacja w latach wcześniejszych. W związku z obowiązującą perspektywą unijnych dofinansowań, w latach 2013-2015 wysokość dotacji celowych pozyskanych na inwestycje była na dużo wyższym poziomie. Jednak począwszy do 2015 roku gmina realizuje program postępowania naprawczego, dlatego też nie realizuje nowych inwestycji, a co za tym idzie nie otrzymuje dotacji na ich realizację.

Znaczący wpływ na nie zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych miał m.in. duży spadek dochodów ogółem w 2013 roku w stosunku do 2012 roku (dochody spadły o 5,99%) oraz niski poziom dochodów majątkowych w 2013 i 2016 roku.

Reasumując, należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2013-2016 dochody Gminy ogółem spadły, głównie z uwagi na obniżenie wpływów z dotacji celowych na inwestycje. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że dochody bieżące Gminy systematycznie rosną. Najwyższy udział dochodów bieżących charakteryzował 2016 rok, co było konsekwencją działań podjętych w wyniku realizacji programu postępowania naprawczego finansów gminy na lata 2015-2017 i latach wcześniejszych.

Działania podjęte w latach 2015-2016, mające wpływ na wykonanie dochodów własnych Gminy:

Podatek od nieruchomości:

- od 2014 roku zintensyfikowano działania windykacyjne w zakresie poboru podatku od nieruchomości, na bieżąco wysyłano upomnienia i wystawiano tytuły wykonawcze,
- w 2016 r. zwiększono kontrole podatkowe,
- od 2016 r. Uchwałą Rady Miejskiej wprowadzono maksymalne stawki podatku od nieruchomości, oprócz podatku dla „pozostałych budynków” oraz „budowli”.

Podatek rolny:

- Od 2015 roku przyjmowane są maksymalne stawki podatku rolnego, której wysokość uzależniona jest od średniej ceny skupu żyta w roku poprzednim.

Dochody z dzierżaw:

- zarządzeniem Burmistrza podniesione zostały stawki opłat za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy, podwyższe uległa głównie dzierżawa:
 - gruntu rolnego z 20 zł/ha do 200 zł/ha,
 - gruntu przeznaczonego na uprawy ogrodniczo-warzywne z 0,06 zł/m² na 0,10 zł/m²,
 - grunty pod garażami z 0,80 zł/m² na 1,00 zł/m²,
 - grunty pod urządzeniami telekomunikacyjnymi do 300m² z 2,15 zł/m² do 4,00 zł/m².

Dochody z opłat z tytułu zagospodarowania odpadami komunalnymi:

- w latach 2015-2016 r. zwiększono kontrole złożonych deklaracji śmieciowych pod kątem ilości wykazanych osób zamieszkujących poszczególne nieruchomości,

- w 2016 r. prowadzono zwiększone kontrole złożonych deklaracji śmieciowych pod kątem zadeklarowania sposobu oddawania nieczystości (śmieci segregowane – opłata 10 zł/osoba, śmieci niesegregowane – opłata 16 zł/osoba),
- w 2016 r. wprowadzono dodatkowo opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenach turystycznych.

Dochody z tytułu wpłat za wodę i ścieki w mieszkaniach komunalnych:

- zwiększono ściągalność opłat za zużycie wody i odprowadzanie ścieków w mieszkaniach komunalnych dzięki zamontowaniu liczników przedpłatowych na wodę.

Tabela Nr 5. Zestawienie skutków działań podjętych w latach 2014-2016 w związku ze zwiększeniem dochodów Gminy

Lp.	Nazwa działania	kwoty wykonane w ramach przyjętych przedsięwzięć		
		2014	2015	2016
	Dochody bieżące			
1	Zwiększenie dochodów z podatku od nieruchomości	2 587 988,55	3 268 101,27	3 372 912,15
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	956 772,00	104 810,88
2	Zwiększenie dochodów z podatku rolnego	157 138,29	179 882,18	143 003,25
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	22 743,90	-36 878,93
3	Zwiększenie dochodów z dzierżaw	91 831,03	106 235,00	123 803,95
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	14 403,97	17 568,95
4	Dochody z tyt. zagospodarowania odpadów komunalnych	459 392,37	473 682,96	529 728,56
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	14 290,59	56 045,60
5	Dochody z tytułu opłaty adiacenckiej	0,00	22 504,65	5 745,00
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	22 504,65	-16 759,65
6	Dochody z tytułu wpłat za wodę i ścieki z liczników przedpłatowych	2 058,00	45 571,42	44 723,06
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	43 513,42	-848,36
7	Dochody z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych	2 693 128,74	1 864 106,00	560 987,31
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	-829 022,74	-1 303 118,69
8	Dochody z tytułu podatku od środków transportowych	126 719,86	129 446,12	175 557,90
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	2 726,26	46 111,78
9	Dochody z tytułu opłaty eksploatacyjnej	859 654,74	1 042 131,80	1 087 790,10
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	182 477,06	45 658,30
	Podsumowanie wybranych dochodów bieżących	6 977 911,58	7 131 661,40	6 044 251,28
	Łączne zmiany w dochodach bieżących w poszczególnych latach w porównaniu z rokiem poprzednim	x	153 749,82	-1 087 410,12

	<i>Dochody majątkowe</i>			
1	Dochody z dotacji celowych	2 344 322,58	2 025 528,33	116 449,84
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	-318 794,25	-1 909 078,49
2	Dochody ze sprzedaży majątku	744 215,67	584 165,59	207 364,28
	<i>kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach</i>	x	-160 050,08	-376 801,31
	Podsumowanie dochodów majątkowych	3 088 538,25	2 609 693,92	323 814,12
	Łączne zmiany w dochodach majątkowych w poszczególnych latach w porównaniu z rokiem poprzednim	x	-478 844,33	-2 285 879,80

Źródło: opracowanie własne.

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że łączne dochody bieżące Gminy oraz łączne dochody majątkowe niestety nie wzrosły, a wręcz spadły. Analizując jednak szczegółowo wpływy z poszczególnych dochodów, należy stwierdzić, że gdyby nie podjęte działania związane ze zwiększeniem poszczególnych dochodów własnych Gminy, wykonanie dochodów byłoby znacznie niższe.

Łączne obniżenie dochodów bieżących Gminy wynika przede wszystkim ze spadku dochodów z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych. W 2016 r., w porównaniu z rokiem 2013 dochody spadły o 2.132.141,43 zł. Na obniżenie wpływów we wskazanej pozycji dochodów Gmina nie miała żadnego wpływu, zmianą ustawy o Strażach Gminnych pozbawiono bowiem JST wpływów z tego tytułu.

Spadek w 2016 r. dochodów z podatku rolnego w stosunku do roku 2013 o kwotę 14.135,04 zł spowodowany został zmianą górnych stawek podatkowych, na co Gmina również nie miała wpływu.

Zmiany obowiązującego prawa na przestrzeni lat 2013-2016 wpłynęły na obniżenie dochodów własnych Gminy łącznie o kwotę 2.146.276,47 zł, wprowadzone działania powodujące zwiększenie innych pozycji dochodów własnych Gminy, pozwoliły ograniczyć spadek dochodów na przestrzeni lat 2013-2016 jedynie o 933.660,30 zł.

Obniżenie dochodów majątkowych łączy się nierozzerwalnie z trudną sytuacją finansową gminy tj. brakiem realizacji nowych inwestycji, a co za tym idzie brakiem wpływów z tytułu dotacji na realizację zadań inwestycyjnych.

Zakłada się, że spadek dochodów z tytułu sprzedaży składników majątkowych ma charakter przejściowy.

Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 3-5 i ust. 2 rozporządzenia z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych, burmistrzowie jako organy podatkowe, posiadają uprawnienia do odraczania terminu płatności oraz rozkładania na raty zapłaty podatków. Ponadto posiadają kompetencje w zakresie umarzania w całości lub w części zaległości podatkowych, naliczania opłaty prolongacyjnej czy odsetek za zwłokę.

Względna swoboda władz lokalnych w zakresie kształtowania stawek podatków i opłat lokalnych determinuje wysokość dochodów uzyskiwanych z tego tytułu. Szczegółowe dane w zakresie kształtowania się skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie umorzenia zaległości podatkowych oraz rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności przedstawiono w tabeli Nr 6.

Tabela Nr 6. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie umorzenia zaległości podatkowych oraz rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności

Wyszczególnienie		2013	2014	2015	2016
podatek rolny					
Dochody wykonanie		142 081	157 138	179 882	143 003
Skutki obniżenia górnych stawek podatków		80 430	53 343	0	0
Skutki udzielonych ulg i zwolnień		30 124	0	0	0
Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy	umorzenia zaległości podatkowych	5 740	1 708	1 832	2 258
	rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	0	0	0	17 233
podatek od nieruchomości					
Dochody wykonanie		2 359 125	2 587 989	3 268 101	3 372 912
Skutki obniżenia górnych stawek podatków		528 820	508 820	473 580	352 456
Skutki udzielonych ulg i zwolnień		623 103	901 901	303 173	229 248
Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy	umorzenia zaległości podatkowych	43 872	8 317	5 489	5 078
	rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	0	50 869	15 473	7 089
podatek leśny					
Dochody wykonanie		390 951	361 068	401 003	442 266

Skutki obniżenia górnych stawek podatków		0	0	0	0
Skutki udzielonych ulg i zwolnień		0	0	0	0
Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy	umorzenia zaległości podatkowych	0	0	0	0
	rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	0	0	0	0
podatek od środków transportowych					
Dochody wykonanie		108 552	126 720	129 446	175 558
Skutki obniżenia górnych stawek podatków		40 705	44 571	43 790	367 070
Skutki udzielonych ulg i zwolnień		0	0	0	0
Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy	umorzenia zaległości podatkowych	0	0	0	0
	rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz skutki udzielonych ulg i zwolnień dotyczą przede wszystkim obniżania stawek **podatków od budowli** lub udzielenia zwolnień w tym zakresie dot. sieci wodno-kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji zarządzającego infrastrukturą wod.-kan. na terenie Gminy. Obniżenie podatku od budowli lub zwolnienie z podatku od nieruchomości powoduje zmniejszenie, i tak bardzo wysokich, stawek za wodę i ścieki obowiązujących na terenie Gminy. Szczegółowy opis problemu przedstawiono w pkt. 9 Programu „Przyczyny zagrożenia realizacji zadań publicznych”.

Umorzenia zaległości podatkowych występują aktualnie bardzo sporadycznie. W 2016 r. umorzono zaległości podatkowych z **podatku od nieruchomości** na łączną kwotę 5 078 zł, rozłożono na raty lub odroczone termin płatności zaległości w łącznej wysokości 7 089 zł.

Umorzenia zaległości podatkowych w **podatku rolnym** w 2016 r. wyniosły 2 258 zł, rozłożono na raty lub odroczone termin płatności podatku na kwotę 17 233 zł. Pomoc udzielona podatnikom podatku rolnego spowodowana była głównie wystąpieniem suszy w okresie wegetacji roślin, co przyczyniło się do poniesienia strat w prowadzonych gospodarstwach.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków od **środków transportowych** miało charakter marketingowy, obniżenie stawek do minimalnego poziomu miało na celu przekonanie firm

mających siedzibę lub oddział firmy również poza terenem Gminy Biały Bór, aby zarejestrowały samochody właśnie na tym terenie. Działanie przyniosło swój skutek, zwiększono wpływy z tego tytułu od kwoty 108 552 zł w 2013 r. do kwoty 175 558 zł w 2016 r. – wzrost o 67.006 zł.

6.2 Analiza wydatków gminy w latach 2013-2016

Analiza wydatków gminy Biały Bór została przeprowadzona na podstawie danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach z wykonania planu wydatków budżetowych Gminy za lata 2013-2016. W tabeli Nr 7 przedstawione zostały wydatki gminy według działów klasyfikacji budżetowej.

Tabela Nr 7. Wydatki Gminy Biały Bór według działów w latach 2013-2016

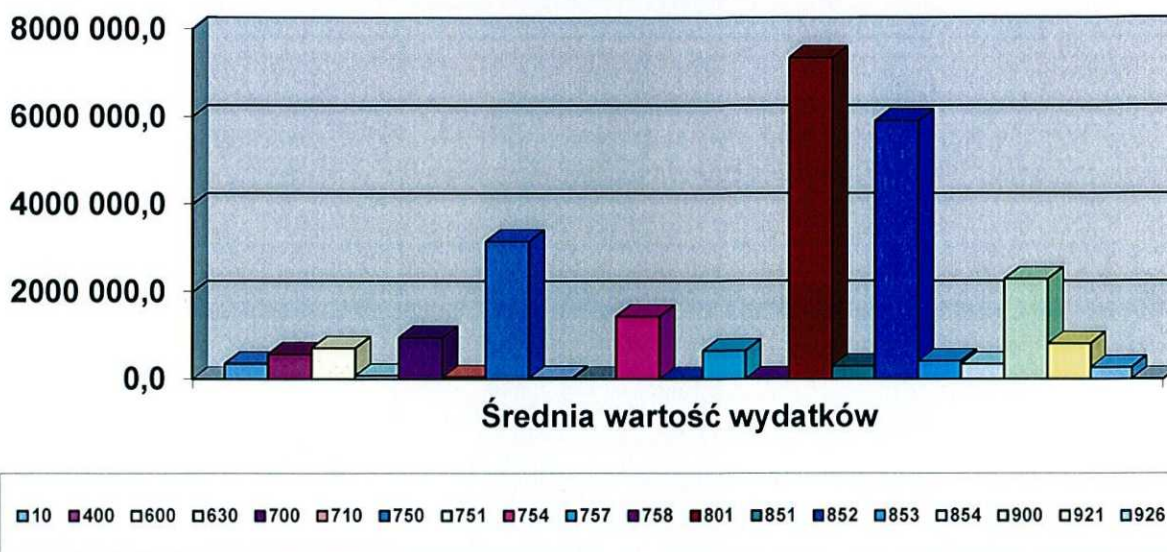
w złotych

Dział	Nazwa działu	2013	2014	2015	2016	Średnia
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem		25 693 880,05	27 503 344,63	24 837 653,07	24 687 167,45	25 680 511,30
010	Rolnictwo i łowiectwo	290 239,57	347 371,44	339 039,54	435 691,42	353 085,5
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	564 041,89	726 190,86	537 080,85	468 210,25	573 881,0
600	Transport i łączność	844 543,81	1 785 135,38	130 606,97	92 094,58	713 095,2
630	Turystyka	96 210,45	135 921,18	40 000,00	40 000,00	78 032,9
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 189 052,23	830 676,70	930 729,21	863 643,45	953 525,4
710	Działalność usługowa	25 840,72	33 394,18	63 070,04	50 509,74	43 203,7
750	Administracja publiczna	2 835 723,03	3 305 229,84	3 265 834,30	3 234 660,37	3 160 361,9
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	10 492,95	42 040,74	46 380,00	5 821,11	26 183,7
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 826 835,41	1 822 601,76	1 587 111,27	542 464,26	1 444 753,2
757	Obsługa długu publicznego	737 827,46	663 383,22	618 957,80	575 447,29	648 903,9
758	Różne rozliczenia	3 631,80	208,00	13,17	0,00	963,2
801	Oświata i wychowanie	7 515 239,28	7 684 538,51	7 123 503,09	7 057 421,45	7 345 175,6
851	Ochrona zdrowia	330 903,17	310 398,43	315 136,16	225 899,84	295 584,4
852	Pomoc społeczna	5 122 171,76	5 087 966,87	5 202 416,31	8 221 700,78	5 908 563,9

853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	230 999,25	736 734,33	663 168,78	21 509,01	413 102,8
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	409 400,67	298 210,61	364 551,71	302 197,08	343 590,0
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 295 264,99	2 516 800,38	2 648 769,40	1 743 571,64	2 301 101,6
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 082 352,32	856 620,09	732 007,59	590 578,19	815 389,5
926	Kultura fizyczna i sport	283 109,29	319 922,11	229 276,88	215 746,99	262 013,8

Źródło: Opracowanie własne

Wykres Nr 3. Średnia wartość wydatków gminy w latach 2013-2016 według działów

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 7 oraz Wykres nr 3 prezentuje wykonane w latach 2013-2016 wydatki Gminy. Struktura uwzględnia podział wydatków zgodnie z przyjętą metodologią. Ich średnia wartość w analizowanym okresie kształtuje się na poziomie 25,7 mln zł. W 2016 roku poziom poniesionych wydatków ogółem był najniższy z całego analizowanego okresu i wyniósł 24,7 mln zł.

Najbardziej kosztotwórczymi działami w budżecie Gminy jest 5 działów, wśród nich należy wyróżnić oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, administrację publiczną, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową. Wyszczególnione działy stanowią średnio ok. 70 % wartości całego budżetu.

Analizując dane ujęte w tabeli Nr 7. należy wyjaśnić, że średnia wartość wydatków z ostatnich czterech lat zmniejszała nieco wartości niektórych działów w poszczególnych latach. Dotyczy to głównie działu:

- **852 Pomoc społeczna**, gdzie budżet w latach 2013-2015 kształtował się na poziomie ok. 5,1-5,2 mln zł, a w 2016 roku była to kwota 8,2 mln zł. Tak duży wzrost jest związany z wprowadzeniem od kwietnia 2016 roku programu „500+” na który gmina otrzymała 2,8 mln zł dotacji.

- **754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**, gdzie w ostatnim roku można zaobserwować duży spadek, bo aż o milion złotych. Jest to związane z restrukturyzacją zatrudnienia w Straży Miejskiej, a następnie jej całkowitą likwidacją.
- **900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**, gdzie wydatki spadły o 900 tys. zł w porównaniu do 2015 roku, ale to głównie z powodu nie prowadzenia inwestycji w 2016 roku (różnica ok. 750 tys. zł), mniejszymi wydatkami na oświetlenie uliczne i obsługę „gospodarki śmieciowej” oraz dopłaty do ścieków ok. 150 tys. zł mniej.

Osobnej analizie poddano wydatki gminy w latach 2010-2016, w podziale na wydatki bieżące i wydatki majątkowe. O ile wydatki bieżące należy przeanalizować pod kątem ich zmian, to wydatki majątkowe charakteryzują się odrębną specyfiką i zależą od potrzeb społecznych, możliwości pozyskania środków unijnych i możliwości finansowych gminy.

Wśród wydatków bieżących wyszczególniono następujące grupy: wynagrodzenia wraz pochodnymi, wydatki na obsługę długu, pozostałe wydatki bieżące oraz poręczenia i gwarancje.

Tabela Nr 8. Wydatki Gminy Biały Bór w latach 2013-2016

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
I.	WYDATKI OGÓŁEM	25 693 880,05	27 503 344,63	24 837 653,17	24 687 167,45
1.	WYDATKI BIEŻĄCE	22 853 223,96	23 948 152,43	22 993 342,31	24 599 801,61
a)	Wynagrodzenia wraz z pochodnymi	10 538 118,87	10 736 373,74	10 418 279,69	9 618 046,16
b)	Pozostałe bieżące	11 577 277,63	12 548 395,47	11 956 104,82	14 406 308,16
c)	Obsługa długu	737 827,46	663 383,22	618 957,80	575 447,29
d)	Poręczenia i gwarancje	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	WYDATKI MAJĄTKOWE	2 840 656,09	3 555 192,20	1 844 310,86	87 365,84
II.	WYNIK BUDŻETU	-1 321 688,80	-2 569 063,85	894 845,93	623 039,32

Źródło: opracowanie własne.

W analizowanym okresie dominujące znaczenie w strukturze wydatków Gminy odgrywały wydatki bieżące. W roku 2016 dynamika wydatków bieżących była wysoka.

Wpływ na to miały m.in.:

- zwiększone wydatki na wywóz śmieci w ramach „ustawy śmieciowej” o 440 tys. zł,

- zwiększone dopłaty do ścieków o 300 tys. zł,
- realizacja projektu unijnego zwiększenie wydatków o 506 tys. sfinansowane ze środków unii
- zwiększenie wydatków na realizację programu 500+ o 2.830 tys. zł.

Na wysokość wyżej wymienionych wydatków, Gmina bardzo często nie miała większego wpływu. Z podsumowania wydatków w czasie realizacji programu naprawczego w latach 2015-2016 wynika, że wydatki bieżące w 2016 r. spadły o 2.179 tys. zł w porównaniu do 2014 roku, co częściowo zostało przedstawione w tabeli Nr 13, w której wykazane są tylko oszczędności w działaniach przyjętych w programie naprawczym.

Z tabeli Nr 8. wynika, że **wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń** w 2016 r. zmniejszyły się w porównaniu z rokiem 2013 o ponad 920 tys. zł. Stanowi to dowód, że władze Gminy podejmują działania zmierzające do ograniczenia ponoszonych wydatków na wynagrodzenia. W 2014 roku nastąpił niewielki wzrost wydatków na wynagrodzenia, ale to z powodu przeniesienia zobowiązań z 2013 roku na 2014 roku z tego właśnie tytułu w kwocie ok. 80.000 zł, w tym wynagrodzenia kilku pracowników, nagroda jubileuszowa oraz potrącenia od wynagrodzeń. Ponadto w 2014 roku wypłacono dwa ekwiwalenty za urlop, w związku z zakończeniem umowy o pracę i nie wykorzystaniem przysługującego pracownikowi urlopu. W 2014 roku wypłacono także o 100 tys. zł więcej wynagrodzeń pracownikom publicznym i interwencyjnym.

Duże znaczenie na zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia miała także restrukturyzacja zatrudnienia w Straży Miejskiej, a następnie całkowita jej likwidacja. Dla porównania wynagrodzenia osób zatrudnionych w Straży Miejskiej w 2014 roku stanowiły kwotę 883.465 zł, a w 2016 roku już tylko 252.583 zł. W związku z całkowitą likwidacją referatu Straży Miejskiej z dniem 31.12.2016 roku, począwszy od 2017 roku nie będzie wydatków.

Dodatkowo w 2016 roku zmniejszono o 1 etat zatrudnienie w Urzędzie Miejskim, jednak oszczędności będą widoczne dopiero w 2017 roku, ponieważ w 2016 roku należało wypłacić pracownikowi odprawę emerytalną.

Warto podkreślić fakt, zmniejszającej się kwoty wydatkowanej na **obsługę długu publicznego** (odsetki+prowizje). W 2013 roku wydatki te wynosiły 737.827 zł, a w 2016 roku koszt obsługi długu wynosił 575.447,29 zł. Zmniejszająca się wysokość odsetek była możliwa dzięki

restrukturyzacji zadłużenia gminy poprzez emisję obligacji w sierpniu 2013 roku. Działanie to pozwoliło gminie spłacić kredyty, których marża sięgała 2,14% i zastąpić obligacjami o marży 1,5%. Drugim pozytywnym działaniem emisji obligacji było inne rozłożenie spłat w latach 2014-2023, widząc już wtedy, że lata 2014-2017 będą trudnym okresem dla gminy Biały Bór. Ponadto w latach 2015-2016 gmina nie zaciągnęła żadnego kredytu, a spłaty były regulowane terminowo. To także znacząco wpłynęło na zmniejszającą się wielkość odsetek od kredytów pożyczek. Obsługa zadłużenia, powoduje jednak poważne problemy związane z utrzymaniem równowagi budżetu, a także z indywidualnie liczoną wskaźnikiem zadłużenia.

Wydatki majątkowe gminy stanowiły w poszczególnych latach, a zwłaszcza w 2008-2011, znaczną pozycję w budżecie gminy, co zostało przedstawione w Załączniku Nr 1 do programu naprawczego. Od momentu realizacji przez Gminę programu postępowania naprawczego tj. od 2015 roku, można zauważyć, że wydatki na inwestycje znacznie zmalały. W 2015 roku wykonano tylko te inwestycje, które były kontynuowane z lat ubiegłych lub na które były podpisane umowy o dofinansowanie. Natomiast zadania wykonane w 2016 roku, to już znikoma kwota, na które gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 71.441,80 zł.

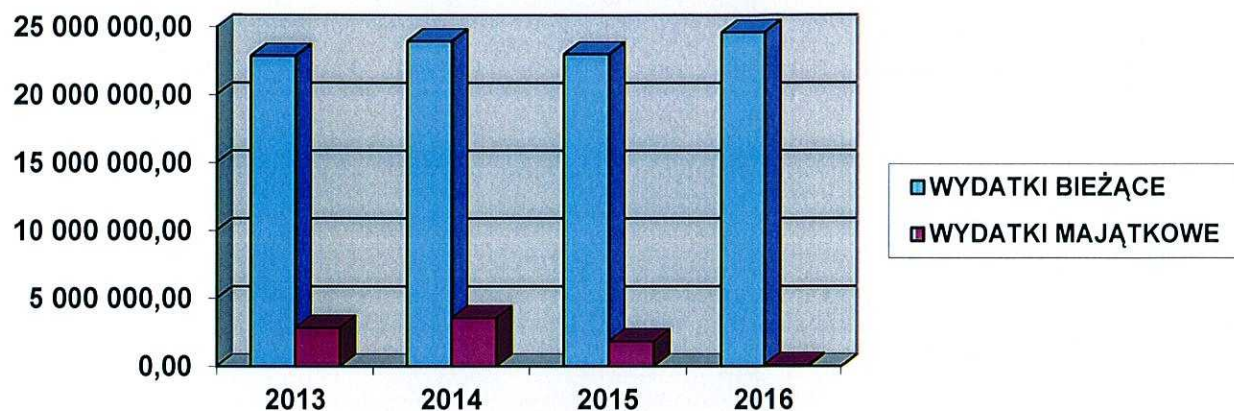
Tabela Nr 9. Dynamika wydatków gminy w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013/2012	2014/2013	2015/2014	2016/2015
Dynamika wydatków ogółem	92,80%	107,04%	90,31%	99,39%
Dynamika wydatków bieżących	94,80%	104,79%	96,01%	106,99%
Dynamika wydatków majątkowych	79,32%	125,15%	51,88%	4,74%
Dynamika wydatków ogółem na mieszkańca	4 774,93	5 145,62	4 731,88	4 745,71
Dynamika wydatków bieżących na mieszkańca	6 381,80	4 480,48	4 380,52	4 728,91
Dynamika wydatków majątkowych na mieszkańca	527,90	665,14	351,36	16,79

Źródło: opracowanie własne.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wydatków bieżących i majątkowych gminy na przestrzeni lat 2013 – 2016.

Wykres Nr 4. Wydatki bieżące i majątkowe gminy Biały Bór w latach 2013-2016

Źródło: opracowanie własne.

W związku z tym, że najbardziej kosztotwórczymi działami w budżecie gminy jest oświata i wychowanie, pomoc społeczna i administracja publiczna, poniżej przedstawiamy szczegółową ich analizę. Pomimo tego, że analiza dochodów i wydatków została oparta na latach 2013-2016, czyli dwa lata przed wdrożeniem pierwszego programu naprawczego i dwa lata realizacji samego programu, to poniższe działy zostaną omówione w dłuższym horyzoncie czasowym tj. w okresie 2010-2016.

DZIAŁ 801- OŚWIATA I WYCHOWANIE

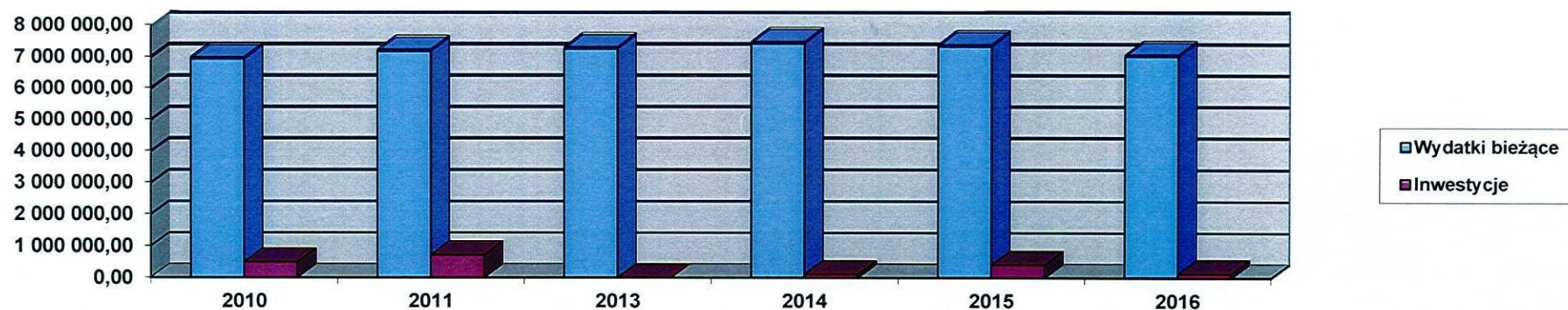
Analiza wydatków na oświatę została przedstawiona w tabeli Nr 10.

Tabela Nr 10. WYDATKI JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH W LATACH 2010-2016

LP.	ROK BUDŻET OWY	LICZBA UCZNI ÓW	WYDATKI BIEŻĄCE OGÓŁEM	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WYDATKÓW					INWESTYCJE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA				RAZEM BUDŻET OŚWIATY
				SUBWENCJA Z BUDŻETU PAŃSTWA	DOCHODY GMINY	ODPŁATNOŚ CI RODZICÓW ZA PRZEDSZKOL E	DOCHODY WŁASNE JEDNOSTEK	DOTACJE	OGÓŁEM	DOTACJE	DOCHODY GMINY	DOCHODY JEDNOSTE K	
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	2010	575	6 981 482,00	5 213 268,00	1 355 601,00	98 069,35	298 864,65	15 679,00	542 715,42	233 318,33	260 527,08	48 870,01	7 524 197,42
2	2011	549	7 219 175,00	5 580 398,00	1 092 081,13	101 448,29	418 109,58	27 138,00	720 997,00	0,00	720 997,00	0,00	7 940 172,00
3	2012	517	7 301 554,40	5 475 082,00	1 441 585,48	87 643,43	281 003,49	16 240,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 301 554,40
4	2013	505	7 470 617,00	5 505 973,00	1 533 779,38	66 846,59	287 624,10	76 393,93	112 160,67	67 296,40	44 864,27	0,00	7 582 777,67
5	2014	472	7 382 407,74	5 122 603,00	1 725 503,78	65 962,00	269 647,48	198 691,48	417 597,78	363 962,28	53 635,50	0,00	7 800 005,52
6	2015	494	7 068 195,67	5 296 200,00	1 333 296,82	60 538,40	178 824,01	199 336,44	136 958,17	80 000,00	52 000,00	4 958,17	7 205 153,84
7	2016	473	7 090 797,11	5 304 789,00	1 355 262,75	71 082,08	160 161,26	199 502,02	0,00	0,00	0,00	0,00	7 090 797,11

Źródło: opracowanie własne.

Wykres Nr 5. Wydatki na oświatę w gminie Biały Bór w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne.

Wydatki oświaty na zadania bieżące kształtowały się w latach 2010-2016 na poziomie od 6,98 mln zł do 7,09 mln zł. Jednak najwyższe wydatki na oświatę wystąpiły w 2013 roku i wynosiły 7,47 mln zł.

W powyższej tabeli przedstawiono wydatki na oświatę w podziale na wydatki bieżące i majątkowe, a także pokazano z jakich źródeł dochodu pokryto wszystkie wydatki.

Na pokrycie przedmiotowych kosztów Gmina otrzymuje corocznie subwencję oświatową, która wynosiła od 5,12 mln zł, przez 5,5 mln zł, do 5,3 mln zł, w różnych latach. Ponadto Gmina otrzymała dotacje, szkoły wypracowały własne dochody, a także rodzice dokonywali płatności za pobyt dzieci w przedszkolu. Niestety, jak wynika z przedstawionej analizy, Gmina przeznaczała dosyć duże środki, z dochodów własnych na utrzymanie szkół w przyjętej strukturze organizacyjnej (kol.7 tabeli Nr 10.). Były to kwoty od 1,09 mln zł w 2011 roku do nawet 1,7 mln zł w 2014 r. Wprowadzone zmiany organizacyjne spowodowały, że w 2016 roku gmina musiała zapewnić mniejszą kwotę środków własnych, bo 1,3 mln zł.

Wydatki ogółem związane z funkcjonowaniem oświaty w Gminie w poszczególnych latach przedstawiono również na wykresie Nr 5.

W 2010 roku budżety szkół wynosiły 6.981.482 zł, subwencja 5.213.268 zł, dochody szkół 298.864,65 zł, dotacje otrzymane na zadania oświatowe 15.679 zł, odpłatności rodziców za przedszkole 98.069,35 zł, ze środków gminy przeznaczono 1.453.670,35 zł.

Analizując 2014 rok sytuacja wyglądała następująco: budżety szkół 7.382.407,74 zł (wzrost o ok. 401 tys. zł), subwencja 5.122.603 zł, dochody szkół 269.647,48 zł, dotacje otrzymane na zadania oświatowe 198.691,48 zł, odpłatności rodziców za przedszkole 65.962 zł, ze środków gminy dołożono 1.725.503,78 zł.

Porównując lata 2010 i 2014, należy zauważyć że kwota otrzymanej subwencji oświatowej spadła, wzrosła natomiast dotacja, ponieważ w 2014 roku gmina otrzymała roczną dotację na częściowe finansowanie wychowania przedszkolnego, ale wzrosła także kwota, którą musiała zapewnić Gmina i to o 272 tys. zł.

Warto przypomnieć, że począwszy od 2013 roku także dotacje uległy zwiększeniu, co wiąże się z otrzymywaniem dotacji na wychowanie przedszkolne. Od tego czasu pobierana opłata za pobyt dzieci w przedszkolu wynosi ustawowo 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę zajęć pobytu dziecka w przedszkolu wykraczającą poza programową podstawę wychowania przedszkolnego.

Warto przeanalizować także 2015 rok, który jest pierwszym rokiem funkcjonowania Gminy, w tym oświaty, w ramach przejętego programu postępowania naprawczego. Pomimo tego, że nie wszystkie planowane działania z zakresu oświaty zostały wdrożone od razu w pierwszym roku, to i tak należy podkreślić fakt wydawania mniejszych środków na oświatę, nie pogarszając jakości zadań merytorycznych. Budżety szkół w 2015 roku wynosiły łącznie 7.068.195,67 zł, subwencja 5.296.200,00 zł, dochody szkół 178.824,01 zł, dotacje otrzymane na zadania oświatowe 199.336,44 zł, odpłatność rodziców 60.538,40 zł, Ze środków gminy zapewniono 1.333.296,82 zł. W porównaniu do 2014 roku spadek kwoty o 392 tys. zł.

Jak wynika z powyższej tabeli wydatki na oświatę w 2016 roku nieco wzrosły, bo o kwotę 22.602 zł. Jednak w obliczu wydatków, jakie poniesiono w związku

z reorganizacją Zespołu Szkół Nr 2, to i tak jest niewielka kwota. Gmina Biały Bór od września 2016 roku przekazała Zespół Szkół Nr 2 do prowadzenia dla Fundacji DEKA. Jednak w tym celu musiała zlikwidować szkołę, a co za tym idzie była zobowiązana do wypłaty odpraw, w związku z likwidacją zakładu pracy, a także 13-stek za 2016 rok. Łącznie była to kwota 248.882 zł. A zatem jeśli od wydatków w 2016 roku odjąć kwotę dodatkowo wypłaconych środków, to wydatki bieżące wyniosłyby 6.841.915,52 zł, czyli byłyby niższe. Reasumując, gmina osiągnęła oszczędność w 2016 roku w porównaniu do 2015 rok w wysokości o ok. 226.000 zł.

Dzięki działaniom wprowadzonym w ramach programu naprawczego w 2016 roku z budżetu Gminy wydano na oświatę mniej o 370.241,03 zł, niż w 2014 roku (pomimo spadku dochodów własnych szkół). Jest to bardzo pozytywny efekt wdrożenia programu.

Zmiany wprowadzone w oświacie, przed wdrożeniem założeń programu postępowania naprawczego 2015-2017 opisano w tabeli nr 13. Działania podejmowane przez gminę przed wprowadzeniem pierwszego programu naprawczego tj. przez 2015 rokiem.

Kształtowanie się liczby uczniów w szkołach w latach 2010-2016 przedstawiono w tabeli nr 10. Jak wynika z przedstawionych danych liczba uczniów każdego roku spada, co jest niezbyt optymistycznym zjawiskiem.

Wypracowywane przez szkoły dochody to w głównej mierze dochody uzyskane przez Zespół Szkół Nr 1 w Białym Borze, jednak dochody w analizowanym okresie przedstawiają się coraz niżej. Znaczny spadek odnotowano w 2015 roku, co wynika z faktu, że w październiku 2014 r. przestała funkcjonować stołówka i oddano kuchnię w ajencję, czyli do szkoły nie wpływały już opłaty za obiady.

Inwestycje oświatowe za lata 2010-2016 kosztowały w sumie 1.930.429 zł, z tego otrzymano 744.577 zł dofinansowania, a 1.185.852 zł wydatkowała ze środków własnych Gminy. Oprócz wydatków bieżących, ujmowanych w budżetach poszczególnych szkół, Gmina także realizowała zadania inwestycyjne w oświacie, które były zapisane w budżecie urzędu.

POMOC SPOŁECZNA

Analiza wydatków na pomoc społeczną została przedstawiona w tabeli nr 11. Wydatki MGOPS ujęte są przede wszystkim w dziale 852, ale także w niewielkim stopniu w dziale 853 i 854.

Do analizy zostały przyjęte wszystkie wydatki opieki społecznej.

Tabela Nr 11. Wydatki na Pomoc społeczną w gminie Biały Bór w latach 2010-2016

LP.	ROK BUDŻETOWY	WYDATKI MGOPS OGÓŁEM	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
			DOCHODY GMINY (bez dochodów MGOPS)	DOCHODY MGOPS	DOTACJE
1	2	3	4	5	6
1	2010 ROK	4 816 190,40	905 609,00	13 391,00	3 897 190,40
2	2011 ROK	5 008 975,52	1 121 657,58	13 032,42	3 874 285,52
3	2012 ROK	5 146 580,37	1 165 169,24	10 797,76	3 970 613,37
4	2013 ROK	5 436 375,01	1 281 645,50	10 970,17	4 143 759,34
5	2014 ROK	5 288 787,32	1 341 303,59	5 235,60	3 942 248,13
6	2015 ROK	5 319 988,12	1 421 981,74	4 911,05	3 893 095,33
7	2016 ROK	8 270 386,51	1 386 156,25	4 545,95	6 879 684,31
	OGÓŁEM:	39 287 283,25	8 623 522,90	62 883,95	30 600 876,40

Źródło: opracowanie własne.

Budżet Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze (MGOPS) w badanym okresie ulegał corocznemu wzrostowi. W powyższej tabeli zaprezentowano wysokość budżetów w poszczególnych latach, ze wskazaniem źródła finansowania wydatków.

W 2010 roku budżet jednostki wynosił 4.816.190 zł, natomiast w 2015 roku zamknął się wykonaniem 5.319.988 zł, a w 2016 roku już 8.270.386 zł. Wzrost budżetu w 2016 roku w porównaniu do 2010 roku wynosił 3.454 tys. zł. Tak duży wzrost jest związany z wprowadzeniem od kwietnia 2016 roku Programu „500+”, na który gmina otrzymała 2.830 tys. zł dotacji.

W 2016 roku do budżetu Gminy wpłynęło 6.879 tys. zł dotacji, kwotę 1.386.156 zł Gmina musiała wyasygnować z dochodów własnych. Jest to kwota mniejsza niż w 2015 roku

o ok. 36.000 zł. Każdego roku począwszy od 2010, aż do 2015 gmina wydatkowała coraz większe pieniądze ze środków własnych, było to bardzo niepojące zjawisko. Dopiero w 2016 roku udało się zmniejszyć kwotę dofinansowania ze środków własnych. Jest to pierwszy krok we właściwym kierunku.

DZIAŁ 750 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Dział administracji publicznej składa się z kilku rozdziałów, wśród nich należy wymienić rozdziały: urzędy wojewódzkie, rada miejska, urzędy gminy, kwalifikacja wojskowa, pozostała działalność i spisy powszechnie. Ostatni rozdział występował tylko w 2010 i 2011 roku.

Poniżej w tabeli przedstawiono wydatki całego działu, w rozbiciu na wydatki bieżące i inwestycyjne. Wśród wydatków bieżących wyszczególniono wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i pozostałe wydatki bieżące.

Tabela Nr 12. Wydatki na administrację publiczną w latach 2010-2016- dział 750

ROZDZIAŁ	WYDATKI OGÓŁEM	W TYM			
		WYDATKI BIEŻĄCE	w tym		WYDATKI MAJĄTKOWE
			WYNAGRODZENIA OSOBOWE Z POCHODNYMI	POZOSTAŁE WYDATKI BIEŻĄCE	
2010	3 745 776,66	2 938 691,47	2 078 426,89	860 264,58	807 085,19
2011	3 341 227,52	3 041 544,52	2 328 917,02	712 627,50	299 683,00
2012	3 811 369,11	3 722 369,11	2 782 967,19	939 401,92	89 000,00
2013	2 835 723,03	2 835 723,03	2 134 515,77	701 207,26	0
2014	3 303 909,84	3 115 584,95	2 413 996,63	701 588,32	188 324,89
2015	3 265 834,30	3 265 834,30	2 480 497,64	785 336,66	0
2016	3 234 660,37	3 234 660,37	2 616 684,33	617 976,04	0
RAZEM	20 303 840,46	18 919 747,38	14 219 321,14	4 700 426,24	1 384 093,08

Źródło: Opracowanie własne.

Analizując wydatki bieżące można zauważyć, że znaczny wzrost nastąpił w 2012 roku. Wydatki bieżące wynosiły 3.722.369,11 zł, w tym wynagrodzenia 2.782.967,19 zł, w tym na same wydatki na organizację robót publicznych i interwencyjnych wyniosły ok. 645.000 zł.

Rok 2013 przedstawia się następująco: wydatki bieżące 2.835.723,03 zł, w tym wynagrodzenia 2.134.515,77 zł, wśród wynagrodzeń kwota 182.950,15 zł stanowiła kwotę wynagrodzeń pracowników publicznych i interwencyjnych. Należy także zauważyć, że w łącznej kwocie wydatków na wynagrodzenia w 2013 roku nie została uwzględniona kwota ok. 80.000 zł, w związku z przeniesieniem wypłaty wynagrodzeń na 2014 roku, ponieważ w 2013 roku zabrakło pieniędzy. A zatem gdyby do kwoty wynagrodzeń dodać wydatki przeniesione, to wynosiłyby 2.214.002,39 zł.

Analizując natomiast rok 2014 sytuacja ma się następująco: wydatki bieżące wynosiły 3.115.584,95 zł, w tym wynagrodzenia 2.413.996,63 zł. Wśród wynagrodzeń 283.890,50 zł, to kwota na wynagrodzenia pracowników publicznych i interwencyjnych, tj. o 100 tys. zł więcej niż w 2013 roku, ponadto zobowiązania przeniesione z 2013 roku (rozdział 75023-urzędy gmin). Sytuacja taka miała miejsce, ponieważ w związku z brakiem środków finansowych na koniec 2013 roku wynagrodzenia, ryczałty niektórych pracowników za grudzień, inkaso za 2013 oraz jedna nagroda jubileuszowa została wypłacona dopiero w styczniu 2014 roku. Ponadto w 2014 roku wypłacono 3 nagrody jubileuszowe, a w 2013 roku tylko jedną. Jeśli odejmiemy kwotę przeniesionych zobowiązań i 100 tys. więcej wypłaconych wynagrodzeń dla pracowników interwencyjnych, to na wynagrodzenia w 2014 roku wydatkowano 2.233.569,66 zł. Porównując tą kwotę do 2013 roku otrzymamy, że nastąpił wzrost wynagrodzeń o ok. 19.500 zł. Jest to m.in. spowodowane koniecznością wypłaty dwóch ekwiwalentów za urlop dla pracowników kończących pracę w urzędzie, a którzy nie wykorzystali przysługującego im urlopu i wypłata większej ilości nagród jubileuszowych.

Rok 2015: wydatki bieżące wyniosły 3.265.834,30 zł, w tym wynagrodzenia 2.480.497,64 zł. Z tej kwoty należy wyszczególnić 451.006,64 zł wynagrodzeń wypłaconych dla pracowników publicznych i interwencyjnych. W 2015 roku wypłacono 1 odprawę emerytalną oraz 7 nagród jubileuszowych. Zobowiązania z 2014 roku to kwota 259.028,49 zł.

Porównując 2014 rok z 2015 można byłoby stwierdzić, że więcej wydano na wydatki bieżące, jednak tak nie jest, ponieważ od 2015 roku zmieniono zasady księgowania refundacji wynagrodzeń pracowników publicznych i interwencyjnych wpływających z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku. Do 2014 roku wpływy te pomniejszały wydatki. Jednak od 2015

roku dla przejrzystości zapisów refundacje ujmowane są w dochodach gminy. Aby oba lata były ze sobą porównywalne należałoby od wydatków bieżących w 2015 roku odjąć kwotę 335.402,30 zł (wysokość refundacji z PUP w 2015 roku). **A zatem wydatki bieżące w dziale 750 w 2015 roku wyniosłyby 2.930.432 zł, czyli byłyby mniejsze od 2014 roku o 185.152,95 zł.** Natomiast wydatki na wynagrodzenia zmniejszyły się o 268.901,29 zł.

W 2016 roku wydatki w dziale 750 wynoszą 3.234.660,37 zł, w tym na wynagrodzenia wydano 2.616.684,33 zł. W tej kwocie, wynagrodzenia pracowników publicznych i interwencyjnych wynoszą 541.834 zł, czyli wynagrodzenia urzędnicze wyniosły 2.074.850 zł. Porównując wynagrodzenia w 2016 roku w porównaniu do 2015 r. należy stwierdzić, że kwota na wynagrodzenia wzrosła o 46 tys. zł. Było to spowodowane tym, że w lutym 2016 rok ze zwolnienia lekarskiego wrócił jeden z Kierowników, który chorował prawie cały 2015 rok, a także cały rok pracował Zastępca Burmistrza. Także potrącenia z wynagrodzeń pracowniczych w wysokości ok. 8.500 zł zostały uregulowane dopiero w 2016 roku, a nie w 2015 roku. W 2016 roku na emeryturę przeszedł jeden z pracowników, którego dotychczasowe obowiązki zostały rozdzielone na innych pracowników. W związku z koniecznością wypłaty odprawy, oszczędności w tym roku nie odnotowano.

Podsumowując dział 750 należy stwierdzić, że pozostałe wydatki bieżące w 2016 roku spadły w porównaniu z wcześniejszymi latami. W pierwszym odczuciu można stwierdzić, że kwoty wynagrodzeń wzrastają, ale główną przyczyną takiego stanu jest wzrost wynagrodzeń pracowników publicznych i interwencyjnych. W ostatnich latach zachodzi również konieczność wypłacania większej ilości nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych.

Oprócz opisanych powyżej działań mających wpływ na obniżenie wielkości wydatków bieżących, podjęto szereg innych prób obniżenia wydatków Gminy, które przedstawiono w tabeli nr 13.

Tabela Nr 13. Zestawienie podjętych działań ograniczenia wydatków Gminy w latach 2014-2016 wraz ze skutkami finansowymi ich realizacji

Lp.	Nazwa działania	Kwoty wydatkowane w ramach przyjętych przedsięwzięć		
		2014 rok	2015 rok	2016 rok

1	Zmniejszenie wydatków z tytułu dotacji celowej dla stowarzyszeń	237 333,50	252 305,50	185 355,15
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	14 972,00	-66 950,35
2	Wydatki na zakup energii elektrycznej	107 247,62	85 521,16	66 523,36
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-21 726,46	-18 997,80
3	Likwidacja Straży Miejskiej	1 681 967,55	1 170 651,81	366 917,73
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-511 315,74	-803 734,08
4	Zmniejszenie ilości godzin funkcjonowania świetlic wiejskich	243 403,77	216 362,33	142 445,33
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-27 041,44	-73 917,00
5	Zmniejszenie wydatków na obsługę długu - odsetki	663 383,22	618 957,00	570 447,29
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-44 426,22	-48 509,71
6	Zmniejszenie wydatków w na gminne instytucje kultury	653 856,00	562 534,00	483 728,06
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-91 322,00	-78 805,94
7	Zmniejszenie wydatków na funkcjonowanie ZS NR 2	1 020 722,25	1 032 826,80	673 152,00
	a) dotacja dla Fundacji DEKA	0,00	0,00	327 445,11
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	12 104,55	-32 229,69
8	Wydatki na wynagrodzenia w urzędzie gminy (rozdział 75023)	2 077 490,13	1 941 023,01	1 961 238,33
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-136 467,12	20 215,32
9	Zmniejszenie zatrudnienia w grupie remontowej (wydatki na grupę remontową w okresach)	338 187,20	303 873,51	310 689,12
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-34 313,69	6 815,61
10	Dodatki mieszkaniowe	389 250,00	365 377,94	313 229,06
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-23 872,06	-52 148,88
11	Ekwiwalent pracowników opieki za odzież ochronną i roboczą, środki bhp oraz napoje	9 311,53	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-9 311,53	0,00
12	Dodatek szkodliwy dla pracowników MGOPS	3 112,00	221,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-2 891,00	-221,00
13	Dokształcanie zawodowe nauczycieli ZS Nr 1	2 519,24	6 363,74	11 743,57
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	3 844,50	5 379,83
14	Dokształcanie zawodowe nauczycieli ZS Nr 2	0,00	1 782,00	2 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 782,00	218,00
15	Fundusz zdrowotny nauczycieli w ZS Nr 1	0,00	1 200,00	2 700,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 200,00	1 500,00
16	Fundusz zdrowotny nauczycieli w ZS Nr 2	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	0,00
	RAZEM wydatki bieżące	7 427 784,01	6 558 999,80	5 417 614,11
	Oszczędności w poszczególnych latach w porównaniu do roku poprzedniego	x	-868 784,21	-1 141 385,69

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego zestawieni wynika, że podejmowane działania oszczędnościowe przyniosły skutek finansowy: w 2015 roku zmniejszono kwotę wydatków bieżących budżetu Gminy o 868.784,21 zł, w 2016 roku o kolejne 1.141.385,69 zł – łącznie w latach 2015-2016, dzięki podjętym działaniom, wydatki bieżące Gminy uległy zmniejszeniu o 2.010.169,90 zł.

6.3. Przepływy środków pieniężnych gminy w latach 2013-2016

Analizując przepływy środków pieniężnych wzięto pod uwagę cztery aspekty:

- 1) wolne środki - rozumiane, jako różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi bez uwzględniania kosztów na obsługę długu;
- 2) nadwyżkę operacyjną, czyli wolne środki skorygowane o koszt obsługi długu;
- 3) wynik budżetu, czyli nadwyżka lub deficyt;
- 4) środki do dyspozycji - czyli końcowy wynik przepływów pieniężnych, po uwzględnieniu wyniku budżetu, przychodów i rozchodów.

Tabela Nr 14. Rachunek przepływów Gminy Biały Bór w latach 2013-2016

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW	2013	2014	2015	2016
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	22 722 480,64	21 912 078,02	23 122 805,18	24 985 308,30
Subwencje ogółem	7 157 352,00	6 406 070,00	7 030 023,00	6 893 695,00
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	4 400 346,07	4 841 378,44	4 420 700,13	7 664 699,26
Wpływy z podatków i opłat	4 248 078,12	4 889 309,30	5 959 068,93	6 341 989,64
Udział w podatkach budżetu państwa	1 503 983,74	1 684 709,73	2 102 479,02	2 133 217,92
Pozostałe dochody	5 412 720,71	4 090 610,55	3 610 534,10	1 951 706,48
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	22 115 396,50	23 284 769,21	22 374 384,51	24 024 354,32
Dotacje i subwencje	978 698,00	997 189,50	885 039,50	1 113 320,40
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	10 538 118,87	10 739 373,74	10 352 389,86	9 618 046,16
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	4 634 044,09	4 441 630,91	4 584 837,24	7 599 627,76
Zakup materiałów i wyposażenia oraz usług (421, 427, 430)	2 944 231,42	3 837 399,56	3 626 797,54	3 098 590,73
Pozostałe wydatki bieżące	3 020 304,12	3 269 175,50	2 925 320,37	2 594 769,27
III. WOLNE ŚRODKI (I - II)	607 084,14	-1 372 691,19	748 420,67	960 953,98
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	737 827,00	663 383,00	618 957,80	575 447,29
Wydatki na obsługę długu, w tym	737 827,00	663 383,00	618 957,80	575 447,29
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	707 527,00	637 383,00	618 957,80	570 447,29
Obsługa poręczeń	0,00	0,00	0,00	0,00
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY (III - IV)	-130 742,86	-2 036 074,19	129 462,87	385 506,69
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	1 649 710,61	3 088 538,25	2 609 693,92	324 898,47
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności (076)	0,00	0,00	0,00	1 084,35
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	145 711,78	744 215,67	584 165,59	207 364,28
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	1 503 998,83	2 344 322,58	2 025 528,33	116 449,84
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE inwestycje	2 840 656,09	3 555 192,20	1 844 310,76	87 365,84

VIII. WYNIK BUDŻETU (V + VI - VII)	-1 321 688,34	-2 502 728,14	894 846,03	623 039,32
IX. PRZYCHODY:	13 559 055,91	3 515 698,58	0,00	0,00
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	12 661 074,30	3 200 000,00	0,00	0,00
Przychody z tytułu zobowiązań zaciągniętych na prefinansowanie projektów UE i/lub pokrycie wkładu własnego	242 352,80	315 698,58	0,00	
Pozostałe przychody	655 628,81	0,00	0,00	0,00
X. ROZCHODY:	12 237 367,11	788 784,38	821 267,00	701 946,30
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	12 237 367,11	486 000,00	821 267,00	701 946,30
Spłata zobowiązań zaciągniętych na prefinansowanie projektów UE i/lub pokrycie wkładu własnego	0,00	302 784,38	0,00	0,00
Pozostałe rozchody	0,00	0,00	0,00	0,00
XI. ŚRODKI DO DYSPOZYCJI [VIII + IX - X]	0,46	224 186,06	73 579,03	-78 906,98

Źródło: opracowanie własne.

W analizowanym okresie wolne środki kształtowały się bardzo różnie w poszczególnych latach, ale tylko w 2014 roku brak było wolnych środków, na co wskazuje ujemna wartość (-1.372.691,19 zł). Tylko w 2015 r. i 2016 roku wystarczyło środków na pokrycie kosztów związanych z obsługą długu (wiersz III i IV). Jest to efekt wprowadzenia od 2015 roku programu naprawczego, czyli wprowadzenia oszczędności. Sytuację potwierdza chociażby porównanie dochodów bieżących z wydatkami bieżącymi (wiersz I w stosunku do wiersza II tabeli). W latach 2013 relacja jest dodatnia, ale duża ilość inwestycji spowodowała, że bez zaciągnięcia kredytu, Gmina nie zbilansowałaby budżetu. W 2014 roku wynik ujemny na poziomie 1,37 mln zł. Kolejne dwa lata to kwoty 748 tys. zł i 960 tys. zł. Było to związane przede wszystkim z faktem, że Gmina realizowała wówczas wysokie dochody bieżące, a wydatki bieżące w tym okresie były relatywnie niższe (oczywiście poza rokiem 2014). Wśród dochodów bieżących można zauważyć wzrost dochodów z podatków i opłat, a w ostatnim roku także znaczny wzrost dotacji. Niestety pozostałe dochody spadają i tu m.in. z tytułu grzywien i mandatów, które w 2013 roku wynosiły ok. 3,56 mln zł, a w 2016 roku już tylko 0,56 mln zł.

W 2015 roku dochody bieżące wzrosły aż o ok. 1,2 mln zł, a wydatki bieżące spadły o 910 tys. zł. W 2016 roku co prawda dochody bieżące wzrosły, ale też wzrosły wydatki bieżące, jednak było to związane z wprowadzeniem programu „500+”. Działanie to, nie zachwiało dalszych

prac w celu wprowadzania oszczędności. Wydatki na wynagrodzenia spadają, na pozostałe zakupy np. materiałów także.

Koszty obsługi długu, z roku na rok są coraz niższe, począwszy od kwoty 707 tys. zł w 2013 roku, aż do 570 tys. zł w 2016 roku. Można zauważyć, że emisja obligacji w 2013 roku przyniosła swój efekt w postaci równiejszego rozłożenia spłat kredytów, ale i także w postaci zapłaty mniejszej kwoty odsetek od zadłużenia gminy.

Wiersz V mówi o deficycie w latach 2013-2014 i o nadwyżce operacyjnej w kolejnych latach, co oznacza, że wypracowane w 2015 i 2016 roku dochody bieżące wystarczyły na pokrycie wydatków bieżących i odsetek od kredytów. Nadwyżka w 2016 roku była nawet wyższa niż rok wcześniej i wyniosła 385.506 zł.

Kolejny wiersz w rachunku przepływów to dochody majątkowe, na które składają się dochody ze sprzedaży mienia i dotacje celowe na inwestycje. Tutaj występuje znaczny spadek, zarówno w związku z otrzymaniem mniejszych dotacji na inwestycje, ale także w związku z mniejszą sprzedażą mienia.

Wydatki majątkowe były bardzo wysokie we wcześniejszych latach i wynosiły od 2,84 mln zł w 2013 roku do 3,5 mln zł w 2014 roku. Jeszcze wcześniejsze lata były budżetami bardzo mocno inwestycyjnymi, o czym można się przekonać analizując załącznik nr 1 do niniejszego programu.

W związku z wprowadzeniem w 2015 roku programu naprawczego wydatki na inwestycje znacznie zmalały i zrealizowano tylko te zadania, które były kontynuowane z lat wcześniejszych lub na które były podpisane umowy. Natomiast rok 2016, to właściwie rok bez inwestycji.

Wiersz VIII przedstawia, jak kształtował się wynik budżetu. Gmina w latach 2013-2014 tj. przed wprowadzeniem programu naprawczego osiągała deficyt. Najwyższy poziom deficytu miał miejsce w 2014 roku i wyniósł 2,5 mln zł. Dopiero w 2015 roku odnotowano dodatni wynik budżetu w wysokości 894.846,03 zł, co w całości pokryło spłatę rat kredytów

i pożyczek. Natomiast w 2016 roku wypracowano wynik w wysokości 623.039 zł, jednak nie wystarczyło to na pokrycie pełnych rozchodów tego roku. Dlatego też na pokrycie tego wydatku gmina „pożyczyła” środki z przełanej w grudniu 2016 r. subwencji oświatowej. Mimo to i tak jest to lepsza sytuacja, niż wystąpiła w 2014 roku.

W kolejnych wierszach przedstawiono przychody i rozchody gminy w poszczególnych latach. W latach 2013-2014 gmina zaciągnęła kredyty i wyemitowała obligacje, które przeznaczyła na spłatę wcześniejszych kredytów, ale i częściowo na pokrycie deficytu.

6.4 Zobowiązania gminy Biały Bór na dzień 31.03.2017 r.

Gmina Biały Bór na koniec 31.03.2017 roku posiada zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 14.806.000 zł. Na 31.12.2016 r. zobowiązania Gminy wynosiły 16.246.000 zł, co zostało przedstawione w poniższej tabeli. Kwota wnioskowanej pożyczki z budżetu państwa będzie obejmowała również raty kredytów spłaconych w I kwartale br., na zapłatę których Gmina zaciągnęła kredyt w rachunku bieżącym.

Tabela Nr 15. ZADŁUŻENIE GMINY BIAŁY BÓR Z TYTUŁU POŻYCZEK I KREDYTÓW WG STANU NA DZIEŃ 31.03.2017 r.

Lp.	Nr umowy, data i przeznaczenie, nazwa banku	Kwota pobrana	Pozostało do spłaty po 31.12.2016	Spłacono w I kwartale 2017 roku	Pozostało do spłaty na dzień 31.03.2017 r.
1	BOŚ Koszalin Umowa 29.12.2008 Nr 1738/12/2008/1043/F/OBR pokrycie rozchodów i deficytu	2 900 000,00	440 000,00	90 000,00	350 000,00
2	WFOŚiGW w Szczecinie pożyczka na deficyt Umowa Nr 2012P0252K z dnia 12.12.2012r.	260 000,00	156 000,00	0,00	156 000,00
3	PKO S.A. w Warszawie-emisja obligacji Umowa z dnia 25.07.2013	12 650 000,00	12 650 000,00	1 050 000,00	11 600 000,00
4	Kredyt BS Darłowo Umowa Nr 04/2014/42/ z dnia 05.12.2014 roku	3 200 000,00	3 000 000,00	300 000,00	2 700 000,00
	RAZEM	19 010 000,00	16 246 000,00	1 440 000,00	14 806 000,00

Źródło: opracowanie własne.

Przewidywany harmonogram spłaty rat poszczególnych kredytów w rozbiciu na lata, w ujęciu dotychczasowych umów kredytowych, przedstawia się następująco:

2017 rok – 4.586.000,00 zł;

2018 rok – 2.756.000,00 zł;

2019 rok – 1.776.000,00 zł;

2020 rok – 1.776.000,00 zł;

2021 rok – 1.802.000,00 zł;

2022 rok – 1.750.000,00 zł;

2023 rok – 1.800.000,00 zł.

Zaciągając kredyt w 2014 roku w wysokości 3.200.000 zł, rozłożono termin spłaty na trzy najbliższe lata, ustalając wyższe spłaty na 2017 i 2018 rok, ponieważ zakładano, że od 2017 roku wpłynie do gminy podatek od nieruchomości od farmy wiatrowej w wysokości ponad 3,3 mln zł. Niestety w związku z protestami, przesunął się termin rozpoczęcia budowy z 2015 roku na 2016 rok, budowa miała trwać 2 lata, czyli podatek miał wpłynąć w 2018 roku.

Niestety zmiany przepisów prawa spowodowały, że firma planująca budowę farmy wiatrowej do dnia dzisiejszego, pomimo posiadania ostatecznych pozwoleń na budowę, nie rozpoczęła budowy. Dlatego zweryfikowano zaplanowaną wysokość dochodów, a co za tym idzie Gmina ma poważny problem ze spłatą tego zadłużenia.

Na koniec 2016 roku w żadnej jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, ale ze względu na brak środków pieniężnych przeniesiono ok. 338 tys. zł do zapłaty na 2017 rok. Zobowiązania z tytułu kredytów na koniec 2016 roku wyniosły 16.246.000 zł.

W I kwartale 2017 roku spłaty rat kredytów i pożyczek realizowane były terminowo. W lutym br. wykupiono pierwszą ratę obligacji w kwocie 1.050.000 zł, którą przeniesiono do spłaty z 2016 roku. Do Bałtyckiego Banku Spółdzielczego spłacono 300.000 zł, a do BOŚ w Koszalinie spłacono 90.000 zł. Niestety w celu zabezpieczenia tych płatności gmina zwiększyła kredyt w rachunku bieżącym, którego limit na chwilę obecną wynosi 1.400.000 zł. Kredyt ten podlega spłacie do BS w Sławnie do końca 2017 roku. Niestety wprowadzone oszczędności nie zapewnią takich wolnych środków, dlatego zaciągnięcie pożyczki z budżetu państwa jest bardzo ważne w celu spłaty zobowiązań wcześniej zaciągniętych.

Tabela Nr 16. Wykaz zaległości budżetu Gminy wg stanu na 31.12.2016 r. – zobowiązania przeniesione z 2016 roku, do zapłaty w 2017 r.

Lp.	Rozdział	Paragraf	Przedmiot zobowiązania	Kwota	Uwagi
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej					
1	85214	4330	DPS	31 613,41	
2	85214	3110	Zasiłki celowe	3 333,12	
3	85215	3110	Zasiłki mieszkaniowe	11 070,84	
			RAZEM	46 017,37	
Urząd Miejski					
1	40002	4260	Dopłaty do wody i ścieków za 10/16	35 913,46	uwzględniono w skutkach programu
2	75023	4300	Obsługa prawna za 10-11/2016	6 000,00	
4	75023	4300	Serwis programów komputerowych za 11/2016	2 228,15	
	90001	4300	Dopłaty do wody i ścieków za 11/16	41 929,32	uwzględniono w skutkach programu
5	90002	4300	Opłata za odbiór śmieci za 11/2016	20 729,12	
6	90002	4300	Opłata za gospodarowanie odpadów zmieszanych za 11/2016	14 041,73	
	90015	4300	Oświetlenie uliczne za 10-11/2016	72 489,00	uwzględniono w skutkach programu
			RAZEM	193 330,78	
Zespół Szkół Nr 1					
1	80101	3020	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	0,92	
2	80101	4010	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	39 007,64	
3	80101	4110	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	871,01	
4	80103	4010	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	1 881,10	
5	80104	4010	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	7 463,11	
6	80110	4010	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	27 997,97	
	80150	4010	potrącenia z wynagrodzeń za 11-12/2016	700,00	

			RAZEM	77 921,75	
Biblioteka Publiczna					
1	92116	2480	opłata za media i czynsz-refaktury z Gminy	2402,24	
			RAZEM	2402,24	
Białoborskie Centrum Kultury i Rekreacji					
1	92109	2480	Wynagrodzenia	5307,73	
2	92109	2480	Nagłośnienie i oświetlenie sceny na Dni Białego Boru w 2016 r.	13 500,00	
			RAZEM	18 807,73	
	OGÓŁEM			338 479,87	

Źródło: opracowanie własne.

Brak środków finansowych na koniec 2016 r. spowodował powstanie zobowiązań na dzień 31.12.2016 r. Zobowiązania 2016 r. obciążą budżet 2017 r. Niektóre pozycje zobowiązań, takie jak: dopłaty do wody i ścieków za 10/2016, dopłaty do wody i ścieków za 11/2016, oświetlenie uliczne za 10-11/2016 zostały uwzględnione w zmianach do budżetu na 2017 r. oraz w niniejszym programie. Pozostałe zobowiązania planuje się pokryć w ramach wydatków 2017 r. wprowadzając maksymalne oszczędności w dokonywanych zakupach. Zobowiązania, których nie uda się sfinansować w ramach zaplanowanych wydatków planuje się pokryć z kwot przewidzianych na poręczenia, które do tej pory nigdy nie były wykorzystywane.

7. PLAN PRZEDSIĘWZIĘĆ NAPRAWCZYCH WRAZ Z HARMONOGRAMEM ICH WDROŻENIA

W celu zrównoważenia relacji dochodów i wydatków Gminy poniżej przedstawiono zestawienie działań podjętych i planowanych do podjęcia przez Gminę. Wskazane działania konsekwentnie realizowane umożliwią Gminie wypracowanie kwoty wolnych środków umożliwiających w dłuższym okresie spłatę wszystkich zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi.

Poniżej przedstawiono planowane do realizacji przedsięwzięcia, zweryfikowane o nowe obowiązujące przepisy prawne i uwarunkowania społeczne, gospodarcze, finansowe jakie nastąpiły w ostatnim czasie, chociażby reforma oświaty.

Przedsięwzięcie Nr 1**Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w Urzędzie Miejskim w Białym Borze**

Począwszy od 01 czerwca 2017 roku planuje się dokonać zmniejszenia wynagrodzeń pracowników, w tym wynagrodzenia Burmistrza, Zastępcy Burmistrza, Sekretarza i Skarbnika oraz Kierowników, a także uwzględniono zmiany organizacyjne wprowadzone w regulaminie organizacyjnym.

Tabela Nr 17. Zmniejszenie wynagrodzeń pracowników Urzędu Miejskiego w Białym Borze

Wyszczególnienie	Roczny koszt wynagrodzeń przed zmianami w 2017 r.	Oszczędności w 2017 r.				Roczny koszt wynagrodzeń w 2017 roku po dokonanych zmniejszeniach wydatków	Oszczędności w 2018 r.				Roczny koszt wynagrodzenia w 2018 roku
		Zmniejszenie wynagrodzeń Burmistrza, Zastępcy Burmistrza, Sekretarza, Skarbnika	Zmniejszenie wynagrodzeń Kierowników Referatów	Zmiany organizacyjne	RAZEM oszczędności		Zmniejszenie wynagrodzeń Burmistrza, Zastępcy Burmistrza, Sekretarza, Skarbnika	Zmniejszenie wynagrodzeń Kierowników Referatów	Zmiany organizacyjne	RAZEM oszczędności	
Wynagrodzenie pracowników Urzędu	2 072 000,00	53 341,00	19 990,00	81 669,00	155 000,00	1 917 000,00	47 630,00	14 279,00	35 077,00	96 986,00	1 820 014,00
Skutki dla budżetu:						-155 000,00					-96 986,00

Źródło: opracowanie własne.

Łączny roczny koszt wynagrodzeń administracji w rozdziale 75011- Urzędy wojewódzkie i rozdziale 75023 - Urzędy gmin, według stanu na 31.03.2017 r. wynosi 2.072.000 zł, tj. wynagrodzenia brutto powiększone o pochodne od wynagrodzeń i koszt dodatkowego wynagrodzenia rocznego powiększony o pochodne od wynagrodzeń.

Skutki zmian dla budżetu:

W związku z realizacją programu postępowania naprawczego zaplanowano następujące zmiany w wysokości wypłacanych wynagrodzeń:

A. ZMIANA WYNAGRODZEŃ BURMISTRZA, ZASTĘPCY BURMISTRZA, SEKRETARZA, SKARBNIKA:

1. Dokonano zmniejszenia wynagrodzenia Burmistrza, Sekretarza i Skarbnika,
2. Z dniem 01.07.2017 r. Zastępca Burmistrza rezygnuje z pracy. Obowiązki zostaną rozdzielone pomiędzy pracowników. Nikt nie zostanie zatrudniony.

Metodologia:

W związku z wprowadzeniem zmian w ciągu roku oszczędności wyniosą:

2017 r.

Oszczędność w 2017 roku na wynagrodzeniu Burmistrza, Sekretarza, Skarbnika wyniesie 19.990 zł brutto brutto, w tym:

- oszczędność na wynagrodzeniach $2.632 \text{ zł brutto brutto} \times 7 \text{ m-cy} = 18.424 \text{ zł}$
- oszczędność na 13-stkach $18.424 \text{ zł} \times 8,5\% = 1.566 \text{ zł}$

Oszczędność w 2017 roku na stanowisku Zastępcy Burmistrza wyniesie 33.351 zł brutto brutto

- Oszczędność na wynagrodzeniu $5.123 \text{ zł brutto brutto} \times 6 \text{ m-cy} = 30.738 \text{ zł}$
- Oszczędność na 13-stkach $30.738 \text{ zł} \times 8,5\% = 2.613 \text{ zł}$

Łączne oszczędności w 2017 roku wyniosą 53.341,00 zł

2018 r.

Dodatkowa oszczędność w 2018 roku na stanowisku Burmistrza, Sekretarza, Skarbnika wyniesie 14.279 zł brutto brutto:

- Oszczędność na wynagrodzeniach $2.632 \text{ zł brutto brutto} \times 5 \text{ m-cy} = 13.160 \text{ zł}$
- Oszczędność na 13-stkach $13.160 \text{ zł} \times 8,5\% = 1.119 \text{ zł}$

Dodatkowa oszczędność w 2018 roku na stanowisku Zastępcy Burmistrza wyniesie 33.351 zł brutto brutto.

- Oszczędność na wynagrodzeniu $5.123 \text{ zł brutto brutto} \times 6 \text{ m-cy} = 30.738 \text{ zł}$
- Oszczędność na 13-stkach $30.738 \text{ zł} \times 8,5\% = 2.613 \text{ zł}$

Łączne oszczędności w 2018 roku wyniosą 47.630,00 zł

B. ZMNIEJSZENIE WYNAGRODZEŃ KIEROWNIKÓW:

Metodologia:

W związku z wprowadzeniem zmian w ciągu roku oszczędności wyniosą:

2017 rok

Oszczędności na wynagrodzeniach Kierowników wyniosą 19.990 zł brutto brutto

- Oszczędności na wynagrodzeniach $2.632 \text{ zł brutto brutto} \times 7 \text{ m-cy} = 18.424 \text{ zł}$
- Oszczędność na 13-stkach $18.424 \text{ zł} \times 8,5\% = 1.566 \text{ zł}$

2018 rok

Oszczędności na wynagrodzeniach Kierowników wyniosą 14.279 zł brutto brutto

- Oszczędności na wynagrodzeniach $2.632 \text{ zł brutto brutto} \times 5 \text{ m-cy} = 13.160 \text{ zł}$
- Oszczędność na 13-stkach $13.160 \text{ zł} \times 8,5\% = 1.119 \text{ zł}$

C. Zmniejszenie wynagrodzeń w związku ze zmianami organizacyjnymi

1. Z dniem 01.04.2017 r. jeden z pracowników złożył wypowiedzenie warunków pracy. Zadania zostały rozdzielone na pozostałych pracowników. Nie zatrudniono nowej osoby.
2. W kwietniu br. jednemu z pracowników zostaną wypowiedziane dotychczasowe warunki pracy i płacy, a następnie po zachowaniu 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia, z dniem 01.08.2017 r. pracownik będzie miał zmniejszone zatrudnienie do ½ etatu, zmniejszając proporcjonalnie wynagrodzenie.

Metodologia:

W związku z wprowadzeniem zmian w ciągu roku oszczędności wyniosą:

Z uwagi na różne okresy wprowadzanych zmian dla każdego z w/w pracowników podaje się rocznych koszt zatrudnienia tych osób.

2017 r.

1. Roczny koszt utrzymania w 2017 r. 2 etatów przed zmianami wynosi 148.044 zł brutto brutto

2. Roczny koszt utrzymania w 2017 r. jednego etatu do 31.03.2017 r., oraz koszt utrzymania jednego etatu do 31.07.2017r., następnie ½ etatu od 01.08.2017r. po zmianach wyniesie 66.375 zł brutto brutto

Oszczędność w 2017 roku 81.669,00 zł

2018 r.

1. Roczny koszt zatrudnienia w 2018 r. na ½ etatu po zmianach wyniesie 31.298 zł brutto brutto.

Oszczędność w 2018 roku 35.077,00 zł

Po dokonanych zmianach oszczędność w 2017 roku wyniesie łącznie 155.000,00 zł, natomiast dodatkowa oszczędność w 2018 roku wyniesie 96.986 zł. Łączne oszczędności w skali jednego roku wyniosą 251.987 zł. Po przeliczeniu wszystkich w/w zmian wyliczono, że wprowadzone oszczędności stanowią ok. 13% rocznego kosztu wynagrodzeń związanych z funkcjonowaniem Administracji Publicznej.

Wśród w/w pracowników jest także ujęte wynagrodzenie Burmistrza Białego Boru. Aby dokonać obniżenia wysokości pensji Burmistrza Białego Boru Rada Miejska podejmie w tej kwestii uchwałę. Przedmiotowa Uchwała zostanie przedłożona Radzie Miejskiej na sesji w miesiącu maju br..

Procedury zmniejszenia pozostałych wynagrodzeń pozostają w kompetencjach Burmistrza.

Na kolejne lata planuje się zamrożenie wynagrodzeń zarówno kierownictwa urzędu, jak i pozostałych pracowników.

Harmonogram wdrożenia: kwiecień-sierpień 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 2

Zmniejszenie diet radnych

Ograniczenie wysokości wydatków przeznaczanych na wypłatę diet dla radnych z założenia ma przyczynić się do zmniejszenia ponoszonych wydatków bieżących. Przyjęto taki sam procent obniżki, jaki zastosowano do wynagrodzeń urzędniczych. Zakłada się, że zmniejszone diety będą wypłacane począwszy od czerwca 2017 r.

TABELA NR 18. Zestawienie diet radnych Rady Miejskiej w Białym Borze po obniżeniu ich wysokości o ok. 13%

Lp.	Funkcja Radnego	Liczba Radnych	Kwota diety miesięcznie dla 1 osoby	Roczny koszt diet przed obniżką	Kwota obniżki o ok. 13% dla 1 osoby	Kwota obniżki od czerwca 2017 r.	Roczny koszt diet w 2017 roku	Kwota obniżki w 2018 r. rocznie	Roczny koszt diet po obniżce w 2018 r.
1	Przewodniczący Rady	1	1 300,00	15 600,00	170,00	1 190,00	14 410,00	2 040,00	13 560,00
2	Zastępca Przewodniczącego Rady	2	700,00	16 800,00	90,00	1 260,00	15 540,00	2 160,00	14 640,00
3	Przewodniczący Komisji Rady	5	650,00	39 000,00	80,00	2 800,00	36 200,00	4 800,00	34 200,00
4	Członek Komisji Rady	7	550,00	46 200,00	70,00	3 430,00	42 770,00	5 880,00	40 320,00
	RAZEM	15	x	117 600,00	x	8 680,00	108 920,00	14 880,00	102 720,00
Skutki dla budżetu:							- 8 680,00		- 6 200,00

Źródło: opracowanie własne.

Skutki dla budżetu:

Diety Radnych wynoszą miesięcznie 9.800 zł. Zastosowano obniżkę o 13%, w zaokrągleniu do pełnych dziesiątek przyniosą oszczędności miesięczne w wyniosą 8.560 zł.

Metodologia:

2017 r.

1. Rocznie przed obniżką kwot przysługujących diet w 2017 r. wyniósł: $9.800 \text{ zł} \cdot 12 \text{ m-cy} = 117.600 \text{ zł}$.
2. Po zastosowaniu obniżki od czerwca br., roczny koszt 2017 roku wyniesie:
 - diety od stycznia do maja $9.800 \text{ zł} \cdot 5 \text{ m-cy} = 49.000 \text{ zł}$
 - od czerwca do grudnia $8.560 \text{ zł} \cdot 7 \text{ m-cy} = \underline{59.920 \text{ zł}}$

RAZEM 108.920 zł

Oszczędność w 2017 roku stanowi kwotę 8.680 zł.

2018 r.

1. Koszt wypłaty diet: $8.560 \text{ zł} \cdot 12 \text{ m-cy} = 102.720 \text{ zł}$

Dodatkowa oszczędność w 2018 roku wyniesie $108.920 \text{ zł} - 102.720 \text{ zł} = 6.200 \text{ zł}$.

Łączna oszczędność dla budżetu gminy 14.880 zł.

W celu zmniejszenia wysokości diet Rada Miejska podejmie stosowną uchwałę, która przedstawiona zostanie podczas sesji w miesiącu maju br..

Harmonogram wdrożenia: kwiecień- czerwiec 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 3

Zmniejszenie wydatków z tytułu ograniczenia zatrudnienia opiekunów w świetlicach wiejskich

Tabela Nr 19. Koszty zatrudnienia opiekunów świetlic wiejskich na terenie Gminy

Rodzaj wydatku	Plan na 2017	2017 r. - po zmianach	2018	2019
Zatrudnienia opiekunów w 7 świetlicach wiejskich	140 200,00	29 250,00	0,00	0,00
Zatrudnienia opiekunów w 8 świetlicach wiejskich (funkcjonujących w dalszym ciągu)		60 939,00	60 939,00	60 939,00
RAZEM	140 200,00	90 189,00	60 939,00	60 939,00
Skutki dla budżetu		-50 011,00	-29 250,00	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Obecnie w gminie Biały Bór funkcjonuje 15 świetlic wiejskich. W pierwszym programie postępowania naprawczego od września 2015 roku dokonano zmian w ilości godzin otwarcia świetlic.

Po zmianach: 7 świetlic czynnych jest 80 godz./m-cu tj. średnio po 4 godz./dziennie 5 dni w tygodniu (Biały Dwór, Grabowo, Kołtki, Przybrda, Sępolno Wielkie, Stepień, Świerszczewo), 8 świetlic czynnych jest po 40 godz./m-c (Bielica, Biskupice, Brzeźnica, Dyminek, Drzonowo, Kaliska, Sępolno Małe, Trzebiele) tj. średnio po 2 godz./dziennie i 1 świetlica 20 godz./m-c tj. średnio 1 godz./dziennie (Biała).

Natomiast w 2017 roku wyżej opisane zatrudnienie będzie utrzymane od stycznia do kwietnia br. W okresie od maja do czerwca 2017 roku w 8 świetlicach tj. Biały Dwór, Grabowo, Kołtki, Przybrda, Sępolno Wielkie, Stepień, Świerszczewo, Trzebiele zostaną zatrudnieniu opiekunowie w wymiarze 40 godz. miesięcznie. Od września do grudnia br. 3 opiekunki będą zatrudnione na 80 godz./m-cu (Przybrda, Sępolno Wielkie, Stepień,), natomiast w 5 świetlicach zatrudnienie opiekunek będzie po 40 godz./m-cu (Biały Dwór, Grabowo, Kołtki,

Świerszczewo, Trzebiele). Od 2018 roku świetlice te będą czynne przez 9 miesięcy, z wyłączeniem okresu od czerwca do sierpnia każdego roku, w których świetlice będą zamknięte, w wymiarze 3 świetlice po 80 godz./m-cu oraz 5 świetlic po 40 godz./m-cu.

Skutki zmian programu:

W budżecie 2017 r. założono, że wydatki na zatrudnienie opiekunów świetlic wyniosą 140.200 zł. Nie zatrudniając opiekunów w 7 świetlicach począwszy od miesiąca maja br. oraz biorąc pod uwagę 8 pozostałych świetlic, które będą czynne w maju-czerwcu br, a następnie od września do grudnia, łączne wydatki na zatrudnienie opiekunek w świetlicach w 2017 roku wyniosą 90.189 zł. Oszczędność w 2017 roku wyniesie 50.011 zł. Zachowując zatrudnienie opiekunów 8 świetlic w 2018 roku, w kształcie opisanym powyżej, dodatkowa oszczędność wyniesie 29.250 zł.

Metodologia:

1. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 1.218,78 zł *7 opiekunek = 8.531,46 zł;
 2. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 609,39zł *8 opiekunek = 4.875,12 zł;
 3. Razem miesięcznie 13.406,58 zł brutto brutto
 4. Koszt roczny 1.218,78 zł *5 świetlic*11 m-cy= 67.032,90 zł
1.218,78*2*10 m-cy=	24.375,60 zł
609,39*8*10 m-cy=	<u>48.751,20 zł</u>
RAZEM	140.159,97 zł

2017 r.:

1. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 1.218,78 zł *7 opiekunek = 8.531,46 zł;
2. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 609,39zł *8 opiekunek = 4.875,12 zł;
3. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 609,39 zł*8 opiekunek= 4.875,12 zł

Koszt roczny 1.218,78 zł *7 opiekunek *4 m-ce = 34.125,84 zł

609,39 zł*8 opiekunek *4 m-ce = 19.500,48 zł

609,39 zł*8 opiekunek*2 m-ce=	9.750,24 zł
609,39 zł * 5 opiekunek*4 m-ce =	12.187,80 zł
1.218,78*3 opiekunek *4 m-cy =	<u>14.625,36 zł</u>
RAZEM	90.189,72 zł

2018 r.:

1. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 1.218,78 zł *3 opiekunek = 3.656,34 zł;
 2. Miesięczne wynagrodzenie brutto z pochodnymi od wynagrodzeń 609,39 zł *5 opiekunek = 3.046,95 zł;
 3. Koszt roczny 1.218,78 zł *3 opiekunek *9 m-cy = 32.907,06 zł
609,39 zł * 5 opiekunek * 9 m-cy = 27.422,55 zł
- RAZEM 60.329,61 zł

W 2018 roku należy zaplanować dodatkowo kwotę 610 zł, na zabezpieczenie wydatków na badania lekarskie osób zatrudnionych.

RAZEM wydatki 2018 roku wynoszą w zaokrągleniu 60.939 zł.

Reasumując, wprowadzenie przedstawionych zmian przyniesie oszczędność w wysokości 50 011,00 zł w 2017 roku oraz dodatkowo 29 250,00 zł w roku 2018. Łączne oszczędności w wydatkach bieżących budżetu 79.261 zł.

Harmonogram wdrożenia: maj 2017r.

Przedsięwzięcie Nr 4

Zmniejszenie wydatków z tytułu dotacji celowych

W pierwszym programie naprawczym zaplanowano, że w 2017 roku na dotacje dla stowarzyszeń zostanie przeznaczona kwota 180.000 zł. Takie też kwoty zostały ujęte w budżecie 2017 roku. Po dokonaniu dalszej analizy zaplanowano wprowadzenie kolejnych oszczędności.

W najbliższych latach nie planuje się ogłaszania konkurs na zadania w zakresie kultury, na który w 2017 roku przeznaczono 16.200 zł.

Dotacja na wykonywanie zadań z dziedziny sportu zostanie zmniejszona do kwoty 95.000 zł. Dotychczas dotację otrzymywały 4 stowarzyszenia sportowe.

Dotacja na zadania z ochrony i promocji zdrowia była przeznaczana na działania związane z pomocą dla osób chorych na cukrzycę. Jest to duży problem w społeczeństwie Białego Boru, dlatego mimo trudnej sytuacji finansowej proponuje się obniżenie kwoty dotacji przeznaczonej na ten cel, ale zachowanie zadania do dalszej realizacji.

Tabela Nr 20. Dotacje celowe udzielone z budżetu gminy na zadania własne realizowane przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych

Lp.	Rodzaj udzielonej dotacji	Kwoty planowanych dotacji w budżecie na 2017 r.	Rok		
			2017	2018	2019
1.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji	16 200,00	16 200,00	0,00	0,00
2.	Kultura fizyczna i sport	145 800,00	145 800,00	95 000,00	95 000,00
3.	Ochrona i promocja zdrowia	18 000,00	18 000,00	13 000,00	13 000,00
Razem:		180 000,00	180 000,00	108 000,00	108 000,00
Skutki dla budżetu			0,00	-72 000,00	0,00

Skutki zmian programu:

Jak wynika z powyższej tabeli efektem działań oszczędnościowych jest zmniejszenie wydatków w 2018 roku o 72.000 zł i utrzymanie takiej wysokości przez kolejne lata.

Harmonogram wdrożenia: listopad 2017r.

Przedsięwzięcie Nr 5

Zmniejszenie wydatków na oświetlenie uliczne

Gmina zawarła umowę z firmą Energa Oświetlenie na świadczenie usługi polegającej na oświetleniu dróg gminnych. W związku z brakiem środków na wybudowanie w latach wcześniejszych oświetlenia ulicznego, gmina w ramach w/w umowy zleciła budowę kilkunastu

lamp, co zostało skalkulowane w zryczałtowanej stawce spłacanej przez Gminę w ostatnich kilku latach. W związku ze spłatą poniesionych nakładów związanych z dobudową oświetlenia, stawka począwszy od listopada 2017 roku zostanie zmniejszona o 7,22 zł netto (8,88 zł brutto) za każdy punkt świetlny.

Tabela Nr 21. Koszty oświetlenia ulicznego w latach 2017-2019

Lp.	Stan obecny przed zmianą					Stan po zmianach w 2017 r.				Razem wydatki 2018 r.	Razem wydatki 2019 r.
	Liczba lamp	koszt jednostkowy netto	koszt jednostkowy brutto	Roczne wydatki brutto	Wydatki w budżecie 2017 r.	Zmniejszenie stawki brutto od 01.11.17	Roczny koszt po zmianach w 2017 r.	Zobow. z 2016 r. przeniesione na 2017r.	Razem wydatki 2017 r.		
1.	669	44,05	54,18	434 969	490 000	45,30	423 088	72 489,00	495 577	363 680	363 680
Skutki dla budżetu:									5 577	-131 897	0

Źródło: opracowanie własne.

Pomimo zmniejszenia stawki opłaty ryczałtowej od listopada br., w 2017 r. nie będzie oszczędności z uwagi na przesunięcie terminu płatności dwóch faktury z 2016 roku na łączną kwotę 72.489 zł.

Po dokonanych ostatecznych przeliczeniach, uwzględniających zaległości z 2016 r., budżet 2017 roku należy zwiększyć o 5.577 zł. Wydatki w 2018 roku będą mniejsze o 131.897 zł.

Do wyliczenia kosztów 2018 i 2019 roku, przyjęto stawki z obowiązującej umowy. Jednak należy zaznaczyć, że obecna umowa zakończy się w kwietniu 2018 r. i będą negocjowane warunki.

Harmonogram wdrożenia: listopad 2017 r.

Przedsięwzięcie nr 6

Zmiana wydatków na obsługę długu w gminie Biały Bór

Program zakłada ubieganie się Gminy o udzielenie pożyczki z budżetu państwa w wysokości 15.750.000 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz częściową spłatę rozchodów 2017 r. w wysokości 100.000 zł.

Skutki zmian programu:

Na 2017 rok odsetki od kredytów i pożyczek zostały zaplanowane w kwocie 533.000 zł, w kolejnych latach przewiduje się systematyczny spadek wydatków związanych ze spłatą długu.

Harmonogram spłaty pożyczki z budżetu państwa przedstawia tabela nr 28. Programu.

Wyliczenie odsetek przedstawiono w tabeli nr 29. Programu tj. Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Harmonogram wdrożenia: październik 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 7

Zmniejszenie zatrudnienia w grupie remontowej

Z dniem 31.03.2017 roku jeden z pracowników grupy remontowej działającej przy Urzędzie Miejskim w Białym Borze przeszedł na emeryturę. Nie planuje się zatrudnienia innej osoby na wskazanym stanowisku.

Tabela Nr 22. Zmniejszenie wynagrodzeń w grupie remontowej

Lp.	Wyszczególnienie	Budżet na 2017 r.	Wydatki po zmianach na 2017 r.	Wydatki na wynagrodzenia w 2018 r.
1	Wynagrodzenia grupy remontowej	336 500	313 000	282 000
	Skutki dla budżetu:		-23 500	-31 000

Źródło: opracowanie własne.

Skutki zmian programu:

Przy planowaniu budżetu na 2017 rok zakładano odejście pracownika na emeryturę w listopadzie 2017 roku. Dla tego pracownika zaplanowano także wypłatę odprawy emerytalnej. A zatem łączne wydatki na zatrudnienie grupy remontowej na 2017 rok zaplanowano w wysokości 336.500 zł.

Jednak w związku z odejściem pracownika już w marcu i koniecznością wypłaty odprawy w wysokości 6-cio miesięcznego wynagrodzenia, koszt wynagrodzeń będzie wynosił w 2017 r. 313.000 zł.

Oszczędność w 2017 wyniesie 23.500 zł.

Natomiast w 2018 roku dodatkowa oszczędność to kwota 31.000 zł.

Harmonogram wdrożenia: marzec 2017 r. – kwiecień 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 8

Zmniejszenie kwoty zaplanowanej rezerwy ogólnej

Na dzień 01.01.2017 zaplanowano 90.000 zł, jako rezerwę ogólną pozostającą do dyspozycji Burmistrza. Jest to kwota zmniejszona o 10.000 zł, w porównaniu do lat ubiegłych.

Planuje się jednak dalsze zmniejszenie rezerwy o kolejne 10.000 zł.

Oszczędność na 2017 rok wyniesie 10.000 zł. Na kolejne lata rezerwa zostanie utrzymana w niezmiennej kwocie w wysokości 80.000 zł.

Zaplanowana rezerwa będzie stanowiła swoisty bufor bezpieczeństwa dla nie wykonanych dochodów lub na pokrycie nieprzewidywanych wydatków.

Skutki zmian programu:

W pierwotnym programie nie zakładano tego działania. Oszczędność 2017 r.– 10.000 zł.

Harmonogram wdrożenia: kwiecień 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 9

Zmniejszenie kwoty zaplanowanej na obsługę prawną

Miesięczny koszt obsługi prawnej w gminie wynosi 3.000 zł. Zawarta umowa przestaje obowiązywać w czerwcu 2017 r.. Planuje się zmniejszenie wydatków na ten cel do kwoty 2.000 zł miesięcznie. Kwota wynagrodzenia będzie negocjowana, zakłada się ewentualne zmniejszenie godzin pracy osoby prowadzącej obsługę prawną Gminy.

Tabela Nr 23. Zmniejszenie wydatków na obsługę prawną

Lp.	Wyszczególnienie	Budżet na 2017 r.	Wydatki po zmianach na 2017 r.	Wydatki na wynagrodzenia w 2018 r. i 2019 r.
1	Wydatki na obsługę prawną	36 000	30 000	24 000
Skutki dla budżetu:			-6 000	- 6 000

Źródło: opracowane własne.

Skutki zmian programu:

Zaplanowany budżet na 2017 rok na obsługę prawną Gminy stanowi kwotę 36.000 zł (12 miesięcy x 3.000 zł).

1. Koszt obsługi prawnej wg obowiązującej umowy w 2017 r. wynosi 3.000 zł *6 m-cy = 18.000 zł

2. Koszt obsługi prawnej wg nowej umowy (na II półrocze 2017 r.) wynosi 2.000 zł * 6 m-cy = 12.000 zł

RAZEM koszt na 2017 rok 30.000 zł

Oszczędność na 2017 rok - 6.000 zł

W 2018 i 2019 roku wydatki zostaną utrzymane w wysokości 24.000 zł (12 miesięcy x 2.000 zł = 24.000 zł).

Harmonogram wdrożenia: czerwiec 2017 r.

Przedsięwzięcie Nr 10

Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w administracji w MGOPS

Począwszy od stycznia 2018 roku planuje się zmniejszenie 1 etatu w administracji MGOPS, ponadto w związku z odejściem na emeryturę jednego z pracowników, w grudniu nastąpi zmiana w wysokości wynagrodzenia na tym stanowisku dla nowego pracownika. Ulegnie ono zmniejszeniu o 215 zł miesięcznie.

Tabela Nr 24. Zmniejszenie wynagrodzeń administracji w MGOPS

Lp.	Wyszczególnienie	Roczny koszt wynagrodzenia w 2017 r. przed zmianą	Roczny koszt wynagrodzenia w 2017 r. po zmianie	Roczny koszt wynagrodzenia w 2018 r.
1	Częściowe wynagrodzenie administracji	115 016	114 759	77 514
	RAZEM	115 016	114 759	77 514
	Skutki dla budżetu:		-257	- 37 245

Źródło: opracowanie własne.

Skutki dla budżetu:

Wprowadzenie przedmiotowych zmian spowoduje zmniejszeniem wydatków bieżących w pomocy społecznej w łącznej wysokości 37.502 zł w skali całego roku.

Metodologia:

2017 r.

Zmniejszenie wynagrodzenia Kierownika o 257 zł brutto brutto /m-c

$$257 \text{ zł} * 1 \text{ m-c} = 257 \text{ zł}$$

Łączna oszczędność w 2017 r. wyniesie 257 zł

2018 r.

Zmniejszenie wynagrodzenia jednego z pracowników o 3.341 zł brutto brutto /m-c

$$257 * 13 \text{ m-cy} = 3.341 \text{ zł}$$

Zmniejszenie o 1 etat zatrudnienia w MGOPS, co przyniesie oszczędność 33.904 zł brutto brutto.

Gminy). Dzięki uzyskaniu pożyczki z budżetu państwa możliwe będzie rozłożenie zadłużenia w czasie, zakładając spłaty rat do 2036 roku.

Pozostałe wydatki majątkowe nie stanowią nowych wydatków inwestycyjnych, a zaplanowano je wyłącznie na potrzeby prawidłowego rozliczenia prognozy.

Gmina dążyć będzie do skrócenia okresu spłaty pożyczki, a każde dodatkowe oszczędności lub wpływy, których nie uwzględniono w prognozach będzie przeznaczać na spłatę zobowiązań.

W tabeli nr 28. wskazano proponowany harmonogram spłaty pożyczki z budżetu państwa.

Tabela nr 29. przedstawia Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Biały Bór na lata 2017-2037

Z przedstawionych analiz wynika, że uzyskanie pożyczki z budżetu państwa, wsparte konsekwentną realizacją założeń Programu jest jedynym możliwym rozwiązaniem, które pozwoli Gminie odzyskać płynność finansową.

1.608 zł brutto brutto * 13 m-cy (12 miesięcy zatrudnienia + ustawowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne) = 33.904 zł

Łączna oszczędność na 2018 r. wyniesie 37.245 zł

Po dokonanych zmniejszeniach wydatków na wynagrodzenia w MGOPS, kwoty wynagrodzeń zostaną zamrożone również w latach kolejnych.

Harmonogram wdrożenia: listopad 2017 r.- styczeń 2018 r.

Przedsięwzięcie Nr 11

Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w administracji w Zespole Szkół Nr 1

Począwszy od września 2017 roku, w związku z zakończeniem umowy o pracę, planuje się zmniejszenie wynagrodzenia jednego z pracowników w administracji ZS Nr 1.

Tabela Nr 25. Zmniejszenie wynagrodzeń jednego z pracowników w administracji ZS Nr 1

Lp.	Wyszczególnienie	Roczny koszt wynagrodzenia w 2017 r. przed zmianą	Roczny koszt wynagrodzenia w 2017 r. po zmianie	Roczny koszt wynagrodzenia w 2018 r.
1	Zmiana wynagrodzenia	106 606	102 518	93 319
	RAZEM	106 606	102 518	93 319
	Skutki dla budżetu:		-4 088	-9 198

Źródło: opracowanie własne.

Skutki dla budżetu:

Począwszy od września 2017 roku planuje się zmniejszenie wynagrodzenia jednego z pracowników o kwotę 854,30 zł brutto miesięcznie.

Metodologia:

2017

Obniżenie wynagrodzenia pracownika od miesiąca września 2017 r. o 1.022 zł miesięcznie brutto brutto tj.

4 m-ce x 1.022 zł = 4.088 zł

Łączna oszczędność w 2017 r. wyniesie 4.088 zł

2018 r.

Obniżenie wynagrodzenia pracownika: 9 miesięcy (8 miesięcy + dodatkowe wynagrodzenie roczne)* 1.022 zł miesięcznie brutto brutto = 9.198 zł

Łączna oszczędność w 2018 r. wyniesie 9.198 zł

Po dokonanych zmniejszeniach wydatków na wynagrodzenia w ZS Nr 1, kwoty wynagrodzeń zostaną zamrożone również w latach kolejnych.

Harmonogram wdrożenia: wrzesień 2017 r.

Obecny program naprawczy jest drugim programem realizowanym w Gminie. Pierwszy program obejmowała lata 2015-2017. Natomiast obecny program obejmuje lata 2017-2019.

Przedsięwzięcia ponumerowane od 1 do 11 wykazane powyżej, są to w większości nowe działania wprowadzone w niniejszym programie. Jednak nie należy zapominać o działaniach wprowadzonych w programie 2015-2017, które zostały wcielone w życie i dzięki czemu Gmina wprowadziła już wcześniej szereg oszczędności.

Efekty finansowe wszystkich działań wprowadzonych w poprzednim programie naprawczym, jak i obecnym zostały ujęte w poniższej tabeli podsumowującej działania oszczędnościowe Gminy.

Działania wprowadzone w poprzednim programie nie wykazują już oszczędności w 2017 roku, ponieważ przy planowaniu budżetu na 2017 r. wprowadzono już zmiany do planów wydatków i dochodów.

8. PRZEWIDYWANE EFEKTY FINANSOWE POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ NAPRAWCZYCH

Tabela nr 26. Przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych

Lp.	Nazwa działania	kwoty wydatkowane oraz planowane w ramach działania							
		wielkości wykonane							
		2014	2015	2016	Plany na 2017 przed zmianami	2017	2018	2019	2020
	Dochody bieżące z programu na lata 2015-2017								
1	Zwiększenie dochodów z podatku od nieruchomości	2 587 988,55	3 268 101,27	3 372 912,15	x	3 054 000,00	3 054 000,00	3 054 000,00	3 054 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	680 112,72	104 810,88	x	-318 912,15	0,00	0,00	0,00
2	Zwiększenie dochodów z podatku rolnego	157 138,29	179 882,18	143 003,25	x	182 000,00	182 000,00	182 000,00	182 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	22 743,90	-36 878,93	x	38 996,75	0,00	0,00	0,00
3	Zwiększenie dochodów z dzierżaw	91 831,03	106 235,00	123 803,95	x	124 000,00	124 000,00	124 000,00	124 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	14 403,97	17 568,95	x	196,05	0,00	0,00	0,00
4	Dochody z tyt. zagospodarowania odpadów komunalnych	459 392,37	473 682,96	529 728,56	x	527 000,00	527 000,00	527 000,00	527 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	14 290,59	56 045,60	x	-2 728,56	0,00	0,00	0,00
5	Dochody z tytułu opłaty adiacenckiej	0,00	22 504,65	5 745,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	22 504,65	-16 759,65		-5 745,00	0,00	0,00	0,00
6	Dochody z tytułu wpłat za wodę i ścieki z liczników przedpłatowych	2 058,00	45 571,42	44 723,06	x	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	43 513,42	-848,36	x	276,94	0,00	0,00	0,00
7	Dochody z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych	2 693 128,74	1 864 106,00	560 987,31	x	300 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	-829 022,74	-1 303 118,69	x	-260 987,31	-250 000,00	0,00	-50 000,00
8	Dochody z tytułu podatku od środków transportowych	126 719,86	129 446,12	175 557,90	x	247 500,00	253 500,00	259 500,00	265 500,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	2 726,26	46 111,78	x	71 942,10	6 000,00	6 000,00	6 000,00
9	Dochody z tytułu opłaty eksploatacyjnej	859 654,74	1 042 131,80	1 087 790,10	x	1 094 000,00	1 294 000,00	1 494 000,00	1 494 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	182 477,06	45 658,30	x	6 209,90	200 000,00	200 000,00	0,00

	RAZEM skutki programu na lata 2015-2017- dochody bieżące	x	153 749,82	-1 087 410,12	x	-470 751,28	-44 000,00	206 000,00	-44 000,00
	Dochody majątkowe z programu na lata 2015-2017								
1	Dochody z dotacji celowych	2 344 322,58	2 025 528,33	116 449,84	x	25 000,00	0,00	760 189,00	0,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	-318 794,25	-1 909 078,49	x	-91 449,84	-25 000,00	760 189,00	-760 189,00
2	Dochody ze sprzedaży majątku	744 215,67	584 165,59	207 364,28	x	367 500,00	353 000,00	353 000,00	353 000,00
	kwota zmiany dochodów w poszczególnych latach	x	-160 050,08	-376 801,31	x	160 135,72	-14 500,00	0,00	0,00
	RAZEM skutki programu na lata 2015-2017- dochody majątkowe	x	-478 844,33	-2 285 879,80	x	68 685,88	-39 500,00	760 189,00	-760 189,00
	Wydatki bieżące z programu na lata 2015-2017								
1	Wydatki na zakup energii elektrycznej	107 247,62	85 521,16	66 523,36	x	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-21 726,46	-18 997,80	x	3 476,64	0,00	0,00	0,00
2	Likwidacja Straży Miejskiej	1 681 967,55	1 170 651,81	366 917,73	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-511 315,74	-803 734,08		-366 917,73	0,00	0,00	0,00
3	Zmniejszenie wydatków w na gminne instytucje kultury	653 856,00	562 534,00	483 728,06	x	459 735,00	459 735,00	459 735,00	459 735,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-91 322,00	-78 805,94	x	-23 993,06	0,00	0,00	0,00
4	Zmniejszenie wydatków na funkcjonowanie ZS NR 2	1 020 722,25	1 032 826,80	673 152,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	a) dotacja dla Fundacji DEKA	0,00	0,00	327 445,11	x	1 151 494,00	1 151 494,00	1 151 494,00	1 151 494,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	12 104,55	-32 229,69	x	150 896,89	0,00	0,00	0,00
5	Zmniejszenie dopłat do wody i ścieków	1 422 273,77	1 123 623,06	973 400,88	x	875 000,00	875 000,00	875 000,00	875 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-298 650,71	-150 222,18	x	-98 400,88	0,00	0,00	0,00
6	Zmniejszenie wydatków na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe	0,00	0,00	4 393,84	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	4 393,84	x	-4 393,84	0,00	0,00	0,00
7	Zmiana wydatków na naprawę dróg	60 035,25	94 861,99	86 468,12	x	110 000,00	110 000,00	110 000,00	110 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	34 826,74	-8 393,87	x	23 531,88	0,00	0,00	0,00
8	Zmniejszenie dotacji dla BCKIR na zatrudnienie na plaży	40 000,00	40 000,00	40 000,00	x	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	0,00	x	-10 000,00	0,00	0,00	0,00

9	Zmniejszenie wydatków na bieżące remonty mieszkań komunalnych	29 200,00	55 500,00	82 627,00	x	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	26 300,00	27 127,00	x	-42 627,00	0,00	0,00	0,00
10	Zmniejszenie wydatków na remonty pomostów	0,00	0,00	34 500,00	x	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	34 500,00	x	-29 500,00	0,00	0,00	0,00
11	Zmniejszenie wydatków na opracowania planów zagospodarowania przestrzennego	18 965,02	58 013,36	43 838,96	x	48 400,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	39 048,34	-14 174,40	x	4 561,04	-18 400,00	0,00	0,00
12	Zmniejszenie wydatków na ryczałt telefoniczny	2 061,28	3 678,05	4 296,66	x	604,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 616,77	618,61	x	-3 692,66	-604,00	0,00	0,00
13	Zmniejszenie wydatków na zatrudnienie pracowników publicznych i interwencyjnych (łącznie kwota na wynagrodzenia)	681 002,70	421 457,02	541 834,08	x	393 000,00	393 000,00	393 000,00	393 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-259 545,68	120 377,06	x	-148 834,08	0,00	0,00	0,00
14	Zmniejszenie wydatków na utrzymanie ochotniczych straży pożarnych	137 583,61	150 475,34	157 477,04	x	125 000,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	12 891,73	7 001,70	x	-32 477,04	0,00	0,00	0,00
15	Zmniejszenie kwoty na zatrudnienie pracownika ds. zieleni	25 781,44	24 141,02	27 603,53	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-1 640,42	3 462,51	x	-27 603,53	0,00	0,00	0,00
16	Zmniejszenie wydatków na dodatki mieszkaniowe	389 250,00	365 377,94	313 229,06		300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-23 872,06	-52 148,88	x	-13 229,06	0,00	0,00	0,00
17	Wydatki na opłatę w DPS	330 294,16	318 308,51	324 930,62	x	320 000,00	320 000,00	320 000,00	320 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-11 985,65	6 622,11	x	-4 930,62	0,00	0,00	0,00
18	Zmniejszenie wydatków na usługi opiekuńcze	113 143,72	126 018,62	128 212,64	x	110 871,00	110 000,00	110 000,00	110 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	12 874,90	2 194,02	x	-17 341,64	-871,00	0,00	0,00
19	Zmniejszenie wydatków na wkład własny w dożywianie dzieci	60 000,00	60 000,00	60 000,00	x	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	0,00	x	-10 000,00	0,00	0,00	0,00
20	Zmniejszenie wydatków na wkład własny na stypendia socjalne	18 000,00	40 300,00	35 050,00	x	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	22 300,00	-5 250,00	x	-5 050,00	0,00	0,00	0,00

21	Zmniejszenie wydatków na zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia nauczycieli ZS Nr 1	82 878,00	82 878,00	144 136,00	x	91 245,00	91 245,00	91 245,00	91 245,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	61 258,00	x	-52 891,00	0,00	0,00	0,00
22	Zmniejszenie wydatków na energię ciepłą ZS Nr 1	212 395,00	252 757,00	241 818,00	x	210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	40 362,00	-10 939,00	x	-31 818,00	0,00	0,00	0,00
23	Zmniejszenie wydatków na energię elektryczną ZS Nr 1	119 565,00	106 890,00	92 777,00	x	97 000,00	97 000,00	97 000,00	97 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-12 675,00	-14 113,00	x	4 223,00	0,00	0,00	0,00
24	Zmniejszenie wydatków na dodatki mieszkaniowe dla nauczycieli	56 704,00	39 418,00	12 954,00	x	703,00	703,00	703,00	703,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-17 286,00	-26 464,00	x	-12 251,00	0,00	0,00	0,00
25	Zmniejszenie wydatków na dodatki trudnościowe dla nauczycieli	28 435,00	27 751,00	23 572,00	x	1 194,00	1 194,00	1 194,00	1 194,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-684,00	-4 179,00	x	-22 378,00	0,00	0,00	0,00
26	Zmniejszenie wydatków na fundusz nagród Dyrektora ZS Nr 1	53 691,00	55 468,00	61 549,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 777,00	6 081,00	x	-61 549,00	0,00	0,00	0,00
27	Zamrożenie wydatków na dodatki motywacyjne dla nauczycieli ZS Nr 1	63 766,00	59 387,00	60 458,00	x	38 380,00	38 380,00	38 380,00	38 380,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-4 379,00	1 071,00	x	-22 078,00	0,00	0,00	0,00
28	Łączenie zajęć lekcyjnych w szkole podstawowej w Drzonowie	16 776,00	16 776,00	16 776,00	x	6 486,00	6 486,00	6 486,00	6 486,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	0,00	x	-10 290,00	0,00	0,00	0,00
29	Zmniejszenie wydatków na zakup środków dydaktycznych i książek	6 827,00	5 177,00	6 324,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-1 650,00	1 147,00	x	-6 324,00	0,00	0,00	0,00
30	Zmniejszenie wydatków na zakup peletu opałowego	22 583,00	41 672,00	42 688,00	x	31 000,00	31 000,00	31 000,00	31 000,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	19 089,00	1 016,00	x	-11 688,00	0,00	0,00	0,00
31	Zmniejszenie wydatków na zakup materiałów bieżących we wszystkich budynkach ZS Nr 1	14 315,00	27 391,00	37 380,00	x	15 500,00	15 500,00	15 500,00	15 500,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	13 076,00	9 989,00	x	-21 880,00	0,00	0,00	0,00
32	Ekwiwalent pracowników opieki za odzież ochronną i roboczą, środki bhp oraz napoje	9 311,53	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00

	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-9 311,53	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
33	Dodatek szkodliwy dla pracowników MGOPS	3 112,00	221,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	-2 891,00	-221,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
34	Dokształcanie zawodowe nauczycieli ZS Nr 1	2 519,24	6 363,74	11 743,57	x	26 520,00	26 520,00	26 520,00	26 520,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	3 844,50	5 379,83	x	14 776,43	0,00	0,00	0,00
35	Dokształcanie zawodowe nauczycieli ZS Nr 2	0,00	1 782,00	2 000,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 782,00	218,00	x	-2 000,00	0,00	0,00	0,00
36	Fundusz zdrowotny nauczycieli w ZS Nr 1	0,00	1 200,00	2 700,00	x	2 651,00	2 651,00	2 651,00	2 651,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	1 200,00	1 500,00	x	-49,00	0,00	0,00	0,00
37	Fundusz zdrowotny nauczycieli w ZS Nr 2	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	kwota zmiany wydatków w poszczególnych latach	x	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	RAZEM skutki programu na lata 2015-2017	x	-1 025 841,72	-925 916,16	x	-892 721,26	-19 875,00	0,00	0,00
Wydatki bieżące z programu na lata 2017-2019									
1	Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w Urzędzie Miejskim w Białym Borze w rozdziale 75011 i 75023	2 129 890,13	2 028 586,95	2 074 850,25	2 072 000,00	1 917 000,00	1 820 014,00	1 820 014,00	1 820 014,00
	Skutki dla budżetu	x	-101 303,18	46 263,30		-155 000,00	-96 986,00	0,00	0,00
2	Zmniejszenie diet radnych	112 105,00	110 666,10	114 550,00	117 600,00	108 920,00	102 720,00	102 720,00	102 720,00
	Skutki dla budżetu	x	-1 438,90	-3 883,90		-8 680,00	-6 200,00	0,00	0,00
3	Zmniejszenie ilości godzin funkcjonowania świetlic wiejskich	243 403,77	216 362,33	142 445,33	140 200,00	90 189,00	60 939,00	60 939,00	60 939,00
	Skutki dla budżetu	x	-27 041,44	-73 917,00	x	-50 011,00	-29 250,00	0,00	0,00
4	Zmniejszenie wydatków z tytułu dotacji celowej	237 333,50	252 305,50	185 355,15	180 000,00	180 000,00	108 000,00	108 000,00	108 000,00
	Skutki dla budżetu	x	14 972,00	-66 950,35		0,00	-72 000,00	0,00	0,00
5	Zmniejszenie wydatków na oświetlenie uliczne	472 747,04	505 953,04	467 365,30	490 000,00	495 577,00	363 680,00	363 680,00	363 680,00
	Skutki dla budżetu	x	33 206,00	38 587,74	x	5 577,00	-131 897,00	0,00	0,00
6	Zmniejszenie wydatków na obsługę długu	663 383,22	618 957,00	570 447,29	533 000,00	533 000,00	477 000,00	462 000,00	448 000,00
	Skutki dla budżetu	x	-44 426,22	-48 509,71	x	0,00	-56 000,00	-15 000,00	-14 000,00

7	Zmniejszenie zatrudnienia w grupie remontowej	338 187,20	303 873,51	310 689,12	336 500,00	313 000,00	282 000,00	282 000,00	282 000,00
	Skutki dla budżetu	x	-34 313,69	6 815,61	x	-23 500,00	-31 000,00	0,00	0,00
8	Zmniejszenie kwoty zaplanowanej rezerwy ogólnej - stan rezerwy na początek roku	180 000,00	100 000,00	100 000,00	90 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00
	Skutki dla budżetu	x	-80 000,00	0,00	x	-10 000,00	0,00	0,00	0,00
9	Zmniejszenie kwoty zaplanowanej na obsługę prawną	38 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	30 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00
	Skutki dla budżetu	x	-2 000,00	0,00	x	-6 000,00	-6 000,00	0,00	0,00
10	Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w administracji w MGOPS	115 016,00	115 016,00	115 016,00	115 016,00	114 759,00	77 514,00	77 514,00	77 514,00
	Skutki dla budżetu	x	0,00	0,00	x	-257,00	-37 245,00	0,00	0,00
11	Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w administracji w Zespole Szkół Nr 1	105 550,00	105 550,00	105 550,00	106 606,00	102 518,00	93 320,00	93 320,00	93 320,00
	Skutki dla budżetu	x	0,00	0,00	x	-4 088,00	-9 198,00	0,00	0,00
	RAZEM skutki programu na lata 2017-2019	x	-242 345,43	-101 594,31	x	-251 959,00	-475 776,00	-15 000,00	-14 000,00

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawione w tabeli Nr 26 efekty finansowe realizowanych działań naprawczych są pochodną bieżących działań oszczędnościowych realizowanych w latach wcześniejszych, jak i planowanych do wykonania. Z powyższego zestawienia wynika, że realne oszczędności wydatków oraz zwiększenia kwot dochodów przyniosą dalsze wymierne efekty finansowe nie tylko w analizowanym okresie, ale i w kolejnych latach.

Wyjaśnić należy, że niektórych pozycji wydatków bieżących, jak np. zmniejszenie wydatków na naprawę dróg w latach 2015-2016, niestety nie udało się utrzymać na obniżonym poziomie, chociażby z uwagi na warunki atmosferyczne, których nie można było przewidzieć. Zima 2016/2017 pochłonęła np. 60.000 zł na wydatki związane z odśnieżaniem i posypywaniem dróg i chodników w czasie opadów śniegu i gołoledzi, w związku z czym na całoroczne, bieżące naprawy dróg należało zwiększyć kwotę wydatków do niezbędnego minimum.

Zwiększeniu uległy również wydatki związane z doszkadzaniem zawodowym nauczycieli. Sytuacja taka wynika ze zmiany przepisów prawa, w 2016 r. przepisy ustawy oświatowej przewidywały obniżenie odpisu na zawodowe doszkadzanie nauczycieli z 1% do 0,5%. W 2017 r. możliwości takiej przepisy nie uwzględniają, w związku z czym należało dokonać odpisu w wysokości 1%.

W wydatkach 2017 r. ponadto zaplanowano spłatę niektórych zobowiązań roku 2016, dotyczy to takich pozycji budżetów jak np.: opłaty do wody i ścieków czy wydatki na oświetlenie uliczne.

9. PRZYCZYNY ZAGROŻENIA REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

1) DOPLATY DO WODY I ŚCIEKÓW

Uchwałą XXV/197/2017 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości zwolniono z podatku od nieruchomości budynki lub ich części, grunty oraz budowle wykorzystywane na działalność gminy Biały Bór w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Zwolnieniem objęto okres 01.05.2017 r. do 30.04.2018 r..

W załączniku Nr 2 do niniejszego Programu przedstawiono zestawienie cen wody i ścieków, dopłat gminy i wskaźnika JASPERSA (wskaźnik dostępności cenowej) w latach 2013-2019. Zagadnienia związane z kształtowaniem się cen za zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków podlegają wielu analizom, gdyż mają one bezpośredni wpływ na życie każdego człowieka. Najlepiej oddającym rzeczywistość wydaje się wskaźnik dostępności cenowej wody. Wskaźnik wyliczany jako iloraz jednostkowych wydatków na wodę i ścieki w stosunku do dochodu rozporządzalnego na osobę. Zgodnie z określoną przez JASPERS metodologią, nakłady te nie powinny przekraczać 3% dochodów pozostających do dyspozycji rodziny. Z przedstawionego w załączniku nr 4 zestawienia wynika, że mimo stosowanych przez Gminę dopłat do cen wody i ścieków obowiązujących na terenie Gminy, nadal nie osiągnięto obowiązującego wskaźnika dostępności cenowej.

Minimalizując skutki podwyżki cen wody i ścieków, wynikające z przedstawionych przez PWiK taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków na 2017 rok Rada Miejska w Białym Borze podjęła uchwałę o zwolnieniu z podatku od nieruchomości budynki lub ich części, grunty oraz budowle wykorzystywane na działalność gminy Biały Bór w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Szczegółowe koszty związane z dostarczeniem wody i odprowadzeniem ścieków na terenie Gminy Biały Bór na rok taryfowy 2017/2018 przedstawiono w załączniku nr 3 do niniejszego Programu.

Z załączonej analizy wydatków wynika:

- w przypadku nie zwalniania spółki PWiK z podatku od nieruchomości cena 1 m³ wody na terenie Gminy wynosiłaby 11,61 zł, cena 1 m³ ścieków wynosiłaby 26,05 zł. Łącznie cena 1 m³ wody i ścieków kształtowałaby się na poziomie 37,66 zł;
- w przypadku zwolnienia spółki PWiK z całości podatku, cena 1 m³ wody na terenie Gminy wynosi 8,61 zł, cena 1 m³ ścieków wynosi 19,49 zł. Łącznie cena 1 m³ wody i ścieków kształtuje się na poziomie 28,06 zł;

Zachowując niezmienny poziom cen wody i ścieków płaconych aktualnie przez mieszkańców wydatki Gminy na realizację zadania publicznego tj. dostarczenia wody i ścieków mieszkańcom Gminy przedstawiają się następująco:

- w przypadku nie zwalniania spółki PWiK z podatku od nieruchomości – wydatki Gminy wynosiłyby 1.616.797,18 zł. Pomniejszając wydatki Gminy o należny podatek od nieruchomości (926.178 zł), pozostaje koszt 690.619,18 zł;
- w przypadku zwolnienia spółki PWiK z całości podatku od nieruchomości – wydatki Gminy wynoszą 596.147,39 zł.

Wpływ na powyższe „oszczędności” w wydatkach ma wysokość podatku Vat (8%), który jest doliczany do ceny sprzedaży każdego m³ wody i ścieków. Zwalnając spółkę z podatku od nieruchomości obniża się automatycznie cenę m³ wody i ścieków, a co za tym idzie zmniejsza się kwota podatku Vat.

Wydatki ponoszone przez Gminę na dopłaty do cen wody i ścieków są jedną z głównych przyczyn problemów finansowych Gminy. Niewystarczający poziom dochodów pozostających do dyspozycji rodziny (niespełniony wskaźnik JASPERSA), zmusza JST do dokonywania dopłat do wody i ścieków wraz ze zwolnieniem z podatku na poziomie 1-1,6 mln rocznie, na przestrzeni ostatnich kilku lat.

2) POLITYKA OŚWIATOWA

Na etapie analizy wydatków Gminy wykazano, że znaczna część budżetu Gminy przeznaczana jest na realizację zadań oświatowych. Z zestawienia kwot ponoszonych wydatków i kwot otrzymywanej na ten cel subwencji oświatowej, wynika że pokrycie wydatków subwencją nie wzrasta, pomimo spadku uczniów. Jest to wymierny efekt wprowadzonych wcześniej działań naprawczych.

Niepokojącym jednak zjawiskiem, jest przyjęcie przez Radę Miejską w Białym Borze, uchwały nr XXVIII/204/2017 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą - Prawo oświatowe. W uchwale określono, że dotychczasowa szkoła filialna

w Drzonowie o strukturze klas I-VI ma w roku szkolnym 2017/2018 ulec przekształceniu w szkołę filialną o strukturze klas I-VII.

Ponadto Rada Miejska w Białym Borze zobowiązała się do dnia 30 listopada 2017 roku do podjęcia uchwały w przedmiocie likwidacji szkoły Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie, jako filii Szkoły Podstawowej Nr 1 im. H.Sienkiewicza w Białym Borze i utworzenia w jej miejsce samodzielnej szkoły podstawowej z oddziałami I-VIII i oddziałem przedszkolnym.

W przypadku podjęcia przez Radę Miejską przedmiotowej uchwały wydatki związane z utworzeniem odrębnej szkoły podstawowej o strukturze I-VIII przyczyni się do zwiększenia wydatków oświatowych o dodatkowe ok. 100 tys. zł w skali roku.

Ponadto należy zaznaczyć, że przy przekształceniu szkoły filialnej w samodzielną jednostkę organizacyjną wystąpi konieczność wypłaty 6- miesięcznych odpraw, co może spowodować zwiększenie wydatków w 2018 roku o ok. 190 tys. zł.

Koszty przekształcenia szkoły w samodzielną jednostkę organizacyjną nie zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej z uwagi na fakt, iż uchwała w przedmiotowej kwestii nie została jeszcze podjęta. A także z uwagi na planowane ustawowe zmiany w podziale subwencji oświatowej, polegające na zmianie zasad finansowania szkół poprzez podział subwencji na dwie części, z których pierwsza będzie powiązana z liczbą oddziałów klasowych, a druga tak jak obecnie, z liczbą uczniów.

Burmistrz Białego Boru przedstawił Radzie Miejskiej projekt uchwały w sprawie dostosowania sieci publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, proponując zachowanie struktury szkoły filialnej w Drzonowie w aktualnym stanie organizacyjnym tj. klasy I-VI. Większością głosów, radni Rady Miejskiej w Białym Borze, biorąc pod uwagę opinię społeczną oraz pozytywną opinię Zachodniopomorskiego Kuratora oświaty, przegłosowali jednak utworzenie, od września 2017 r., dodatkowego oddziału siódmej klasy.

Utworzenie dodatkowego oddziału, wiąże się nierozdzielnie ze zwiększeniem środków finansowych niezbędnych na sfinansowanie m.in. dodatkowych zajęć lekcyjnych.

Skutki finansowe utworzenia oddziału VII klasy w podstawowej szkole filialnej w Drzonowie przedstawia Tabela Nr 27.

Tabela Nr 27. Koszty funkcjonowania Szkoły Podstawowej w Drzonowie o strukturze klas I-VII

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w 2016 roku	2017 rok wariant styczeń-grudzień Drzonowo, jako filia ZS Nr 1, ale od września dodatkowo VII klasa w Drzonowie	2018 rok, styczeń - grudzień 2018 r. Drzonowo, jako filia ZS NR 1,	2019 rok, Drzonowo, jako filialna szkoła I- VII	2020 rok, Drzonowo, jako filialna szkoła I-VII	2021 rok, Drzonowo, jako filialna szkoła I-VII	2022 rok, Drzonowo, jako filialna szkoła I-VII
I	WYDATKI	944 445,65	989 109,33	1 054 865,20	1 080 429,77	1 080 429,77	1 080 429,77	1 080 429,77
1	wynagrodzenia nauczycieli	562 658,86	584 963,39	584 963,39	584 963,39	584 963,39	584 963,39	584 963,39
	Fundusz Nagród Dyrektora 1,5%	8 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	wynagrodzenie nauczycieli VII klasy	0,00	27 151,26	89 005,75	104 109,62	104 109,62	104 109,62	104 109,62
3	wynagrodzenie nauczycieli VIII klasy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	odprawy dla nauczycieli	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	odprawy administracji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	wynagrodzenia nauczycieli w oddziale "0"	86 069,86	70 607,39	70 607,39	70 607,39	70 607,39	70 607,39	70 607,39
7	wynagrodzenia obsługi	149 470,35	155 945,83	155 945,83	155 945,83	155 945,83	155 945,83	155 945,83
8	ZFŚS	38 252,22	38 619,14	38 619,14	47 259,14	47 259,14	47 259,14	47 259,14
9	dokształcanie nauczycieli	0,00	4 211,32	4 813,00	4 813,00	4 813,00	4 813,00	4 813,00
10	Wydatki na utrzymanie szkoły	81 329,74	81 000,00	81 000,00	81 000,00	81 000,00	81 000,00	81 000,00

11	Koszty dowozu uczniów	17 764,62	25 540,00	25 540,00	25 540,00	25 540,00	25 540,00	25 540,00
12	Koszty dowozu VII	0,00	1 071,00	4 370,70	6 191,40	6 191,40	6 191,40	6 191,40
II	Subwencja	602 456,17	698 100,53	744 480,20	792 435,00	713 895,94	646 207,93	627 262,28
III	Dotacja na oddział "O"	23 290,00	12 042,00	28 098,00	25 422,00	17 394,00	17 394,00	17 394,00
IV	Ile dokłada gmina na utrzymanie szkoły	318 699,48	291 008,80	310 385,00	287 994,77	366 533,83	434 221,84	453 167,49
	Skutki dla budżetu:		27 151,26	19 376,20	-22 390,23	78 539,06	67 688,01	18 945,65
V	Liczba uczniów	60	55	60	65	57	50	48

Źródło: opracowanie własne

W 2017 r. , gdyby nie konieczność utworzenia dodatkowej klasy VII oszczędność wydatków wyniosłaby 54.841 zł, jako efekt podjętej przez Radę uchwały zmniejszającej kwoty dodatku mieszkaniowego, dodatku trudnościowego, dodatku motywacyjnego oraz zamrożenia funduszu nagród. W przypadku utworzenia VII klasy, oszczędność ta wyniesie tylko 27.690 zł. Dodatkowo zmniejszono zatrudnienie o 1 etat w oddziale "O", w 2016 roku kontynuowano jeszcze program unijny pn. "Małe przedszkole".

Skutki finansowe wprowadzenia dodatkowego oddziału VII dla budżetu Gminy przedstawiają się następująco:

- rok 2017 – wzrost wydatków z budżetu Gminy o 27.151,26 zł;
- rok 2018 – wzrost wydatków z budżetu Gminy o kolejne 19.376,20 zł;
- rok 2019 – spadek wydatków z budżetu Gminy o 22.390,23 zł (wzrost liczby uczniów);
- rok 2020 – wzrost wydatków z budżetu Gminy o kolejne 78.539,06 zł;
- rok 2021 – wzrost wydatków z budżetu Gminy o kolejne 67.688,01 zł;
- rok 2022 – wzrost wydatków z budżetu Gminy o kolejne 18.945,65 zł.

W wyniku utworzenia dodatkowego oddziału VII klasy w podstawowej szkole filialnej w Drzonowie budżet Gminy zostanie obciążony, tylko w latach 2017-2022, dodatkową kwotą 189.309,95 zł. Należy ponadto zauważyć, że w wyniku pozostawienia VII klasy w szkole filialnej, zmniejszy się ilość uczniów w szkole macierzystej tj. w ZS Nr 1 w Białym Borze

10. POŻYCZKA Z BUDŻETU PAŃSTWA

Program postępowania naprawczego zakłada, że Gmina Biały Bór będzie ubiegać się o pożyczkę z budżetu państwa, w wysokości która zapewni Gminie spłatę zobowiązań wobec banków oraz częściowe pokrycie rozchodów 2017 r..

Planowana pożyczka z budżetu państwa w wysokości 15.750.000 zł przeznaczona zostanie na:

- spłatę kredytu w wysokości 3.000.000 zł, udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Darłowie,
- wykupienie obligacji w wysokości 12.650.000 zł,
- pokrycie rozchodów z 2017 roku w wysokości 100.000 zł.

Oprocentowanie kredytu w BS Darłowo wynosi na dzień obecny 4,22%, obligacje są oprocentowane w wysokości 3,3%.

Podstawowym założeniem związanym ze spłatą pożyczki z budżetu państwa jest maksymalne wykorzystanie posiadanego potencjału na spłatę (dostosowaną do możliwości finansowych

Tabela Nr 28. Harmonogram spłaty pożyczki z Budżetu państwa

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
oprocentowanie 3%																						
Transze	15 750 000		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe		-	450 000	450 000	750 000	700 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	300 000	-
Odsetki	-	39 375	472 500	459 000	445 500	423 000	402 000	375 000	348 000	321 000	294 000	267 000	240 000	213 000	186 000	159 000	129 000	99 000	69 000	39 000	9 000	-
Stan na koniec roku	15 750 000	15 750 000	15 300 000	14 850 000	14 100 000	13 400 000	12 500 000	11 600 000	10 700 000	9 800 000	8 900 000	8 000 000	7 100 000	6 200 000	5 300 000	4 300 000	3 300 000	2 300 000	1 300 000	300 000	-	-

Gmina planuje zaciągnąć pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 15.750.000 zł na restrukturyzując zadłużenia gminy Biały Bór oraz częściowe pokrycie rozchodów z 2017 r. Z zaciągniętej pożyczki zostanie spłacony kredyt w wysokości 3.000.000 zł udzielony przez Bank Spółdzielczy w Darłowie, zostaną wykupiono obligacje w wysokości 12.650.000 zł, zostaną pokryte rozchody z 2017 roku w wysokości 100.000 zł. Oprocentowanie kredytu w BS Darłowo wynosi na dzień obecny 4,22%, obligacje są oprocentowane w wysokości 3,3%. Dzięki zaciągnięciu pożyczki z Budżetu państwa możliwe będzie rozłożenie w inny zadłużenia gminy przesuując raty spłaty, aż do 2037 roku. Taki sposób postępowania pozwoli gminie spłacać z wypracowanych środków raty w poszczególnych latach.

TABELA NR 29. WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA GMINY BIAŁY BÓR NA LATA 2017-2037

poz. z WPF	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
1	Dochody ogółem	25 732 499,10	25 310 206,77	24 587 471,91	24 349 971,00	25 316 160,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00	24 511 971,00
1.1	Dochody bieżące	23 122 805,18	24 985 308,30	24 193 971,91	24 149 971,00	24 355 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00	24 311 971,00
1.2	Dochody majątkowe, w tym	2 609 693,92	324 898,47	393 500,00	200 000,00	960 189,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
1.2.1	ze sprzedaży majątku	584 165,59	207 364,28	367 500,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
2	Wydatki ogółem	24 837 653,17	24 687 167,45	24 301 471,91	23 793 971,00	24 840 160,00	23 735 971,00	23 759 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 611 971,00	23 511 971,00	23 511 971,00	23 511 971,00	23 511 971,00	23 511 971,00	24 211 971,00	24 511 971,00
2.1	Wydatki bieżące, w tym	22 993 342,31	24 599 801,61	24 276 471,91	23 615 663,00	23 578 273,00	23 642 812,00	23 687 500,00	23 387 366,00	23 360 366,00	23 333 366,00	23 306 366,00	23 279 366,00	23 252 366,00	23 225 366,00	23 198 366,00	23 171 366,00	23 144 366,00	23 114 366,00	23 084 366,00	23 054 366,00	23 024 366,00	22 994 366,00	22 985 366,00
2.1.1	z tytułu poręczeń i gwarancji	0,00	0,00	634 000,00	449 467,10	449 467,10	449 467,10	449 468,53	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,71	0,00	0,00
2.1.1.1	w tym: gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243	0,00	0,00	634 000,00	449 467,10	449 467,10	449 467,10	449 468,53	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,63	153 389,71	0,00	0,00
2.1.3	wydatki na obsługę długu, w tym	618 957,80	575 447,29	533 000,00	477 000,00	462 000,00	448 000,00	425 000,00	402 000,00	375 000,00	348 000,00	321 000,00	294 000,00	267 000,00	240 000,00	213 000,00	186 000,00	159 000,00	129 000,00	99 000,00	69 000,00	39 000,00	9 000,00	0,00
2.2	Wydatki majątkowe	1 844 310,86	87 365,84	25 000,00	178 308,00	1 261 887,00	93 159,00	72 471,00	224 605,00	251 605,00	278 605,00	305 605,00	332 605,00	359 605,00	386 605,00	413 605,00	440 605,00	367 605,00	397 605,00	427 605,00	457 605,00	487 605,00	1 217 605,00	1 526 605,00
3	Wynik budżetu	894 845,93	623 039,32	286 000,00	556 000,00	476 000,00	776 000,00	752 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	300 000,00	0,00
4	Przychody budżetu	0,00	0,00	15 750 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.3	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	15 750 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Rozchody budżetu	821 267,00	701 946,30	16 036 000,00	556 000,00	476 000,00	776 000,00	752 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	300 000,00	0,00
5.1	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	821 267,00	701 946,30	16 036 000,00	556 000,00	476 000,00	776 000,00	752 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	300 000,00	0,00
5.1.1	w tym: łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tego:	255 773,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Kwota długu	16 947 946,30	16 246 000,00	15 960 000,00	15 404 000,00	14 928 000,00	14 152 000,00	13 400 000,00	12 500 000,00	11 600 000,00	10 700 000,00	9 800 000,00	8 900 000,00	8 000 000,00	7 100 000,00	6 200 000,00	5 300 000,00	4 300 000,00	3 300 000,00	2 300 000,00	1 300 000,00	300 000,00	0,00	0,00
8.1	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	129 462,87	385 506,69	-82 500,00	534 308,00	777 698,00	669 159,00	624 471,00	924 605,00	951 605,00	978 605,00	1 005 605,00	1 032 605,00	1 059 605,00	1 086 605,00	1 113 605,00	1 140 605,00	1 167 605,00	1 197 605,00	1 227 605,00	1 257 605,00	1 287 605,00	1 317 605,00	1 326 605,00
8.2	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki	129 462,87	385 506,69	-82 500,00	534 308,00	777 698,00	669 159,00	624 471,00	924 605,00	951 605,00	978 605,00	1 005 605,00	1 032 605,00	1 059 605,00	1 086 605,00	1 113 605,00	1 140 605,00	1 167 605,00	1 197 605,00	1 227 605,00	1 257 605,00	1 287 605,00	1 317 605,00	1 326 605,00
9	Wskaźnik spłaty zobowiązań	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9.1	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia	5,60%	5,03%	69,97%	6,09%	5,48%	6,83%	6,64%	5,94%	5,83%	5,72%	5,61%	5,50%	5,39%	5,28%	5,17%	5,06%	5,35%	5,23%	5,11%	4,99%	4,24%	1,26%	0,00%
9.2	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po	4,60%	5,03%	67,39%	4,24%	3,71%	4,99%	4,80%	5,31%	5,20%	5,09%	4,98%	4,87%	4,76%	4,65%	4,54%	4,43%	4,73%	4,61%	4,48%	4,36%	4,24%	1,26%	0,00%
9.3	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.4	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń	4,60%	5,03%	67,39%	4,24%	3,71%	4,99%	4,80%	5,31%	5,20%	5,09%	4,98%	4,87%	4,76%	4,65%	4,54%	4,43%	4,73%	4,61%	4,48%	4,36%	4,24%	1,26%	0,00%
9.5	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	2,77%	2,34%	1,16%	3,02%	3,86%	3,55%	3,36%	4,59%	4,70%	4,81%	4,92%	5,03%	5,14%	5,25%	5,36%	5,47%	5,58%	5,70%	5,82%	5,95%	6,07%	6,19%	6,23%
9.6	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń	x	x	-0,28%	1,93%	2,01%	2,68%	3,48%	3,59%	3,83%	4,22%	4,70%	4,81%	4,92%	5,03%	5,14%	5,25%	5,36%	5,47%	5,58%	5,70%	5,82%	5,95%	6,07%
9.6.1	obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku	x	x	-0,11%	2,09%	2,17%	2,68%	3,48%	3,59%	3,83%	4,22%	4,70%	4,81%	4,92%	5,03%	5,14%	5,25%	5,36%	5,47%	5,58%	5,70%	5,82%	5,95%	6,07%
9.7	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty	x	x	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona
9.7.1	obliczony w oparciu o wykonanie roku informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku	x	x	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona	Nie spełniona

[illegible]

11. PODSUMOWANIE

Analiza dochodów, wydatków i zadłużenia Gminy Biały Bór pozwala wskazać czynniki, które są przyczyną zagrożenia realizacji zadań publicznych. Obecna, trudna sytuacja Gminy zdeterminowana jest przede wszystkim koniecznością poniesienia wysokich kosztów obsługi zadłużenia.

Przedstawione w Programie działania, zostały w większości przypadków wdrożone i są na bieżąco realizowane. Obok działań wymienionych w dokumencie, podejmowanych jest szereg innych czynności, które mają przyczynić się do osiągnięcia oszczędności.

Przyjęte działania przewidziano do realizacji w okresie obowiązywania Programu, jednak jak widać z Wieloletniej Prognozy Finansowej, wprowadzone oszczędności będą kontynuowane również po zakończeniu jego obowiązywania.

Przedstawione w niniejszym Programie rozwiązania administracyjno-organizacyjne znajdują swoje odzwierciedlenie w budżecie 2017 roku. Oprócz efektów finansowych przedstawionych działań naprawczych, budżet uwzględnia również efekty finansowe innych działań (drobnych przedsięwzięć).

Analizując Program Postępowania Naprawczego należy pamiętać, że znaczne oszczędności Gmina poczyniła już od 2015 roku, a przewidywane w tabeli nr 26 efekty finansowe są pochodną działań realizowanych w ostatnich dwóch latach i uzyskanych dzięki temu efektów.

Dochody Gminy zaplanowano ze szczególną ostrożnością, w zakresie potwierdzonych danych i informacji. Strona dochodowa budżetu Gminy, nie zawiera wpływów, których uzyskanie ma charakter incydentalny.

Wydatki Gminy zaplanowano z wyjątkową oszczędnością, uwzględniając w większości przypadków zobowiązania z 2016 r.. Zaplanowane wydatki bieżące uwzględniają efekty finansowe realizowanych działań naprawczych.

W związku z trudną sytuacją finansową Gminy, wydatki majątkowe ograniczono do niezbędnego minimum. W latach 2018 - 2019 roku zaplanowano realizację inwestycji na łączną kwotę 1.275.500 zł, na co składa się:

- inwestycja pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stepień” w łącznej kwocie 1.255.500 zł, z tym, że wydatki w kwocie 80.000 zł zaplanowano w 2018 roku, natomiast 1.175.500 w roku kolejnym. Dofinansowanie na przebudowę drogi uzyskano ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, co zostało potwierdzone stosowną umową. Planowane dofinansowanie inwestycji zostało ujęte w 2019 roku, w kwocie 760.189 zł, zatem wkład własny stawić będzie kwotę 465.311 zł i zostanie pokryty z dochodów własnych gminy, nie z kredytów.

Realizacja inwestycji jest niezbędna, ponieważ zaplanowana droga prowadzi przez centrum miejscowości Stepień, co ułatwi mieszkańcom dojazd do swoich posesji. Obecnie znajduje się tam droga o nawierzchni żwirowej, która wymaga kilkukrotnej naprawy w ciągu roku. Przebudowa drogi przyczyni się m.in. do zmniejszenia wydatków na bieżące utrzymanie dróg w przyszłych latach.

- inwestycja pn. „Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Biały Bór” jest wynikiem realizacji Gminnego programu gospodarki niskoemisyjnej. W 2018 roku przewidziano w tym zakresie wydatki na kwotę 20.000 zł. Zadanie musi być realizowane z uwagi na wpisanie inwestycji do programu gospodarki niskoemisyjnej, opracowanego dla Gminy Biały Bór w 2015 roku. Na opracowanie programu gmina otrzymała dofinansowanie ze środków NFOŚ i GW w Warszawie, w ramach działania Infrastruktura i Środowisko. Dla wykazania wskaźników projektu, zadanie musi zostać zrealizowane.

Mając na uwadze dobrą sytuację finansową spółki PWiK, wobec której udzielono poręczenia, zaplanowane wydatki z tym związane mogą stanowić bufor bezpieczeństwa dla ewentualnych, nieprzewidzianych wydatków. Kwota planowanych poręczeń, jak do tej pory, nigdy nie była wykorzystana. Ewentualne, nieprzewidziane wydatki mogą również zostać pokryte z zaplanowanej rezerwy ogólnej.

Należy zapewnić, że opracowując program naprawczy jeszcze raz szczegółowo przeliczono wszystkie pozycje budżetu i przy zaangażowaniu wszystkich, dostępnych sił i środków przedstawiony program możliwy jest do wykonania.

Przewodnicząca Rady

Wanda Król

BIAŁY BÓR

Inwestycje, czy długi?

Od kilku lat nasza gmina boryka się z problemami zadłużenia, często jesteśmy pomawiani, że władza zniszczyła miasto i gminę, że pieniądze zostały przejedzone. Oczywiście najczęściej krzyczą ci, którzy najgłośniej protestowali przeciwko wszystkim inwestycjom zewnętrznym, które miały znaleźć się w Białym Borze, lub jego okolicach. Dziś są to obrońcy gminy i głosiciele plotek... A prawda, jaka ona jest? Przedstawiamy Państwu zestawienie wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych na naszym terenie od 2006 do 2016 roku. Rozliczamy się z każdej wydanej złotówki, przez wszystkie samorządy, które tutaj były.

Nasz dług to w 2017 roku 16,2 mln złotych, a inwestycji zrobiono na kwotę 48.662.883,96 złotych. Z tego wszystkiego aż 33.192.434,83 złotych, to były pieniądze własne gminy.

251 przedsięwzięć – tyle różnych inwestycji zrobiono na przestrzeni tych ostatnich 10 lat. Od takich zupełnie malutkich, aż po takie milionowe. Kredyty zaciągnięte 10 lat temu spłacamy do dziś.

Oczywiście dziś można się mądrzyć, mówiąc i wymieniając, co było niepotrzebne, na przykład jak boiska, na których nigdy, nikt w piłkę nie zagrał... ale kto wtedy wnioskował o te rzeczy? Kto nie chciał dróg, placów zabaw i innych rzeczy w pobliżu swego miejsca zamieszkania?

Samorząd Gminy przez ostatnie 10 lat spełniał „życzliwość” swoich mieszkańców, dziś musimy je wszystkie spłacić. I nie wracać do przeszłości, tylko wspólnie podejmować decyzje, które będą ważne w kolejnych latach.

Czując się odpowiedzialny, również za przyszłe pokolenia, muszę podejmować decyzje, które często są trudne, ale w przyszłości dadzą pozytywny efekt.

Liczę na Państwa mądrość, a nie wiarę w plotki, roznoszone przez ludzi, którym Biały Bór bliski tylko pozornie. Dla nich im gorzej, tym lepiej. Kto dziś walczy o Biały Bór, a kto tylko udaje, licząc na własne stołki w przyszłości, można bardzo łatwo zgadnąć.

Przed Państwem prawda o długach i o wszystkim, co w Gminie udało się zrobić!

Z poważaniem

Paweł Mikołajewski
Burmistrz Białego Boru

NAKŁADY FINANSOWE NA INWESTYCJE REALIZOWANE GMINIE BIAŁY BÓR W LATACH 2006-2016 ROKU

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	010		Rolnictwo i łowiectwo		110 366,59	110 366,59	0,00	0,00	0,00
		01008	Melioracje wodne		110 366,59	110 366,59	0,00	0,00	0,00
1			Budowa urządzeń melioracyjnych przy boisku w Kołkach	2008	64 856,59	64 856,59	0,00	0,00	0,00
2			Wykonanie przepustu na rzece Dołga w Stepieniu	2009	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00
3			Remont przepustu na rzece Biała przy ul. Czujnej w Białym Borze	2010	25 510,00	25 510,00	0,00	0,00	0,00
	400		Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną gaz i wodę		340 117,33	340 117,33	0,00	0,00	0,00
		40002	Dostarczanie wody		340 117,33	340 117,33	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4			Wykonanie przyłączy wodociągowych na terenie Gminy Biały Bór	2010-2014	340 117,33	340 117,33	0,00	0,00	0,00
	600		Transport i łączność		22 657 250,59	16 455 036,25	2 899 742,25	3 302 472,09	0,00
		60014	Drogi publiczne powiatowe		1 492 282,00	1 492 282,00	0,00	0,00	0,00
5			"Przebudowa obiektu inżynierskiego o JNI 01007483 wraz z drogą dojazdową nr 0431Z" Stepień-Drzonowo	2009-2010	1 250 000,00	1 250 000,00	0,00	0,00	0,00
6			Dotacja dla Powiatu Szczecineckiego dofinansowanie do "Przebudowy drogi powiatowej Nr 1253Z w miejscowości Sępólno Małe"	2013	242 282,00	242 282,00	0,00	0,00	0,00
		60016	Drogi publiczne gminne		21 164 968,59	14 962 754,25	2 899 742,25	3 302 472,09	0,00
7			Budowa dróg gminnych Akacyjowa, Kasztanowa, Lipowa, Hrynyka, Żymierskiego oraz zakup działki pod ul. Hrynyka	2006-2011	3 417 333,03	3 417 333,03	0,00	0,00	0,00
8			Przebudowa drogi dojazdowej w Sępólnie Małym	2006	12 236,46	12 236,46	0,00	0,00	0,00
9			Modernizacja chodników w Trzebielu	2006	19 826,10	19 826,10	0,00	0,00	0,00
10			Budowa drogi gminnej ul. Norwida	2006-2007	430 344,82	430 344,82	0,00	0,00	0,00
11			Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych o dł.2,1 km- Brzeźnica	2006	563 547,41	371 780,41	191 767,00	0,00	0,00
12			Budowa drogi do gruntów rolnych Grabowo-Pieniężnica	2007	410 271,59	281 271,59	129 000,00	0,00	0,00
13			Budowa drogi do gruntów rolnych Grabowo-Miastko	2007	387 612,96	264 612,96	123 000,00	0,00	0,00
14			Modernizacja schodów p/Przychodni Zdrowia	2007	27 722,82	27 722,82	0,00	0,00	0,00
15			Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Drzonowo Kol.	2008	511 027,73	358 910,44	152 117,29	0,00	0,00
16			Remont drogi wraz z kanalizacją deszczową ul. Kolejowa	2008	398 010,22	398 010,22	0,00	0,00	0,00
17			Przebudowa chodników ul. Sądowa i przyległe	2008	266 931,60	266 931,60	0,00	0,00	0,00
18			Przebudowa parkingu przy cmentarzu w Białym Borze	2008	786 440,45	786 440,45	0,00	0,00	0,00
19			Modernizacja dróg w Stepieniu	2008	27 143,29	27 143,29	0,00	0,00	0,00
20			Naprawa drogi z Przybrdy do Jeziernika	2008	55 011,80	55 011,80	0,00	0,00	0,00
21			Naprawa drogi dojazdowej do Rzyszczewka	2008	34 986,08	34 986,08	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
22			Naprawa drogi Biała - Białka kolonia i w Białce	2008	34 518,91	34 518,91	0,00	0,00	0,00
23			Modernizacja drogi dojazdowej do Kamiennej	2008	15 753,22	15 753,22	0,00	0,00	0,00
24			Budowa drogi gminnej zlokalizowanej w Białym Borze ul. Kwiatowa; budowa dróg ul. Ogrodowa i Jana Pawła, budowa dróg osiedlowych ul. Miastecka i Słoneczna	2009-2011 i 2013	2 824 177,81	1 825 167,77	0,00	999 010,04	0,00
25			Budowa drogi z oświetleniem, modernizacja chodników ul. A.Czerwonej	2008-2009	171 490,62	171 490,62	0,00	0,00	0,00
26			Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Dołgie - Domaradz	2008-2009	867 960,21	867 960,21	0,00	0,00	0,00
27			Budowa oświetlenia drogowego na ul. Bobolickiej	2009	55 696,75	55 696,75	0,00	0,00	0,00
28			Przebudowa dróg w miejscowości Sępólno Wielkie wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2009-2012	3 428 250,64	1 111 304,69	752 834,00	1 564 111,95	0,00
29			Wyrównianie dróg do Białki z Białego Boru	2009	61 454,71	61 454,71	0,00	0,00	0,00
30			Przebudowa drogi wewnętrznej do bloku przy ul.Dworcowej 29 w Białym Borze	2009-2010	137 789,58	137 789,58	0,00	0,00	0,00
31			Przebudowa dróg w miejscowości Drzonowo wraz z infrastrukturą towarzyszącą droga gminna (działki nr 81/2,93,95,97/17,97/2,430,431 obręb Drzonowo) wraz z poszerzeniem i poprawą bezpieczeństwa otoczenia drogi powiatowej nr 0431Z	2008, 2010	776 793,19	176 530,19	600 263,00	0,00	0,00
32			Zakup działki na parking przy cmentarzu w Grabowie,wykonanie ogrodzenia i oświetlenia cmentarza.	2010-2011	48 747,48	48 747,48	0,00	0,00	0,00
33			Budowa drogi wewnętrznej z miejscami parkingowymi, chodnikiem, oświetleniem drogowym, kanalizacją deszczową na ul. Dworcowej w Białym Borze	2010 i 2012-2013	565 360,83	565 360,83	0,00	0,00	0,00
34			Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Grabowo wraz z przebudową skrzyżowania z drogą powiatową	2009-2011	1 642 258,44	833 895,44	808 363,00	0,00	0,00
35			Zakup równiarki do remontu dróg	2010	15 500,00	15 500,00	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36			Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stepień na działce nr 343,332 przy świetlicy	2010	38 820,58	38 820,58	0,00	0,00	0,00
37			Budowa chodnika na cmentarzu komunalnym w Stepieniu	2010	48 588,02	48 588,02	0,00	0,00	0,00
38			Remont bieżący odcinka drogi gminnej prowadzącej przy jeziorze do miejscowości Białka dz.nr 292 obręb Biała	2010 i 2013	202 278,04	69 880,08	132 397,96	0,00	0,00
39			Zakup sprzętu do odśnieżania dla sołectwa Przybrda	2010	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00
40			Budowa dróg wewnętrznych wraz z parkingami, chodnikami, kanalizacją deszczową i oświetleniem drogowym w Białym Borze ul. Żymierskiego, Nadrzeczna, Polna, Podgórna	2011	30 019,25	30 019,25	0,00	0,00	0,00
41			Budowa chodników na ul. Brzeźnickiej	2011	90 780,57	90 780,57	0,00	0,00	0,00
42			Budowa dróg wewnętrznych, parkingów wraz z chodnikami przy Zespole Szkół Nr 1 im. H. Sienkiewicza w Białym Borze	2011	796 557,02	796 557,02	0,00	0,00	0,00
43			Przebudowa dróg w ul. Armii Czerwonej, Czujnej i Brzeźnickiej oraz 26 Lutego w Białym Borze	2013-2014	1 381 111,03	684 641,03	10 000,00	686 470,00	0,00
44			Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Stepień dz. Nr 104,38,119/1 obręb Stepień	2013-2014	35 670,46	35 670,46	0,00	0,00	0,00
45			Modernizacja dróg gminnych- bieżące remonty	2013-2014	197 655,09	197 655,09	0,00	0,00	0,00
46			Zimowe utrzymanie dróg	2013	74 782,04	74 782,04	0,00	0,00	0,00
47			Budowa chodnika przy stadionie w Białym Borze	2014	9 769,83	9 769,83	0,00	0,00	0,00
48			Zagospodarowanie terenu kształtującego obszar przestrzeni publicznej w Białym Borze- place utwardzone, dojścia	2014-2015	259 737,91	206 857,81	0,00	52 880,10	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	630		Turystyka		195 029,01	156 259,01	0,00	38 770,00	0,00
		63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki		195 029,01	156 259,01	0,00	38 770,00	0,00
49			Odszkodowanie dla Pani Grabiec I.w związku z ugodą sądową	2006	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00
50			Remont części pomostu na Plaży Miejskiej w Białym Borze	2008	29 997,26	29 997,26	0,00	0,00	0,00
51			Zakup witacza	2009	9 760,00	9 760,00	0,00	0,00	0,00
52			Zagospodarowanie parku wiejskiego w Stepieniu	2007-2009	60 159,94	60 159,94	0,00	0,00	0,00
53			Budowa małej infrastruktury turystycznej na ścieżce przyrodniczo- leśnej wokół jeziora Łobez w Białym Borze	2012	24 199,02	10 428,02	0,00	13 771,00	0,00
54			Doposażenie kąpieliska miejskiego w Białym Borze	2014	40 912,79	15 913,79	0,00	24 999,00	0,00
55	700		Gospodarka mieszkaniowa		4 041 798,03	3 417 399,20	134 514,48	489 884,35	0,00
56		70001	Zakłady gospodarki komunalnej		1 359 196,11	1 110 757,57	0,00	248 438,54	0,00
57			Termomodernizacja budynku na stadionie miejskim w Białym Borze	2008 i 2011	413 896,11	165 457,57	0,00	248 438,54	0,00
58			Dotacja celowa dla ZGKIM na remont budynków komunalnych	2008-2011	510 300,00	510 300,00	0,00	0,00	0,00
59			Dotacja celowa dla ZGKIM na zakupy i wydatki inwestycyjne związane z przejęciem plaży miejskiej w Białym Borze oraz remont i doposażenie domków	2009 -2011	415 000,00	415 000,00	0,00	0,00	0,00
60			Dotacja celowa dla ZGKIM na remont budynku komunalnego Przychodni Zdrowia w Białym Borze	2009	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00
		70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami		793 706,84	793 706,84	0,00	0,00	0,00
61			Zakup budynku w Świerszczewie na mieszkanie socjalne i jego remont	2007 i 2015-2016	66 056,57	66 056,57	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
62			Inwentaryzacja wodociągu w Dołgim	2008	4 995,90	4 995,90	0,00	0,00	0,00
63			Częściowe rozliczenie inwestycji na Plaży Miejskiej z dzierżawcą J.Czeredysem	2008	24 426,04	24 426,04	0,00	0,00	0,00
64			Zwrot niezamortyzowanej kwoty za kotłownię w Białym Dworze dla firmy G.EN Gaz Energia S.A. Poznań	2008	62 977,62	62 977,62	0,00	0,00	0,00
65			Refundacja kosztów poniesionych w związku z wykonaniem obejścia przyłącza wodociągowego pod budynkiem przy ul. Żymierskiego 22A w Białym Borze	2008	5 332,90	5 332,90	0,00	0,00	0,00
66			Zakup działek na drogę i parking koło Urzędu Miejskiego	2010	66 387,84	66 387,84	0,00	0,00	0,00
67			Zakup działki wraz z domkami przy plaży miejskiej	2010	151 977,80	151 977,80	0,00	0,00	0,00
68			Zakup działki nad jeziorem Łobez	2010	302 150,49	302 150,49	0,00	0,00	0,00
69			Remonty mieszkań komunalnych prowadzone przez Urząd Miejski	2008, 2013 i 2014	109 401,68	109 401,68	0,00	0,00	0,00
		70095	Pozostała działalność		1 888 895,08	1 512 934,79	134 514,48	241 445,81	0,00
70			Modernizacja budynku na stadionie	2007-2008	49 303,70	49 303,70	0,00	0,00	0,00
71			Remont budynku w Brzeżnicy na mieszkanie socjalne	2007	63 734,13	63 734,13	0,00	0,00	0,00
72			Modernizacja mieszkania komunalnego w Grabowie	2007	7 041,65	7 041,65	0,00	0,00	0,00
73			Zakup pługa do odśnieżania z przeznaczeniem dla ZGKIM	2007	5 522,94	5 522,94	0,00	0,00	0,00
74			Modernizacja budynku komunalnego "Żwirownia"	2008-2009	285 482,11	285 482,11	0,00	0,00	0,00
75			Utworzenie targowiska miejskiego "Mój Rynek" w Białym Borze	2008 i 2012-2013	465 629,40	224 183,59	0,00	241 445,81	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
76			Remont budynku po ZGKIM w Białym Borze na ul. Brzeźnickiej z przeznaczeniem na mieszkania socjalne	2008-2010	448 381,61	313 867,13	134 514,48	0,00	0,00
77			Opracowanie projektu budowy pomieszczeń gospodarczych i sanitariatów na stadionie w Białym Borze	2009	12 322,00	12 322,00	0,00	0,00	0,00
78			Opracowanie certyfikatów energetycznych w budynkach i lokalach komunalnych	2009	4 880,00	4 880,00	0,00	0,00	0,00
79			Remont budynku Przychodni Zdrowia w Białym Borze-elewacja,dach, remont wnętrza	2010-2011	411 457,33	411 457,33	0,00	0,00	0,00
80			Wymiana instalacji c.o.w pomieszczeniach biblioteki publicznej	2010	5 204,81	5 204,81	0,00	0,00	0,00
81			Wykonanie osuszenia mieszkań socjalnych w Białym Borze	2011	12 000,00	12 000,00	0,00	0,00	0,00
82			Zakup łodzi motorowej	2011	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00	0,00
83			Zakup 2 pomieszczeń magazynowo-gospodarczych przy ul. Magazynowej w Białym Borze	2011 i 2012	52 935,40	52 935,40	0,00	0,00	0,00
84			Rozbiórka mieszkania grożącego zawaleniem w Drzonowie	2012	59 000,00	59 000,00	0,00	0,00	0,00
	710		Działalność usługowa		164 183,63	164 183,63	0,00	0,00	0,00
		71004	Plany zagospodarowania przestrzennego		164 183,63	164 183,63	0,00	0,00	0,00
85			Dokumentacja na przebudowę rynku w Białym Borze	2006	2 440,00	2 440,00	0,00	0,00	0,00
86			Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego i studium	2007-2008	140 788,00	140 788,00	0,00	0,00	0,00
87			Zakup zestawu komputerowego	2007	2 675,00	2 675,00	0,00	0,00	0,00
88			Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wraz ze studium na Dołgie	2009	6 100,00	6 100,00	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
89			Zakup dostępu do zasobu geodezyjnego obszaru Gminy Biały Bór	2010	12 180,63	12 180,63	0,00	0,00	0,00
	750		Administracja publiczna		1 955 078,58	1 522 667,25	40 000,00	303 800,79	88 610,54
		75023	Urzędy gmin		1 719 274,84	1 355 961,05	40 000,00	303 800,79	19 513,00
90			Zakup maszyn, urządzeń na utworzenie stanowiska pracy- PFRON	2007	30 021,00	10 508,00	0,00	0,00	19 513,00
91			Zakup zestawu komputerowego	2008	2 990,00	2 990,00	0,00	0,00	0,00
92			Remont dachu i budynku Urzędu Miejskiego wraz z dobudową pomieszczenia gospodarczego i adaptacją strychu na salę konferencyjną i biuro Rady	2009-2012	1 004 271,85	1 004 271,85	0,00	0,00	0,00
93			Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Białym Borze	2008-2010	417 049,73	113 248,94	0,00	303 800,79	0,00
94			Zakup windy wraz z montażem-Urząd Miejski w Białym Borze	2010	76 617,37	36 617,37	40 000,00	0,00	0,00
95			Opracowanie dokumentacji w celu zwrotu podatku VAT. Zwrot wyniósł 871.919,10 zł.	2014	188 324,89	188 324,89	0,00	0,00	0,00
		75095	Pozostała działalność		235 803,74	166 706,20	0,00	0,00	69 097,54
116			Informatyzacja UMIG- "Wrota Parsęty"	2006	49 818,74	49 818,74	0,00	0,00	0,00
116			Opracowanie programu rozwoju lokalnego i strategii rozwoju społeczno-gospodarczego	2007	29 280,00	29 280,00	0,00	0,00	0,00
116			Likwidacja barier transportowych poprzez zakup busa do przewozu osób niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę Biały Bór	2010	156 705,00	87 607,46	0,00	0,00	69 097,54
	754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		3 778 741,28	3 244 320,66	0,00	414 720,62	119 700,00
		75412	Ochotnicze straże pożarne		2 932 521,28	2 413 100,66	0,00	414 720,62	104 700,00
117			Adaptacja kotłowni w Sępolnie Wielkim na remizę	2006-2008	204 835,01	204 835,01	0,00	0,00	0,00
118			Modernizacja remizy w Drzonowie i zakup wyposażenia	2006-2008	150 535,63	150 535,63	0,00	0,00	0,00
119			Zakup sprzętu p.poż. dla jednostek OSP	2006	28 800,96	28 800,96	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
120			Remont strażnicy w Bielicy	2008	40 561,72	40 561,72	0,00	0,00	0,00
121			Zakup samochodu specjalnego dla OSP Grabowo	2008	16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00
122			Rozbudowa i wyposażenie remizy OSP w Białym Borze	2007-2012 oraz 2015	2 063 474,33	1 648 753,71	0,00	414 720,62	0,00
123			Zakup samochodu dla OSP Drzonowo	2009	29 984,63	29 984,63	0,00	0,00	0,00
124			Zakup agregatu prądotwórczego (dofinansowanie z PZU)	2009	7 500,00	2 800,00	0,00	0,00	4 700,00
125			Zakup motopompy pływającej dla OSP w Grabowie	2009	4 922,00	4 922,00	0,00	0,00	0,00
126			Opracowanie dokumentacji na dobudowę pomieszczeń przy remizie OSP w Grabowie	2010	5 907,00	5 907,00	0,00	0,00	0,00
127			Zakup samochodu specjalnego dla OSP w Białym Borze	2011	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00
128			Dotacja celowa na zakup fabrycznie nowego, średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z funkcją skażeń dla OSP w Białym Borze	2012	360 000,00	260 000,00	0,00	0,00	100 000,00
		75414	Obrona Cywilna		2 175,00	2 175,00	0,00	0,00	0,00
129			Zakup zestawu komputerowego do Obrony Cywilnej	2007	2 175,00	2 175,00	0,00	0,00	0,00
		75416	Straż Miejska		844 045,00	829 045,00	0,00	0,00	15 000,00
130			Zakup samochodu Citroen Berlingo dla Straży Miejskiej	2006	32 503,20	32 503,20	0,00	0,00	0,00
131			Zakup radiostacji dla Straży Miejskiej	2007	6 834,44	6 834,44	0,00	0,00	0,00
132			Zakup fotoradaru	2008	187 636,00	187 636,00	0,00	0,00	0,00
133			Zakup i montaż monitoringu w mieście Białý Bór	2009-2012	184 213,50	169 213,50	0,00	0,00	15 000,00
134			Zakup samochodu Volkswagen Caddy	2009	109 800,00	109 800,00	0,00	0,00	0,00
135			Zakup fotoradru	2009	197 640,00	197 640,00	0,00	0,00	0,00
136			Zakup mebli dla Straży Miejskiej	2009	7 200,00	7 200,00	0,00	0,00	0,00
137			Zakup centrali telefonicznej	2009	4 414,86	4 414,86	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
138			Zakup zestawów komputerowych	2007-2009	15 007,40	15 007,40	0,00	0,00	0,00
139			Zakup masztu fotoradarowego przy ul. Żymierskiego w Białym Borze	2010	19 495,60	19 495,60	0,00	0,00	0,00
140			Zakup samochodu służbowego dla Straży Miejskiej Peugeot	2011	79 300,00	79 300,00	0,00	0,00	0,00
	801		Oświata i wychowanie		6 083 737,43	3 233 873,33	942 000,00	1 670 567,70	237 296,40
		80101	Szkoły podstawowe		5 668 236,47	2 991 576,02	942 000,00	1 497 364,05	237 296,40
141			Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Białym Borze	2006-2008	769 177,75	619 177,75	0,00	150 000,00	0,00
142			Zagospodarowanie terenu wokół ZS Nr 1 (droga dojazdowa)	2006-2007	86 828,06	17 870,68	0,00	68 957,38	0,00
143			Zakup zestawów komputerowych w ZS Nr 1	2007-2008	9 297,32	9 297,32	0,00	0,00	0,00
144			Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Nr 2 w Białym Borze	2008-2011	552 005,26	104 560,63	0,00	447 444,63	0,00
145			Zakup materiałów na remont pomieszczeń gospodarczych przy Szkole Podstawowej w Sępólnie Wielkim	2008	16 629,60	16 629,60	0,00	0,00	0,00
146			Zakup autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych- dofinansowanie z PFRON	2008	449 936,00	279 936,00	0,00	0,00	170 000,00
147			Zagospodarowanie terenu wokół Zespołu Szkół Nr 1 w Białym Borze - udział własny do projektu "Boisko w każdej gminie- Orlik 2012"	2007-2009	1 606 520,45	940 520,45	666 000,00	0,00	0,00
148			Zakup mebli do sekretariatu ZS Nr 1 w Białym Borze	2008	8 098,90	8 098,90	0,00	0,00	0,00
149			Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Szkoła Podstawowa w Drzonowie	2008-2010	467 956,59	75 043,63	0,00	392 912,96	0,00
150			Budowa kompleksu obiektów i urządzeń sportowych wraz z zagospodarowaniem terenu przy ZSZ Nr 1 w Białym Borze	2009-2010	883 919,73	607 919,73	276 000,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
151			Zakup monitoringu w Zespole Szkół Nr 1 w Białym Borze oraz jego modernizacja	2009-2010 i 2015	52 384,28	52 384,28	0,00	0,00	0,00
152			"Usprawnienie zarządzania energią poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, szczecińskiego i wałeckiego" - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Sępólnie Wielkim	2010-2011	235 847,38	149 512,58	0,00	86 334,80	0,00
153			Zakup kosiarki na potrzeby Zespołu Szkół Nr 1 im. H.Sienkiewicza w Białym Borze	2010	7 198,00	7 198,00	0,00	0,00	0,00
154			Zakup centrali telefonicznej dla Zespołu Szkół Nr 1 w Białym Borze	2010	3 111,00	3 111,00	0,00	0,00	0,00
155			Zakup instalacji monitorującej autosan dla Zespołu Szkół Nr 1 w Białym Borze	2010	3 900,00	3 900,00	0,00	0,00	0,00
156			Zakup odśnieżarki na potrzeby Zespołu Szkół Nr 1 w Białym Borze	2010	4 499,00	4 499,00	0,00	0,00	0,00
157			Likwidacja barier architektonicznych w Szkole Podstawowej w Drzonowie	2013	112 160,67	44 864,27	0,00	0,00	67 296,40
158			Remont Szkoły Podstawowej Nr 2 w Białym Borze	2014	386 361,93	40 849,93	0,00	345 512,00	0,00
159			Doposażenie siłowni miejskiej w ZS Nr 1 w Białym Borze	2014	12 404,55	6 202,27	0,00	6 202,28	0,00
		80104	Przedszkola		415 500,96	242 297,31	0,00	173 203,65	0,00
160			Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego w Białym Borze	2008-2009	191 156,35	30 200,70	0,00	160 955,65	0,00
161			Remont w budynku Przedszkola Miejskiego w Białym Borze	2007 i 2009	191 977,41	191 977,41	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
162			Zakup wyposażenia do kuchni w Przedszkolu Miejskim w Białym Borze	2010	13 535,90	13 535,90	0,00	0,00	0,00
163			Budowa placu zabaw dla dzieci przy Przedszkolu Miejskim w Białym Borze	2014	18 831,30	6 583,30	0,00	12 248,00	0,00
		80113	Dowóz uczniów		132 000,00	52 000,00	0,00	0,00	80 000,00
164			Zakup mikrobusa do przewozu osób niepełnosprawnych (dofinansowanie z PFRON)	2015	132 000,00	52 000,00	0,00	0,00	80 000,00
	851				30 912,18	30 912,18	0,00	0,00	0,00
		85111	Szpital ogólny	2011	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00
165			Dotacja celowa na pomoc finansową dla Powiatu Bytowskiego na częściowe dofinansowanie kosztów odbudowy budynku Szpitala Bytowskiego Sp. z o.o. Pion Miastko	2011	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00
		85141	Ratownictwo medyczne	2011	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00
166			Dotacja celowa dla Powiatu Koszalińskiego na uruchomienie bazy sezonowej Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Zegrzu Pomorskim o wydłużonym terminie funkcjonowania	2011	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00
		85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		22 912,18	22 912,18	0,00	0,00	0,00
167			Wykonanie kotłowni w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej przy remizie w Grabowie	2008	22 912,18	22 912,18	0,00	0,00	0,00
	852		Pomoc społeczna		29 013,33	14 003,36	15 009,97	0,00	0,00
		85212	Świadczenia rodzinne		15 009,97	0,00	15 009,97	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
168			Zakup wyposażenia stanowiska ds.obsługi funduszu alimentacyjnego	2008	15 009,97	0,00	15 009,97	0,00	0,00
		85219	Ośrodki Pomocy Społecznej		14 003,36	14 003,36	0,00	0,00	0,00
169			Zakup kopiarki cyfrowej MGOPS	2006	4 990,00	4 990,00	0,00	0,00	0,00
170			Zakup zestawów komputerowych dla MGOPS	2007	9 013,36	9 013,36	0,00	0,00	0,00
	853		Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej		986 975,19	2 987,95	0,00	983 987,24	0,00
		85395	Pozostała działalność		986 975,19	2 987,95	0,00	983 987,24	0,00
171			Zakup zestawu komputerowego w ramach projektu systemowego POKL MGOPS	2008-2011	18 817,59	2 987,95	0,00	15 829,64	0,00
172			Internet oknem na świat mieszkańców gminy Biały Bór- zakup komputerów	2014-2015	968 157,60	0,00	0,00	968 157,60	0,00
	900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		3 593 853,18	1 534 155,81	25 000,00	1 417 567,24	617 130,13
		90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód		1 204 264,25	655 412,27	0,00	517 530,30	31 321,68
173			Wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Biały Bór	2011-2013	706 277,58	440 414,60	0,00	234 541,30	31 321,68
174			Budowa sieci kanalizacji przesyłowej tłocznej i grawitacyjnej wraz z przepompownią ścieków w miejscowości Biały Dwór (Żwirownia)	2013	181 045,55	81 863,55	0,00	99 182,00	0,00
175			Dotacja celowa na przydomowe oczyszczalnie ścieków w gminie Biały Bór	2013 i 2014	15 496,52	15 496,52	0,00	0,00	0,00
176			Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Biały Bór i Kaliska	2015	301 444,60	117 637,60	0,00	183 807,00	0,00
		90002	Gospodarka odpadami		517 895,30	26 809,86	0,00	445 256,97	45 828,47

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
177			Zakup udziału w spółce Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Wardyń Górny	2013	500,00	500,00	0,00	0,00	0,00
178			Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Białym Borze- projekt wspólny ze ZMiGDP	2007 i 2014	479 395,30	20 609,86	0,00	412 956,97	45 828,47
179			Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Biały Bór	2015	38 000,00	5 700,00	0,00	32 300,00	0,00
		90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach		693 052,01	285 069,63	0,00	274 982,85	132 999,53
169			Budowa infrastruktury wypoczynkowej i turystycznej kształtującej obszar przestrzeni publicznej w centrum Białego Boru oraz opracowanie dokumentacji	2012 - 2013	139 698,45	114 698,45	0,00	25 000,00	0,00
170			Doposażenie stanowiska pracy ds. projektowania oraz utrzymania zieleni i czystości (dofinansowanie z PFRON)	2012	39 999,53	0,00	0,00	0,00	39 999,53
171			Zakup kosiarki w soł.Przybrda	2012	7 000,00	7 000,00	0,00	0,00	0,00
172			Zakup sprzętu na utworzenie stanowiska pracy ds. utrzymania zieleni (dofinansowanie z PFRON)	2013	68 880,00	20 880,00	0,00	0,00	48 000,00
173			Zagospodarowanie parku miejskiego w Białym Borze	2014	392 474,02	142 491,17	0,00	249 982,85	0,00
174			Utworzenie stanowiska pracy ds.utrzymania czystości PFRON	2015	45 000,01	0,01	0,00	0,00	45 000,00
		90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg		348 810,02	169 012,90	0,00	179 797,12	0,00
175			Oświetlenie w parku w Świerszczewie	2006	19 800,00	19 800,00	0,00	0,00	0,00
176			Opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną w Gminie Biały Bór	2008	11 999,92	11 999,92	0,00	0,00	0,00
177			Montaż lamp hybrydowych	2012-2014	317 010,10	137 212,98	0,00	179 797,12	0,00
		90017	Zakłady gospodarki komunalnej		220 000,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
178			Dotacja celowa dla ZGKIM na zakupy inwestycyjne- zakup beczki asenizacyjnej z ciągnikiem	2008	220 000,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00
		90095	Pozostała działalność		609 831,60	177 851,15	25 000,00	0,00	406 980,45
179			Projekt na montaż piezometrów na zlikwidowanym wysypisku śmieci w Białym Borze	2006	12 096,86	12 096,86	0,00	0,00	0,00
180			Budowa ogrodzenia przy ul. Dworcowej 29	2006	4 008,72	4 008,72	0,00	0,00	0,00
181			Rekultywacja składowiska odpadów w Białej	2008-2009	54 899,99	34 899,99	20 000,00	0,00	0,00
182			Budowa centrum edukacji ekologicznej w Białym Borze	2010	210 224,58	126 845,58	5 000,00	0,00	78 379,00
183			Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Biały Bór	2010-2015	328 601,45	0,00	0,00	0,00	328 601,45
	921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		3 813 276,56	2 271 367,05	209 214,00	1 319 685,51	13 010,00
		92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby		3 731 371,16	2 219 091,65	179 584,00	1 319 685,51	13 010,00
184			Budowa Ośrodka Integracji Kultury w Przybrdzie i doposażenie	2006 i 2008 i 2013	244 427,56	77 460,56	0,00	154 967,00	12 000,00
185			Modernizacja świetlic wiejskich w Sępólnie Wielkim, Kołtkach i Kalisze	2006	73 384,07	73 384,07	0,00	0,00	0,00
186			Małe Centrum Kultury w Świerszczewie	2006	238 310,55	50 944,75	29 584,00	157 781,80	0,00
187			Modernizacja świetlicy w Białym Dworze	2006-2010	243 190,40	149 663,32	0,00	93 527,08	0,00
188			Modernizacja świetlicy w Kołtkach, remont dachu, wykonanie kotłowni i doposażenie	2006-2011 i 2013	81 018,01	81 018,01	0,00	0,00	0,00
189			Modernizacja świetlicy i doposażenie w Brzeźnicy	2006 i 2010 i 2013	26 055,73	26 055,73	0,00	0,00	0,00
190			Zakup sprzętu nagłaśniającego do MGOK w Białym Borze	2006	52 028,94	52 028,94	0,00	0,00	0,00
191			Opracowanie planów rewitalizacja gminy- składka do ZMIGDP	2007	3 713,00	3 713,00	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
192			Remont świetlicy wiejskiej w Grabowie	2007 i 2012-2013	310 793,44	310 793,44	0,00	0,00	0,00
193			Remont świetlicy w Biskupicach	2007-2008	15 367,69	15 367,69	0,00	0,00	0,00
194			Wymiana elektryki w MGOK w Białym Borze	2008	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
195			Zagospodarowanie terenu wokół MGOK	2008	76 061,93	76 061,93	0,00	0,00	0,00
196			Opracowanie dokumentacji na świetlice na które w 2010 r. składamy wniosek do PROW(Biskupice, Kaliska, Kołtki, Sępólno Małe oraz sala wiejska w Grabowie)	2008-2009	70 481,34	70 481,34	0,00	0,00	0,00
197			Zakup budynku na świetlicę w Białej i opracowanie dokumentacji	2007 i 2010	56 694,01	56 694,01	0,00	0,00	0,00
198			Zakup konteneru i sprzętu grającego do świetlicy w Przybrdzie	2008	6 630,00	6 630,00	0,00	0,00	0,00
199			Zakup wyposażenia do świetlicy w Biskupicach	2008	1 999,99	1 999,99	0,00	0,00	0,00
200			Przygotowanie terenu sportowo-rekreacyjnego w Sępólnie Wielkim	2009	9 998,66	9 998,66	0,00	0,00	0,00
201			Zakup piłkochwyków na boisko w Kołtkach	2009	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
202			Zakup placu zabaw do wsi Grabowo	2009	4 134,58	3 124,58	0,00	0,00	1 010,00
203			Remont świetlicy wiejskiej w Dyminku, wykonanie kotłowni i instalacji elektrycznej	2006-2011	136 708,55	136 708,55	0,00	0,00	0,00
204			Przebudowa i remont świetlicy wiejskiej w Stepieniu	2007-2009, 2011	172 923,99	109 661,22	0,00	63 262,77	0,00
205			Remont świetlicy wiejskiej w Sępólnie Wielkim	2006-2009,2011	27 567,35	27 567,35	0,00	0,00	0,00
206			Termomodernizacja obiektu Miejsko- Gminnego Ośrodka Kultury w Białym Borze	2006, 2008-2009	319 498,11	72 395,19	150 000,00	97 102,92	0,00
207			Opracowanie dokumentacji na inwestycje zaplanowane na kolejne lata	2009	20 075,96	20 075,96	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
208			Przebudowa i remont świetlicy wiejskiej w Sępólnie Małym	2010	102 987,31	56 997,40	0,00	45 989,91	0,00
209			Remont świetlicy wiejskiej w Kalisze	2009-2011	236 632,45	147 165,36	0,00	89 467,09	0,00
210			Zakup wyposażenia i remont świetlicy wiejskiej w Trzebielu	2010	217 873,54	124 898,45	0,00	92 975,09	0,00
211			Budowa placu rekreacyjno- wypoczynkowego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Białym Borze	2010-2012	546 805,41	194 964,76	0,00	351 840,65	0,00
212			Zakup wiaty z przeznaczeniem na świetlicę i zagospodarowanie terenu w Kazimierzu	2010-2011 i 2013	20 854,60	20 854,60	0,00	0,00	0,00
213			Opracowanie dokumentacji na dobudowę pomieszczenia przy świetlicy wiejskiej w Przybrdzie	2010-2011	8 476,00	8 476,00	0,00	0,00	0,00
214			Zakup wiaty nad jezioro w Dołgiem	2010	6 300,00	6 300,00	0,00	0,00	0,00
215			Zagospodarowaie centrum miejscowości: Biała, Drzonowo, Kołtki, Kaliska, Przybrda, Sępólno Wielkie, Stepień	2011-2012	241 513,16	87 163,16	0,00	154 350,00	0,00
216			Utwardzenie placów rekreacyjno-sportowych we wsi: Brzeźnica, Drzonowo, Grabowo, Świerszczewo, Trzebiele	2011	17 791,35	17 791,35	0,00	0,00	0,00
217			Zakup kosiarki dla sołectwa Dyminek	2011	7 499,00	7 499,00	0,00	0,00	0,00
218			Zakup stołów do świetlicy w Grabowie	2011	4 992,03	4 992,03	0,00	0,00	0,00
219			Zagospodarowanie terenu wokół jeziora w Sępólnie Wielkim	2012-2014	15 784,89	15 784,89	0,00	0,00	0,00
220			Zagospodarowanie terenu w sołectwie Drzonowie	2012	7 193,96	7 193,96	0,00	0,00	0,00
221			Budowa ogrodzenia placu zabaw w Dyminku	2012-2013	6 023,00	6 023,00	0,00	0,00	0,00
222			Budowa wiaty przeciwdeszczowej w Biskupicach	2012-2013	9 270,93	9 270,93	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
223			Budowa i doposażenie placów zabaw we wsiach Kazimierz i Przybrda	2012	2 806,66	2 806,66	0,00	0,00	0,00
224			Zakup wiaty w Sępólnie Małym	2013-2014	9 812,90	9 812,90	0,00	0,00	0,00
225			Budowa ogrodzenia placu zabaw w Kalisze	2013	2 336,23	2 336,23	0,00	0,00	0,00
226			Remont budynku gospodarczego w Bielicy	2013	9 793,35	9 793,35	0,00	0,00	0,00
227			Zakup, montaż placu zabaw w Białej	2014	8 733,00	8 733,00	0,00	0,00	0,00
228			Zakup materiałów na wykonanie ogrodzenie boiska w Stepieniu	2014	8 504,92	8 504,92	0,00	0,00	0,00
229			Zagospodarowanie miejsc rekreacyjnych wypoczynkowych w miejscowości Trzebiele	2014-2015	28 322,61	9 901,41	0,00	18 421,20	0,00
		92116	Biblioteki Publiczne		81 905,40	52 275,40	29 630,00	0,00	0,00
230			Remont pomieszczeń w Bibliotece Publicznej w Białym Borze	2008 i 2014-2015	81 905,40	52 275,40	29 630,00	0,00	0,00
	926		Kultura fizyczna i sport		882 551,05	694 785,23	28 100,00	142 520,82	17 145,00
		92601	Obiekty sportowe		748 251,57	560 485,75	28 100,00	142 520,82	17 145,00
231			Budowa boisk sportowych w Kołtkach, Stepieniu i Sępólnie Wlk.	2006-2007	104 431,85	76 331,85	28 100,00	0,00	0,00
232			Modernizacja obiektu sportowego "PILAWA" (mapa)	2006 i 2008	549,52	549,52	0,00	0,00	0,00
233			Doprowadzenie wody na stadion w Białym Borze	2007	3 591,70	3 591,70	0,00	0,00	0,00
234			Place zabaw w Białym Borze-zakup zabawek	2008 i 2011	24 992,58	24 992,58	0,00	0,00	0,00
235			Zagospodarowanie terenu nad rzeką w Bielicy	2008	35 700,09	35 700,09	0,00	0,00	0,00
236			Budowa boiska sportowego w Białej	2008	19 920,51	19 920,51	0,00	0,00	0,00
237			Prace budowlane wraz z pracami towarzyszącymi na boisku oraz zakup pawilonu socjalnego w Drzonowie	2009-2010	172 495,04	172 495,04	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
238			Zakup kosiarki i pompy do wody na stadion w Białym Borze	2009	13 938,67	13 938,67	0,00	0,00	0,00
239			Budowa boiska sportowego wraz z ogrodzeniem w Dyminku	2010-2011	41 170,00	41 170,00	0,00	0,00	0,00
240			Budowa placów zabaw na terenie Gminy Biały Bór w miejscowościach Bielica, Biskupice, Biały Dwór, Drzonowo, Dyminek, Kaliska, Kołtki, Przybrda, Sępólno Małe, Sępólno Wielkie, Świerszczewo, Trzebiele	2010	108 184,40	38 065,40	0,00	70 119,00	0,00
241			Zakup piłkochwytów na Orliku	2010	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
242			Budowa wiaty na kajaki przy plaży miejskiej wraz z ogrodzeniem	2010-2011	41 182,06	41 182,06	0,00	0,00	0,00
243			Budowa boiska sportowego w Świerszczewie	2011	39 999,99	39 999,99	0,00	0,00	0,00
244			Usunięcie wad i usterek na "Moim boisku- Orlik 2012" w Białym Borze - przegląd gwarancyjny	2012	17 145,00	0,00	0,00	0,00	17 145,00
245			Wykonanie placu utwardzonego przy boisku w Brzeżnicy	2013	4 082,75	4 082,75	0,00	0,00	0,00
246			Budowa placu zabaw przy BCKIR	2013	18 807,50	6 874,68	0,00	11 932,82	0,00
247			Opracowanie dokumentacji na utworzenie miejsca rekreacyjno-sportowego w Grabowie- mapa	2014	123,00	123,00	0,00	0,00	0,00
248			Utworzenie miejsc rekreacyjno- sportowych- budowa siłowni plenerowych w gminie: Kołtki,Kaliska, Brzeżnica, Trzebiele,Biały Bór, Biały Dwór, Biskupice, Stepień, Drzonowo, Przybrda, Sępólno Wielkie,	2014	91 936,91	31 467,91	0,00	60 469,00	0,00
		92604	Instytucje kultury fizycznej		134 299,48	134 299,48	0,00	0,00	0,00
249			Zakup ogrodzenia na boisko sportowe w Białym Borze przy Stowarzyszeniu Piłkarskim "Hubertus"	2008	29 310,65	29 310,65	0,00	0,00	0,00

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji inwestycji	Poniesione wydatki	Źródła finansowania			
						Dochody własne	Dotacje budżetu państwa	Dotacje ze śr.unijnych	Środki pozabudżetowe (np.PFRON, WFOŚiGW)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
250			Zakup kontenera socjalnego przy boisku w Sępólnie Wielkim	2008	63 830,40	63 830,40	0,00	0,00	0,00
251			Zagospodarowanie terenu wokół boiska przy Szkole Podstawowej w Sępólnie W.	2008	41 158,43	41 158,43	0,00	0,00	0,00
Razem					48 662 883,96	33 192 434,83	4 293 580,70	10 083 976,36	1 092 892,07

Przewodnicząca Rady

W. Król
Wanda Król

ZESTAWIENIE CEN WODY I ŚCIEKÓW, DOPLAT GMINY I WSKAŹNIKA JASPERSA W LATACH 2013-2019

Lp.	Lata	Cena ogółem za 1 m3 w zł			Kwota płacona przez mieszkańców za 1 m3 w zł			Kwota płacona przez gminę za 1 m3 w zł			Ile wynosi wskaźnik Jaspersa- dochodu rozporządzalnego na 1 mieszkańca w Gminie Biały Bór w % (górny dopuszczalny limit wynosi 3%)	Dopłaty gminy w zł			Zwolnienie z podatku od nieruchomości w zł	Razem dopłaty i zwolnienie z podatku w zł
		Ogółem	woda	ścieki	Ogółem	woda	ścieki	Ogółem	woda	ścieki		Ogółem	woda	ścieki		
1	2013	29,20	9,60	19,60	18,03	5,57	12,46	11,17	4,03	7,14	4,50	957 608,57	488 645,62	468 962,95	623 103,00	1 580 711,57
2	2014	27,04	9,46	17,58	16,95	5,50	11,45	10,09	3,96	6,13	4,05	1 422 264,09	683 159,74	739 104,35	901 901,00	2 324 165,09
3	2015	32,74	10,48	22,26	22,63	6,51	16,12	10,09	3,96	6,13	5,18	1 123 622,91	537 080,85	586 542,06	303 173,00	1 426 795,91
4	2016	32,72	10,48	22,24	22,63	6,51	16,12	10,09	3,96	6,13	3,67	973 400,88	505 000,00	580 000,00	521 547,19	1 494 948,07
5	2017*	28,06	8,61	19,45	22,63	6,51	16,12	5,43	2,1	3,33	3,18	875 000,00	411 000,00	464 000,00	926 178,00	1 801 178,00
6	2018*	28,06	8,61	19,45	22,63	6,51	16,12	5,43	2,1	3,33	3,18	597 000,00	291 000,00	306 000,00	926 178,00	1 523 178,00
7	2019*	28,06	8,61	19,45	22,63	6,51	16,12	5,43	2,1	3,33	3,18	597 000,00	291 000,00	306 000,00	926 178,00	1 523 178,00

* w 2017 roku wysokość dopłat do wody i ścieków jest wykazana w kwocie założonego planu w budżecie gminy

* 2018 i 2019 założone plany na podstawie prognoz na 2017 r.

Przewodnicząca Rady

Wanda Król
Wanda Król

ANALIZA WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z DOSTARCZENIEM WODY I ODPROWADZANIEM ŚCIEKÓW NA ROK TARYFOWY 2017/2018

BIAŁY BÓR	ROK OBRACHUNKOWY 2016 r.		NOWE TARYFY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI ROKU POPRZEDNIEGO (4 M-CE ZWOLNIENIA I OBNIŻENIE BUDOWLI DO 1,25%)		WNIOSEK TARYFOWY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI WG UCHWAŁY (4 M-CE ZWOLNIENIA I OBNIŻENIE BUDOWLI DO 1,8%)		WNIOSEK TARYFOWY BEZ PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI		TARYFY Z CAŁYM PODATKIEM OD NIERUCHOMOŚCI	
	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI
AMORTYZACJA	623 452	625 334	504 594	578 914	504 594	578 914	504 594	578 914	504 594	578 914
ZUŻYCIE MATERIAŁÓW	67 277	103 435	67 277	103 435	67 277	103 435	67 277	103 435	67 277	103 435
ENERGIA	101 694	250 651	101 694	250 651	101 694	250 651	101 694	250 651	101 694	250 651
USŁUGI OBCE	26 787	55 325	26 787	55 325	26 787	55 325	26 787	55 325	26 787	55 325
WYNAGRODZENIA	98 291	239 901	99 764	243 498	99 764	243 498	99 764	243 498	99 764	243 498
SKŁADKI NA UB. SPOL.	18 974	46 880	19 260	47 585	19 260	47 585	19 260	47 585	19 260	47 585
ODPISY NA ZFŚS	2 735	7 597	2 776	7 711	2 776	7 711	2 776	7 711	2 776	7 711
POZOSTAŁE ŚWIADCZ. N/R PRACOW.	5 082	17 130	5 082	17 130	5 082	17 130	5 082	17 130	5 082	17 130
PODATKI I OPŁATY, W TYM:	237 814	270 673	239 087	274 604	301 906	371 557	74 588	42 568	451 714	591 620
PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI	164 046	229 251	164 499	231 995	227 318	328 949	-	-	377 126	549 052
POZOSTAŁE KOSZTY RODZAJOWE	4 014	4 400	4 014	4 400	4 014	4 400	4 014	4 400	4 014	4 400
RAZEM KOSZTY BEZPOŚREDNIE WŚ.	1 186 120	1 621 327	1 070 334	1 583 253	1 133 153	1 680 206	905 835	1 351 217	1 282 961	1 900 269
ALOKOWANE KOSZTY POŚREDNIE	128 263	200 978	125 203	200 351	125 203	200 351	125 203	200 351	125 203	200 351
ODSETKI	68 002	89 491	51 646	67 966	51 646	67 966	51 646	67 966	51 646	67 966
NALEŻNOŚCI NIEREGULARNE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KOSZTY POŚREDNIE	196 265	290 469	176 848	268 317	176 849	268 317	176 849	268 317	176 849	268 317
RAZEM KOSZTY	1 382 385	1 911 795	1 247 183	1 851 569	1 310 002	1 948 523	1 082 684	1 619 534	1 459 810	2 168 586
MARŻA ZYSKU 2%	- 38 943	- 37 146	24 944	37 031	26 200	38 970	21 654	32 391	29 196	43 372
WARTOŚĆ NIEZB. PRZYCHODÓW	1 343 442	1 874 649	1 272 126	1 888 601	1 336 202	1 987 493	1 104 338	1 651 925	1 489 005	2 211 957
SPRZEDAŻ ILOŚCIOWA	138 452	90 911	138 452	91 711	138 452	91 711	138 452	91 711	138 452	91 711
CENA NETTO GOSP DOM	9,70	20,59	9,19	20,59	9,65	21,67	7,97	18,01	10,75	24,12
CENA BRUTTO GOSP DOM	10,48	22,24	9,93	22,24	10,42	23,40	8,61	19,45	11,61	26,05
RÓŻNICA W CENIE NETTO	-	0,51	-	-	-	0,05	-	1,73	-	2,58
RÓŻNICA W CENIE BRUTTO	-	0,55	-	-	-	0,06	-	1,87	-	2,79
Zmiana wysokości taryf			razem netto	- 0,51	razem netto	1,03	razem netto	- 4,31	razem netto	4,58
			razem brutto	- 0,55	razem brutto	1,10	razem brutto	- 4,66	razem brutto	4,94

BIAŁY BÓR	ROK OBRACHUNKOWY		NOWE TARYFY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI ROKU POPRZEDNIEGO (4 M-CE ZWOLNIENIA I OBNIŻENIE BUDOWLI DO 1,25%)		WNIOSEK TARYFOWY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI WG OBECNEJ UCHWAŁY (4 M-CE ZWOLNIENIA I OBNIŻENIE BUDOWLI DO 1,8%)		WNIOSEK TARYFOWY BEZ PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI		NOWE TARYFY BEZ ZWOLNIEŃ Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI	
	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI	RAZEM WODA	RAZEM ŚCIEKI
dopłaty do wody i ścieków	549 654,16	556 376,62	473 505,60	561 272,62	541 347,04	667 657,63	290 749,05	305 398,34	706 104,84	910 692,35
w tym VAT	43 972,33	44 510,13	37 880,45	44 901,81	43 307,76	53 412,61	23 259,92	24 431,87	56 488,39	72 855,39
indywidualne kwoty dopłat	3,97	6,12	3,42	6,12	3,91	7,28	2,10	3,33	5,10	9,93
indywidualne kwoty mieszkańców	6,51	16,12	6,51	16,12	6,51	16,12	6,51	16,12	6,51	16,12
PODSUMOWANIE	22,63	32,72								
Dopłaty gminy razem		1 106 030,78		1 034 778,22		1 209 004,67		596 147,39		1 616 797,18
w tym VAT		88 482,46		82 782,26		96 720,37		47 691,79		129 343,77
Podatek od nieruchomości		393 297,45		396 494,00		556 266,53		0,00		926 178,00
Różnica do zapłaty dla PWIK po uwzględnieniu zmian podatku		712 733,34		638 284,22		652 738,14		596 147,39		690 619,18

Przewodnicząca Rady
Wanda Król